Povești nemuritoare

EDITURA ION CREANGĂ

30 Povești nemuritoare

Copertă de ADRIAN IONESCU

Antologie întocmită în redacție de
IOANA RICUS

tYGRI book

Povești nemuritoare

30

EDITURA ION CREANGĂ – BUCUREȘTI, 1990

ISBN 973-25-0247-9

Greuceanu

A fost odată ca niciodată.

A fost un împărat şi se numea împăratul Roşu. El era foarte mîhnit că în zilele lui nişte zmei furaseră soarele şi luna de pe cer.

Trimise deci oameni prin toate ţările şi răvaşe prin oraşe, ca să dea ştire tuturor că oricine se va găsi să scoată soarele şi luna de la zmei, acela va lua pe fie-sa de nevastă şi încă şi jumătate din împărăţia lui, iară cine va umbla şi nu va izbîndi nimic, acela să ştie că i se va tăia capul.

Mulţi voinici se potriviseră, semeţindu-se cu uşurinţă că va scoate la capăt o asemenea însărcinare; şi cînd la treabă, hîţ în sus, hîţ în jos, da din colţ în colţ şi nu ştiă de unde s-o înceapă şi unde s-o sfîrşească, vezi că nu toate muştele fac miere. Împăratul însă se ţinu de cuvînt.

Pe vremea aceea se afla un viteaz pre nume Greuceanu. Auzind şi el de făgăduinţa împărătească, ce se gîndi, că numai îşi luă inima în dinţi încumetîndu-se pe ajutorul lui Dumnezeu şi pe voinicia sa, şi plecă şi el la împăratul, să se închine cu slujba. Pe drum se întîlni cu doi oameni pe care slujitorii împărăteşti îi ducea la împăratul, ca să-i taie, pentru că fugiseră de la o bătălie ce o avusese împăratul cu nişte gadine.[1] Ei erau trişti, bieţii oameni, dară Greuceanu îi mîngîie cu nişte vorbe aşa de dulci, încît le mai veni niţică inimă, că era şi meşter la cuvînt Greuceanu nostru.

[1] Gadină — fiară sălbatică.

El își puse nădejdea în întîmplarea aceasta și își zise : „Îmi voi încerca norocul. De voi izbuti să înduplec pe împăratul a ierta pe acești oameni de la moarte, mă voi încumeta să mă însărcinez și cu celaltă treabă ; iară de nu, sănătate bună ! Mă voi duce de unde am venit. Ăsta să fie în norocul meu ; niciodată nu strică cineva să facă o încercare."

Și astfel, poftorindu-și [1] unele ca acestea, aide, aide, ajunge la curtea împărătească.

Înfățișîndu-se la împăratul, atîta îi povesti, așa cuvinte bune și dulci scoase și atîta meșteșug puse în vorbirea sa, încît și împăratul crezu că pe nedrept ar fi să omoare pe acei oameni ; că mai de folos i-ar fi lui să aibă doi supuși mai mult, și că mai mare va fi vaza lui în lume de s-ar arăta milostiv către popor.

Nu mai putură oamenii de bucurie cînd auziră că Greuceanu a mîglisit [2] pe împăratul pînă într-atîta, încît l-a făcut să-i ierte. Mulțumiră lui Greuceanu din toată inima și îi făgăduiră că în toată viața lor se vor ruga lui Dumnezeu pentru dînsul, ca să meargă din izbîndă în izbîndă, ceea ce și făcură.

Această izbîndă o luă drept semn bun, și Greuceanu, mergînd a doua oară la împăratul, grăi cu cuvintele lui mieroase cele următoare :

— Mărite doamne, să trăiești întru mulți ani pe luminatul scaun al acestei împărății. Mulți voinici s-au legat către măria ta să scoată de la zmei soarele și luna, pe care le-a hrăpit de pe cer și știu că cu moarte au murit, fiindcă n-au putut să-și îndeplinească legămintele ce au făcut către măria ta. Și eu, mărite doamne, cuget a mă duce întru căutarea acestor tîlhari de zmei, și mi-ar fi voia să-mi cerc și eu norocul, doar-doar să ajungem a putea pedepsi pe acei blestemați de zmei pentru nesocotita lor îndrăzneală. Dar fii-mi milostiv și mînă de ajutor.

[1] A poftori — a repeta
[2] A mîglisi — a ademeni.

— Dragul meu Greucene, răspunse împăratul, nu pot să schimb nici iotă, nici o cirtă din hotărîrea mea. Şi aceasta nu pentru altceva, ci numai şi numai pentru că voiesc să fiu drept. Poruncile mele voi să fie una pentru toată împărăţia mea ; la mine părtinire nu este scris.

Văzînd statornica hotărîre a împăratului şi dreptatea celor vorovite de dînsul, Greuceanu cuvîntă cu glas voinicesc :

— Fie, mărite împărate, chiar de aş şti că voi pieri, tot nu mă voi lăsa pînă nu voi duce la capăt bun sarcina ce îmi iau de bunăvoia mea.

Se învoiră, şi preste cîteva zile şi plecă, după ce puse la cale tot ce găsi că e bine să facă ca să scape cu faţa curată din această întreprindere.

Greuceanu luă cu dînsul şi pe fratele său şi merse, merse, merse cale lungă depărtată, pînă ce ajunse la Faurul pămîntului, cu care era frate de cruce. Acest faur, fiind cel mai meşter de pe pămînt, era şi năzdrăvan. Aici se opriră şi poposiră. Trei zile şi trei nopţi au stat închişi într-o cămară, Greuceanu cu Faurul pămîntului şi se sfătuiră.

Şi, după ce se odihniră cîteva zile şi mai plănuiră ceea ce era de făcut, Greuceanu şi frate-său o luară la drum.

Îndată după plecarea Greuceanului, Faurul pămîntului se apucă şi făcu chipul lui Greuceanu numai şi numai din fier, apoi porunci să arză cuşniţa ziua şi noaptea şi să ţină chipul acesta fără curmare în foc.

Iară Greuceanu şi frate-său merseră cale lungă şi mai lungă, pînă ce li se făcu calea cruci, aici se opriră, se aşezară pe iarbă şi făcură o gustărică din merindele ce mai aveau, şi apoi se despărţiră, după ce se îmbrăţişară şi plînseră ca nişte copii.

Mai înainte de a se despărţi îşi împărţiră cîte o basma şi se înţeleseră zicînd : „Atunci cînd basmalele vor fi rupte pe margini, să mai tragă nădejde unul de altul că se vor mai întîlni ; iară cînd basmalele vor fi rupte în

mijloc, să se știe că unul din ei este pierit." Mai înfipse și un cuțit în pămînt și ziseră : „Acela din noi care s-ar întoarce mai întîi și va găsi cuțitul ruginit, să nu mai aștepte pe celalt, fiindcă aceasta însemnează că a murit." Apoi Greuceanu apucă la dreapta și frate-său la stînga.

Fratele Greuceanului, umblînd mai multă vreme în sec, se întoarse la locul de despărțire și, găsind cuțitul curat, se puse a-l aștepta acolo cu bucurie că văzuse soarele și luna la locul lor pe cer.

Iară Greuceanu se duse, se dûse pe o potecă care-l scoase tocmai la casele zmeilor, așezate unde-și înțărcase dracul copiii. Dacă ajunse aici, Greuceanu se dete de trei ori preste cap și se făcu un porumbel. Vezi că el ascultase năzdrăvăniile ce-l învățase Faurul pămîntului. Făcîndu-se porumbel, Greuceanu zbură și se puse pe un pom care era tocmai în fața caselor. Atunci, ieșind fata de zmeu, cea mare, și uitîndu-se, se întoarse repede și chemă pe mumă-sa, și pe soră-sa cea mică, ca să vină să vază minunea.

Fata cea mică zise :

— Măiculiță și surioară, pasărea asta gingașă nu mi se pare ogurlie pentru casa noastră. Ochii ei nu seamănă a de pasăre, ci mai mult seamănă a fi ochii lui Greuceanul cel de aur. Pînă acuma ne-a fost și nouă ! D-aici înainte numai dumnezeu să-și facă milă de noi și d-ai noștri.

Pasămite aveau zmeii cunoștință de vitejia lui Greuceanu.

Apoi intrară cîteșitrele zmeoaicele în casă și se puseră la sfat.

Greuceanu numaidecît se dete iarăși de trei ori preste cap și se făcu o muscă și intră în cămara zmeilor. Acolo se ascunse într-o crăpătură de grindă de la tavanul casei și ascultă la sfatul lor. După ce luă în cap tot ce auzi, ieși afară și se duse pe drumul ce ducea la Codrul Verde și acolo se ascunse sub un pod.

Cum se vede treaba, din cele ce auzise ştia acum că zmeii se duseseră la vînat în Codrul Verde şi aveau să se întoarcă unul decuseară, altul la miezul nopţii şi tartorul cel mare despre ziuă.

Aşteptînd Greuceanu acolo, iată, măre, că zmeul cel mai mic se întorcea, şi ajungînd calul la marginea podului, unde sforăi o dată şi sări înapoi de şapte paşi. Dară zmeul, mîniindu-se, zise :

— Ah, mînca-o-ar lupii carnea calului ! Pe lumea asta nu mi-e frică de nimeni, numai de Greuceanul de aur ; dar şi pe acela c-o lovitură îl voi culca la pămînt.

Greuceanu, auzind, ieşi pe pod şi strigă :

— Vino, zmeule viteaz, în săbii să ne tăiem sau în luptă să ne luptăm !

— Ba în luptă, că e mai dreaptă.

Se apropiară unul de altul şi se luară la trîntă.

Aduse zmeul pe Greuceanu şi-l băgă în pămînt pînă în genunchi. Aduse şi Greuceanu pe zmeu şi-l băgă în pămînt pînă în gît şi-i tăie capul. Apoi, după ce aruncă leşul zmeului şi al calului sub pod, se puse să se odihnească.

Cînd, în puterea nopţii, veni şi fratele cel mare al zmeului, şi calul lui sări de şaptesprezece paşi înapoi. El zise ca şi frate-său, iar Greuceanu îi răspunse şi lui ca şi celui dintîi.

Ieşind de sub pod se luă la trîntă şi cu acest zmeu. Şi unde mi-aduse, nene, zmeul pe Greuceanu şi-l băgă în pămînt pînă la brîu. Dară Greuceanu, sărind repede, unde mi-aduse şi el pe zmeu o dată, mi-l trînti şi-l băgă în pămînt pînă în gît şi-i tăie capul cu paloşul. Aruncîndu-i şi mortăciunea acestuia şi a calului său sub pod, se puse iarăşi de se odihni.

Cînd despre zori, unde venea, măre, venea tatăl zmeilor ca un tartor, cătrănit ce era, şi cînd ajunse la capul podului, sări calul lui de şaptzeci şi şapte de paşi înapoi. Se necăji zmeul de această întîmplare cît un lucru mare, şi unde răcni :

— Ah, mîncar-ar lupii carnea calului ; că pe lumea asta nu mi-e frică de nimenea, doară de Greuceanul de aur ; și încă și pe acesta numai să-l iau la ochi cu săgeata și îl voi culca la pămînt.

— Deh ! zmeule viteaz, vino să ne batem ; în săbii să ne tăiem, în suliți să ne lovim, ori în luptă să ne luptăm.

Sosi zmeul și se luară la bătaie : în săbii se bătură ce se bătură și se rupseră săbiile ; în suliți se loviră ce se loviră și rupseră sulițele ; apoi se luară la luptă : se zguduiau unul pe altul de se cutremura pămîntul ; și strînse zmeul pe Greuceanu o dată ; dară acesta, băgînd de seamă ce are de gînd zmeul, se umflă și se încordă în vine, și nu păți nimic, apoi și Greuceanu strînse o dată pe zmeu, tocmai cînd el nu se aștepta, de-i pîrîi oasele.

Așa luptă nici că s-a mai văzut. Și se luptară, și se luptară, pînă ce ajunse vremea la nămiezi, și osteniră. Atunci trecu pe deasupra lor un corb carele se legăna prin văzduh și căuta la lupta lor. Și văzîndu-l, zmeul îi zise :

— Corbule, corbule, pasăre cernită, adu-mi tu mie un cioc de apă și-ți voi da de mîncare un voinic cu calul lui cu tot.

Zise și Greuceanu :

— Corbule, corbule, mie să-mi aduci un cioc de apă dulce, căci ți-oi da de mîncare trei leșuri de zmeu și trei de cal.

Auzind corbul aceste cuvinte, aduse lui Greuceanu un cioc de apă dulce și îi astîmpără setea ; căci însetoșaseră, nevoie mare. Atunci Greuceanu mai prinse la suflet, și împuternicindu-se, unde ridică, nene, o dată pe zmeu, și trîntindu-mi-l, îl băgă în pămînt pînă în gît și-i puse piciorul pe cap, ținîndu-l așa. Apoi îi zise :

— Spune-mi, zmeule spurcat, unde ai ascuns tu soarele și luna, căci azi nu mai ai scăpare din mîna mea.

Se codea zmeul, îngîna verzi şi uscate, dară Greuceanu îi mai zise :

— Spune-mi, vrei ori nu, eu tot le voi găsi, şi încă şi capul reteza-ţi-l-voi.

Atunci zmeul tot mai nădăjduindu-se a scăpa cu viaţă, dacă îi va spune, zise :

— În Codrul-Verde este o culă. Acolo înăuntru sînt închise. Cheia este degetul meu cel mic de la mîna dreaptă.

Cum auzi Greuceanu unele ca acestea, îi reteză capul, apoi îi tăie degetul şi-l luă cu sine. Dete corbului, după făgăduială, toate stîrvurile, şi ducîndu-se Greuceanu la cula din Codru-Verde, deschise uşa cu degetul zmeului şi găsi acolo soarele şi luna. Luă în mîna dreaptă soarele şi în cea stîngă luna, le aruncă pe cer şi se bucură cu bucurie mare.

Oamenii, cînd văzură iarăşi soarele şi luna pe cer, se veseliră şi lăudară pe dumnezeu că a dat atîta tărie lui Greuceanu de a izbîndit împotriva împieliţaţilor vrăjmaşi ai omenirii.

Iară el, mulţumit că a scos la bun capăt slujba, o luă la drum, întorcîndu-se înapoi.

Găsind pe frate-său la semnul de întrolocare, se îmbrăţişară şi cumpărînd doi cai ce mergeau ca săgeata de iute, întinseră pasul la drum ca să se întoarcă la împăratul.

În cale, dete peste un păr plin de pere de aur. Fratele Greuceanului zise că ar fi bine să mai poposească puţin la umbra acestui păr, ca să mai răsufle şi caii, iară pînă una alta, să culeagă şi cîteva pere spre a-şi mai momi foamea. Greuceanu, care auzise pe zmeoice ce plănuiseră, se învoi a se odihni ; dară nu lăsă pe frate-său să culeagă pere, ci zise că le va culege el. Atunci trase paloşul şi lovi părul la rădăcină. Cînd, ce să vezi dumneata ? unde începu a curge nişte sînge şi venin scîrbos şi un glas se auzi din pom zicînd :

— Mă mîncași friptă, Greucene, precum ai mîncat și pre bărbatul meu.

Și nimic nu mai rămase din acel păr decît praf și cenușă ; iară frate-său încremeni de mirare, neștiind ce sînt toate acestea.

După ce plecară și merseră ce merseră, deteră preste o grădină foarte frumoasă cu flori și cu fluturei și cu apă limpede și rece.

Fratele Greuceanului zise :

— Să ne oprim aici nițel, frate, ca să ne mai odihnim și căișorii. Iară noi să bem nițică apă rece și să culegem flori.

— Așa să facem, frate — răspunse Greuceanu — dacă această grădină va fi sădită de mîini omenești și dacă acel izvor va fi lăsat de Dumnezeu.

Apoi trăgînd paloșul, lovi în tulpina unei flori, care se părea mai frumoasă, și o culcă la pămînt ; după aceea împunse și în fundul fîntînii și a marginilor ei, dară, în loc de apă, începu a clocoti un sînge mohorît, ca și din tulpina florii, și umplu văzduhul de un miros grețos. Praf și țărînă rămase și din fata cea mai mare de zmeu, căci ea se făcuse grădină și izvor, ca să învenineze pe Greuceanu și să-l omoare.

Și scăpînd și de această pacoste, încălecară și plecară la drum, repede ca vîntul ; cînd, ce să vezi dumneata ? Unde se luase după dînșii scorpia de mumă a zmeoaicelor cu o falcă în cer și cu alta în pămînt, ca să înghită pe Greuceanu și mai multe nu ; și avea de ce să fie cătrănită și amărîtă, căci nu avea nici soț, nici fete, nici gineri.

Greuceanu, simțind că s-a luat după dînșii zmeoaica cea bătrînă zise frăține-său :

— Ia te uită, frate, înapoi și spune-mi ce vezi.

— Ce să văz, frate — îi răspunse el — iată un nor vine după noi ca un vîrtej.

Atunci dete bice cailor care mergeau repede ca vîntul și lin ca gîndul ; dară Greuceanu mai zise o dată

fratelui său să se uite în urmă. Acestea îi spuse că se apropie norul ca o flăcărae. Apoi, mai făcînd un vînt cailor, ajunseră la Faurul pămîntului.

Aci, cum descălecară, se închise în făurişte. Pe urma lor iacă şi zmeoaica. De-i ajungea îi prăpădea ! Nici oscior nu mai rămînea din ei. Acum însă n-avea ce le mai face.

O întoarse însă la şiretilic : rugă pe Greuceanu să facă o gaură în părete, ca măcar să-l vază la faţă. Greuceanu se prefăcu că se înduplecă şi făcu o gaură în părete. Dară Faurul pămîntului se aţinea cu chipul lui Greuceanu cel din fier, ce arsese în foc de sărea scîntei din el. Cînd zmeoaica puse gura la spărtură, ca să soarbă pe Greuceanu, Faurul pămîntului îi băgă în gură chipul de fier roşu ca focul şi i-l vîrî pe gît. Ea, înghiorţ ! înghiţi şi pe loc crăpă. Nu trecu mult şi stîrvul zmeoaicei se prefăcu într-un munte de fier şi astfel scăpară şi de dînsa.

Faurul pămîntului deschise uşa făuriştei, ieşi afară şi se veseliră trei zile şi trei nopţi de aşa mare izbîndă. El mai cu seamă era nebun de bucurie, pentru muntele de fier. Atunci porunci călfilor să facă lui Greuceanu o căruţă cu trei cai cu totul şi cu totul de fier. După ce fură gata, suflă asupra lor şi le dete duh de viaţă.

Luîndu-şi ziua bună de la frate-său de cruce, Faurul pămîntului, Greuceanu se urcă în trăsură cu frate-său cel bun şi porni la Roşu Împărat, ca să-şi primească răsplata.

Merse, merse, pînă ce li se înfurci calea. Aci se opriră şi poposiră. Apoi, Greuceanu desprinse de la căruţă un cal şi-l dete fratelui său, ca să ducă împăratului Roşu vestea cea bună a sosirii lui Greuceanu cu izbînda săvîrşită ; iară el rămase în urmă. Înaintînd alene, răsturnat în căruţă, trecu pre lîngă un diavol şchiop care le ţinea calea drumeţilor ca să le facă neajunsuri. Acestuia îi fu frică să dea piept cu Greuceanu, dară, ca să nu scape nici el neatins de răutatea lui cea drăcească, îi scoase

cuiul din capul osiei de dindărăt şi-l aruncă departe în urmă. Apoi tot el zise Greuceanului :

— Măi vericule, ţi-ai pierdut cuiul, du-te de ţi-l caută.

Greuceanu, sărind din căruţă, îşi uită acolo paloşul din greşeală. Iară cînd el îşi căuta cuiul, diavolul îi fură paloşul, apoi, aşezîndu-se în marginea drumului, se dete de trei ori peste cap şi se schimbă într-o stană de piatră.

Puse Greuceanu cuiul la capul osiei, îl înţepeni bine, se urcă în căruţă şi pe ici ţi-e drumul. Nu băgă însă de seamă că paloşul îi lipseşte.

Ascultaţi acum şi vă minunaţi, boieri dumneavoastră, de păţania bietului Greuceanu. Un mangosit de sfetnic d-al împăratului Roşu se făgăduise diavolului, dacă îl va face să ia el pe fata împăratului. Ba încă, şi rodul căsătoriei sale îl închinase acestui necurat. Împielitatul ştia că Greuceanu fără paloş era şi el om ca toţi oamenii Puterea lui în paloş era ; fără paloş era necunoscut. Îi fură paloşul şi-l dete becisnicului de sfetnic.

Acesta se înfăţişă la împăratul şi îi ceru fata, zicînd că el este cel cu izbînda cea mare.

Împăratul îl crezu, văzîndu-i şi paloşul, şi începuseră a pune la cale cele spre cununie. Pe cînd se pregătea la curte pentru nuntirea fiicei împăratului cu voinicul cel mincinos ce zicea că a scos soarele şi luna de la zmei, vine şi fratele Greuceanului cu veştea că Greuceanu are să sosească în curînd.

Sfetnicul cel palavatic, cum auzi de una ca aceasta, merse la împăratul şi zise că acela este un amăgitor şi trebuie pus la închisoare. Împăratul îl ascultă. Iară sfetnicul umbla d-a-ncîtelea, zorind să se facă mai curînd nunta, cu gînd că, dacă se va cununa odată cu fata împăratului, apoi poate să vină o sută de Greuceni, că n-are ce-i mai face, lucru fiind sfîrşit.

Împăratului însă nu-i prea plăcu zorul ce da sfetnicul pentru nuntă, şi mai tărăgăi lucrurile.

Nu trecu mult și iată că sosește și Greuceanu, și înfățișîndu-se la împăratul, acesta nu știa între care să aleagă. Credea că acesta să fie Greuceanu, dară nu-și putea da seamă de cum paloșul lui Greuceanu se afla în mîna sfetnicului. Atunci băgă de seamă și Greuceanu că-i lipsește paloșul și tocmai acum îi veni în minte pentru ce nu văzuse el stana de piatră, decît după ce-și găsise cuiul de la osie și se întorcea la căruță cu dînsul. Pricepu el că nu e lucru curat.

— Împărate prea luminate — zise el — toată lumea zice că ești om drept. Te rog să-mi faci și mie dreptate. Mult ai așteptat, mai așteaptă, rogu-te, încă puțin, și vei vedea cu ochii adevărul.

Primi împăratul a mai aștepta pînă ce să se întoarcă Greuceanu. Acesta se puse iarăși în căruța lui cu cai cu tot de fier și într-un suflet merse pînă ce ajunse la stana de piatră, acolo unde necuratul își scosese cuiul de la căruță.

— Ființă netrebnică și păgubitoare omenirii — zise el — dă-mi paloșul ce mi-ai furat, căci de unde nu, praful se alege de tine.

Piatra nici că se clinti din loc măcar.

Atunci și Greuceanu se dete de trei ori peste cap, se făcu un buzdugan cu totul și cu totul de oțel și unde începu, nene, a lovi în stană de se cutremura pămîntul. De cîte ori da de atîtea ori cădea cîte o zburătură de piatră. Și lovi ce lovi pînă ce îi sfărîmă vîrful. Apoi deodată începu stana de piatră a tremura și a cere iertăciune. Iară buzduganul de ce da, d-aia își întețea loviturile și dete și dete pînă ce o făcu pulbere. Cînd nu mai fu în picioare nimic din stana de piatră cătă prin pulberea ce mai rămăsese și-și găsi Greuceanu paloșul ce-i furase Satana.

Îl luă și, fără nici o clipă de odihnă, veni și se înfățișă iarăși la împăratul.

— Sînt gata, mărite împărate — zise el — s-arăt oricui ce poate osul lui Greuceanu. Să vină acel sfetnic nerușinat care a voit să te amăgească spre a ne înțelege la cuvinte.

Împăratul îl chemă.

Acesta dacă veni și văzu pe Greuceanu cu sprînceana încruntată, începu să tremure și-și ceru iertăciune, spunînd cum căzuse în mîinile lui paloșul lui Greuceanu.

După rugăciunea lui Greuceanu, dobîndi iertare și de la împăratul, dar acesta îi porunci să piară din împărăția lui. Apoi scoase pe fratele Greuceanului de la închisoare și se făcu o nuntă d-alea împărătești, și se încinse niște veselii care țînură trei săptămîni... Și eu încălecai p-o șa și vă povestii dumneavoastră așa.

Măgarul și tigrul

Un măgar pe care stăpînii săi îl lăsaseră în voia soartei, după ce se folosiseră mulți ani de el, mergea supărat, gîndindu-se cît de trist îi era traiul. Bătrîn și bolnav, își amintea de vremea cînd era tînăr, cînd, viguros și plin de forță, căra cele mai grele poveri, ducînd pe spinarea lui puternică enorme baloturi cu iarbă, străbătînd cărările pădurii cu ușurința pe care i-o dădea strălucitoarea sa tinerețe.

„Cît de nedrepți și netrebnici sînt oamenii !..“ își spunea. „Dar am avut noroc că nu m-au omorît, cum fac cu animalele de care nu mai au nevoie. Cu siguranță că m-a salvat hărnicia mea ; la muncă am fost un adevărat măgar. Da !... Așa trebuie să fi fost, căci l-am auzit pe stăpîn spunînd : «Mi-e milă să-l tai, căci mi-a fost atît de folositor și, pe deasupra, a fost și primul măgar pe care l-am avut... Cel mai bun lucru pe care îl pot face e să-l las în pădure, pentru ca vreun tigru să mă scape de această povară». Încă mai simt urmele de bici pe care mi le-a făcut, ca să mă alerge spre pădure !“

Cu gîndul aiurea, aproape că se împiedică de cadavrul unei pume mari, care murise cu cîteva clipe înainte, în acest loc îndepărtat al pădurii, victima unui glonț bine țintit al vreunui vînător. Atît se sperie de tare măgarul nostru, încît, în ciuda bătrîneții, cu ultimele forțe ale sărmanelor sale oase, o luă la goană ca vîntul și nu se opri decît într-o poiană cu pășune fragedă și cu un rîu

tumultuos, care îi oferea apele sale limpezi pentru a-şi potoli setea după atîta alergătură.

„Voi rămîne aici", gîndi măgarul şi, după ce bău pe săturate, se puse pe mîncat în liniște, uitînd de puma moartă şi de oamenii care îl lăsaseră în voia soartei.

Se vede treaba că nu putea trăi multă vreme în pace. Un tigru flămînd dădu peste măgarul ce păştea în poiană şi, cum acest tigru era un adevărat măgar perfect — căci, după cum veţi vedea, sînt tigri măgari şi măgari tigri — rămase uimit în faţa unei asemenea arătări, pe care n-o mai văzuse niciodată şi despre care nu ştia nici măcar că există. Spionîndu-l din spatele unor ferigi uriaşe şi al unor bambuşi care înconjurau luminişul, privea spre strania lighioană, atrăgîndu-i atenţia mai ales urechile sale lungi şi micul său corp negru ca tăciunele. Măgarul păştea mai departe, neştiind de prezenţa vecinului său periculos, care îl adulmeca.

Tigrul, pe care îl îmboldea foamea, dar se temea de adversarul necunoscut, se hotărî să se apropie de măgar, să intre în vorbă cu el, pentru a-i cunoaşte astfel armele şi puterea. Aşa şi făcu, prezentîndu-se cu un prietenesc : „Bună ziua, amice !..."

Un fior de moarte îl străbătu pe măgar din creştet pînă în tălpi, cînd se văzu salutat de fiara cea mai periculoasă a pădurii. Era un măgar foarte inteligent şi ştia că viaţa lui atîrna de un fir de păr. Se gîndi că dacă o lua la fugă sau se arăta fricos, tigrul, văzîndu-l fără apărare şi înspăimîntat, l-ar fi înhăţat într-o clipă. Drept pentru care se hotărî să se arate viteaz, înfruntîndu-şi soarta, deşi spaima îi rodea măruntaiele.

— Bună ziua, răspunse şi continuă să pască.

— Ce faceţi, domnule... ?

— Măgar mă numesc. Pasc iarba asta fragedă, pentru că fiind cam bătrîn, nu pot mesteca bine orice buruiană.

Felina surîse, gîndindu-se că dacă măgarul recunoaşte că e bătrîn înseamnă că ar putea să-l înfrîngă cu uşurinţă.

— Adică vă simțiți slăbit, reluă tigrul, care se și lingea pe bot de plăcere, la gîndul că-l va mînca imediat, dar care voia să se asigure de neputința măgarului.

— Nici vorbă !... răspunse măgarul, ghicindu-i intențiile. Sînt voinic și am arme puternice. Foarte puternice !... Dar iarba fragedă conține multe vitamine, e mai ușor de digerat și capăt forțe noi.

Asta nu-i plăcu tigrului — după cum se vede, era un tigru laș — și privind spre năvalnicul rîu, îi trecu prin minte că dacă ar reuși să-l facă pe măgar să se înece ar putea să-l mănînce liniștit, fără să-și riște pielea.

— Ce-ai zice dacă am trece pe malul celălalt al rîului ?... i se adresă el măgarului. Acolo iarba e foarte grasă și poți mînca pe săturate.

Măgarul simți un nou fior, care îi zbîrli tot părul. Nu știa să înoate, dar nevrînd să-și arate neputința și temîndu-se că tigrul îi va ghici spaima, acceptă fără prea mult entuziasm. Se apropiară amîndoi de mal și se aruncară în apă. Tigrul, rapid ca o săgeată, trecu rîul cît ai clipi. Dar măgarul, ajungînd la mijlocul apei, se scufundă de nenumărate ori, înghițind apă din belșug, și numai un noroc făcu să ajungă la celălalt mal, unde îl aștepta tigrul, dispus, de data asta, după privirile cumplite pe care i le arunca, să isprăvească odată cu el. Dar înainte ca acesta să spună ceva, măgarul sări cu gura :

— Ce pește delicios e în rîul ăsta !... Ce bine am pescuit !... Am mîncat pînă n-am mai putut... Uită-te la burta mea !... Și într-adevăr, burta măgarului era umflată, dar nu de pește, ci de apa pe care o înghițise cu toptanul.

— Ce !... Ai pescuit ? ! ?... exclamă uluit tigrul.

— Bineînțeles, amice ! M-am scufundat de multe ori, căci rîul este plin de pește. N-am mai văzut niciodată așa ceva !...

Tigrul, pescar vestit, care putea să piardă ore în șir pentru a prinde un singur pește, se minună de îndemîna-

rea măgarului și crezu că era înzestrat cu puteri supranaturale și arme necunoscute. Se hotărî să cerceteze.

— Spuneți-mi, domnule măgar, care sînt armele dumneavoastră ?

Măgarul îl privi cam cu milă și îi răspunse :

— Nu mă întreba despre asta !... Armele mele sînt atît de periculoase, încît nu ți le pot arăta, căci dacă aș face-o aș omorî toate vietățile pe o rază de cinci kilometri. Închipuie-ți că aici, și arătă spre burtă, am un tun înspăimîntător. Scot un strigăt și ies gloanțe la fel ca din pușcă, omorînd pe oricine întîlnesc în cale. În timp ce vorbea astfel, își aduse aminte de puma moartă și-i veni pe dată o idee salvatoare. Cum dumneata îmi ești simpatic, continuă, îți voi face o demonstrație a puternicelor mele arme. Nu vreau să pun în funcțiune tunul, căci te-aș omorî, dar voi folosi arma mea cu surdină. Privi în jur cu ochii săi miopi — măgarul nu vedea clar mai departe de un metru — și, arătînd în direcția în care se afla puma moartă, spuse :

— Uită-te, dragul meu tigru, vezi la patru kilometri de aici o pumă ce se plimbă într-un luminiș ?...

— Cum, puteți vedea în spatele muntelui ? întrebă tigrul, înspăimîntat. Eu nu reușesc să văd la o asemenea distanță și mai ales în pădure !...

Măgarul îl privi cu milă și-i spuse :

— E clar ! Ești un biet animal, uitasem !... În schimb, eu am puteri supranaturale. Dar nu contează că nu vezi pînă acolo. Cum acea pumă nu m-a salutat de dimineață, o s-o omor.

Și spunînd acestea, se prefăcu că se uită fix în direcția pumei moarte.

— Gata, exclamă. Du-te s-o vezi dacă vrei, și începu să pască liniștit.

Tigrul, nu foarte convins și gîndindu-se să se întoarcă să-l mănînce pe măgar, dacă acesta îl mințise, trecu din nou rîul și în cîteva minute ajunse la locul unde se afla

cadavrul pumei. Numai ce-l văzu și o și rupse la fugă, ca din pușcă.

Alerga de rupea pămîntul, mort de frică, cînd se întîlni cu tigroaica, tovarășa sa de viață. Se opri gîfîind, privind în urmă cu spaimă.

— Bună, bărbățele ! Unde te duci așa grăbit ?

— Taci, draga mea soție !... Fug de o arătare urecheată, numită măgar, care are niște arme atît de puternice, încît a omorît o pumă de la patru kilometri depărtare. Să plecăm de aici, căci arătarea asta urecheată se supără și e capabilă să ne omoare și pe noi.

Tigroaica, fiind curioasă, vru să vadă cu orice risc ființa periculoasă ce apăruse în pădure, și îi ceru în mii de feluri fricosului ei soț s-o ducă în locul unde măgarul păștea liniștit.

— Să știi, spuse tigrul, că am plecat fără să-mi iau rămas-bun de la el și azi a omorît o pumă, tocmai pentru că nu l-a salutat.

— Ce dacă ! zise răsfățată tigroaica. Du-mă să-l cunosc !

— Dar tu nu alergi atît de repede ca mine, și dacă arătarea se supără și folosește tunul, te poate omorî.

— Asta vedem noi, spuse tigroaica și, tăind o liană, se legă de tigru cu un laț pe care și-l puse de gît.

— Uite, explică, dacă tu o iei la fugă, fiind legați, vom fugi amîndoi la fel de repede.

Încă se mai îndoia tigrul, dar alintările și cîteva lacrimi ale scumpei sale tigroaice îl convinseră să se învoiască, deși era mort de spaimă. Se apropiară cu prudență de locul unde se afla măgarul. Ascunși în spatele ferigilor, tigrul, tremurînd, murmură :

— Acolo...

— Unde, că nu-l văd ?...

— Acolo... acolo !

Măgarul simți apropierea felinelor și le auzi murmurînd. Își ridică privirea și, scoțînd un răget puternic, lovi

cu copitele în pămînt. Tigrul, auzind răgetul, o rupse la fugă, spunînd :

— Fugi, draga mea, că acum scoate tunul şi ne omoară !

Dar biata tigroaică, la primul salt al tigrului, se împiedică de un trunchi de copac căzut şi tîrîtă de fricosul ei soţ, îşi sfîşie pielea şi carnea, murind în chinuri groaznice. Cînd tigrul se opri, obosit de fuga lui nebună, îşi plînse nenorocirea, convins că măgarul o omorîse pe scumpa sa soţie cu arma lui puternică şi necunoscută şi că el se salvase ca prin minune. La priveghi, se adunară toate felinele şi hotărîră să nu mai treacă niciodată prin locul în care măgarul îşi făcuse sălaş.

Maimuţa, broasca şi vulpoiul

Maimuţa cea neagră scurma ca o nebună în trunchiul putred al palmierului şi în fiece clipă descoperea cu un mormăit de plăcere grămezi de larve. Le devora numai-decît, în timp ce se uita în toate părţile, temătoare, ca nu cumva vreun semen de-al ei să rîvnească la comoara de curînd descoperită.

Ocupată cu ospăţul său, maimuţa nu auzi strigătele îndepărtate :

— Ajutor !... Ajutor !...

Se sătură şi, grăbită începu să acopere trunchiul cu ramuri şi frunze, cînd i se păru că aude o voce care strigă după ajutor. Ciuli urechile, scărpinîndu-se în cap, şi privi spre locul de unde venea firicelul de voce şi din nou acel „ajutor, ajutor“ ajunse clar pînă la ea. Un nou

strigăt o orientă şi, curioasă ca orice animal din specia sa, se apropie de un copac căzut, de unde venea vocea necunoscută.

Sub copac se afla o broască. Maimuţa se scărpină din nou în cap, gest pe care îl fac toate semenele ei cînd îşi adună gîndurile, şi îşi dădu seama că trebuia s-o elibereze pe sărmana broască. Cum era o maimuţă cu sentimente nobile, se opinti din răsputeri şi ridică trunchiul, iar broasca ieşi de acolo deşelată ca vai de ea. Masîndu-şi vînătăile, broasca îi mulţumi : *„Muito obrigada !...“*

Maimuţa rămase uimită, dar, cum era o maimuţă care trăia în pădurile de la frontiera Argentinei cu Brazilia, înţelese că broasca îi spusese mulţumesc în limba portugheză.

— După cum văd, dumneata eşti o broască străină, îi spuse maimuţa.

— Da !... răspunse broasca, sînt braziliană. Dusă de apele vijelioase ale rîului Uruguay, am ajuns în Misiones şi locuiesc într-o scorbură, foarte aproape de aici. Ieri, m-a prins furtuna şi am căzut prizonieră sub această pacoste de copac şi, dacă nu veneai dumneata, acum aş fi fost moartă !...

Maimuţa, care cunoştea portugheza, înţelese perfect prin ce necazuri trecuse sărmana broască.

Amîndouă discutară îndelung despre mii şi mii de lucruri şi între ele se născu o strînsă prietenie. Maimuţa o vizita foarte des pe broască în căsuţa ei, situată pe malul rîului şi în care abia puteai intra. Primea de la broscuţă multe cadouri, căci aşa sînt şi oamenii din Brazilia, primitori şi darnici, de aceea nu ne mai miră că şi animalele pădurii sînt la fel. Mînca împreună cu broasca viermişori, gîndăcei şi gîze păstrate de gazdă pentru musafirul său. Maimuţa o învăţa pe broască să vorbească o spaniolă corectă, deşi, cîteodată, aceasta, care prindea foarte repede, obişnuia să intercaleze în conversaţie cuvinte străine.

Într-o zi, în timp ce maimuța noastră își completa masa cu patru înghițituri de apă proaspătă din rîu, un vulpoi fu cît pe ce să-i curme viața. Dar strigătul de avertizare al broaștei o salvă. Din două salturi, maimuța se prinse cu agilitate de o creangă, și de acolo își bătu joc de vulpoiul periculos pe care îl lăsă cu buzele umflate, aruncînd în el cu crengi și fructe stricate.

Vulpoiul se dădu bătut în fața batjocurii și a atacului maimuței și plecă furios, în timp ce broasca sărbătorea, orăcăind de bucurie, neobișnuita victorie.

Ah !... Se zice că viclenii au noroc, căci vulpoiul nostru întîlni o altă maimuță, pe care o luă prin surprindere și o devoră, răzbunîndu-se astfel pentru zeflemelele curajoasei noastre maimuțe.

Cînd aceasta se întoarse la suratele ei, își găsi părinții și frații plîngînd în hohote. Frățiorul cel mai mic era victima ce căzuse în ghearele vulpoiului. Maimuța se întristă foarte tare și-și puse pe cap o coroană de scaieți, semnul de doliu la maimuțe, și se îndreptă spre broască, să-i povestească nenorocirea sa, plîngînd în hohote.

Aceasta încercă să-i aline durerea, spunîndu-i în portugheză : „Nu plînge, fetițo, nu plînge !...“ Ca de obicei, în cazuri ca acestea, vorbea în limba sa maternă. Cînd se mai liniști, maimuța începu să se gîndească la răzbunare și, venindu-i o idee, îi ceru ajutor broaștei, care acceptă bucuroasă.

Vulpoiul ieși la vînătoare și, spionînd din spatele unor bambuși, crezu că o găsește nepregătită pe maimuța noastră. Cum o văzu, și sări în graba mare spre ea. Aceasta începu să strige ca din gură de șarpe și o luă la fugă cu toată viteza, intrînd în căsuța broaștei. Văzîndu-și aproape pierdută prada, vulpoiul își vîrî capul în gaură și, deschizînd bine ochii săi mari — căci acolo era întuneric, ca în orice încăpere de sub pămînt — încercă s-o vadă pe blestemata de maimuță.

Asta şi aştepta broasca ; ea îl împroşcă iute cu un lichid otrăvitor, lăsîndu-l orb şi pradă unor dureri groaznice.

— Vai !... Vai !... Vai !... urla vulpoiul, m-a orbit !... în timp ce se freca la ochi şi se tăvălea de durere.

— Eu am făcut asta !... Eu am făcut asta !.. rîdea broasca, sărind în jurul lui.

Vulpoiul, deşi orb, dorea să se răzbune, să pună laba pe cel ce îşi bătea joc de el. Dar broasca sărea întruna, rîzînd în hohote şi atrăgîndu-l spre malul năvalnicului rîu, în care vulpoiul sfîrşi prin a se îneca.

Şi aşa s-a întîmplat ca o broască braziliană împrietenindu-se cu o maimuţă argentiniană să pună capăt fărădelegilor vulpoiului.

Nu ne mai rămîne decît să adăugăm că broasca şi maimuţa au rămas prietene toată viaţa.

Maimuţa care a domesticit un tigru

Într-un loc îndepărtat al pădurii amazonice, trăia zbenguindu-se o familie de maimuţe, căţărate prin copacii stufoşi şi pe lianele de care atîrnau gigantici şerpi boa, ca cei mai vechi locuitori ai pădurii, şerpi care se încolăceau şi formau mii de arabescuri şi leagăne de diferite forme.

Acea familie era fericită, foarte fericită. Fructele de pădure le potoleau foamea din plin. Bananii le ofereau maimuţelor gustoasele lor banane, iar rîul cristalin, apa sa proaspătă.

Dar, într-o zi, liniştea maimuţelor a fost întreruptă de un periculos şi fioros animal : un tigru puternic, care îşi făcuse bîrlog aproape de paradisul maimuţelor. Teroa-

rea se răspîndi printre ele și începură o viață plină de tristețe pierzîndu-și plăcerea de a se juca și retrăgîndu-se printre crengile mai stufoase, mîhnite și înfricoșate.

Între toate maimuțele de aici era un maimuțoi mai maimuțoi decît toți maimuțoii și o maimuță foarte maimuță, adică o adevărată frumusețe maimutească.

Monín, căci așa se numea viteazul acestei povești, rîvnea, ca toți ceilalți, la dragostea Monuchei, minunata și fermecătoarea maimuță. Dar Monucha era o maimuță răsfățată și zadarnic o peteau pentru că ea nu accepta pe nici unul dintre pretendenți.

Tigrul, din ce în ce mai lacom, ucisese multe maimuțe. De aceea, maimuțicile curajoase hotărîră să înceapă războiul împotriva dușmanului lor. Cățărate în copaci, aruncau în el crengi, fructe stricate, nuci de cocos și orice proiectil le cădea în mînă. Asta îl înfuria pe tigru, fără să-i pricinuiască însă cel mai mic neajuns, dimpotrivă, vîna în continuare maimuțe și, într-o zi, îl luă prin surprindere pe bunul rege Monón, pe care îl devoră într-o clipă la micul dejun.

Această nenorocire îi descurajă și pe cei mai viteji. Nu mai îndrăzneau să coboare și trăiau înfricoșați, agățați în copacii cei mai înalți, blestemîndu-l pe crudul lor vecin și rugîndu-se la Zîna Pădurii să-i scape de acesta, dar ea rămînea parcă surdă la rugăminții le lor.

Doar Monín se gîndea și căuta un mijloc de a scăpa de tigru. Îl urmărea cînd se ducea la vînătoare și-i spiona cele mai neînsemnate mișcări. Astfel, descoperi că tigrul dorea să mănînce un tapir gras și voinic, pe care tot încercase să-l vîneze fără să reușească însă, căci tapirul își bătea joc de el, ghicindu-i perfidia și luînd-o la fugă atunci cînd îl simțea.

Într-o zi, pe cînd tigrul se întorcea obosit și prost dispus, căci dăduse greș încă o dată, încercînd să vîneze tapirul, Monín, cățărat într-un copac, îi vorbi astfel :

— Bună ziua, domnule tigru !

Tigrul privi în sus și îl văzu pe Monín legănîndu-se pe o liană.

— Ce vrei de la mine ? îngînă indispus tigrul, supărat de vînătoarea lui nereușită.

— Vreau să vînezi tapirul.

— Ce-ai zis ?...

— Că pot să te ajut să vînezi tapirul pe care îl urmărești de atîta vreme și că există un singur mijloc ca să reușești. Știi, desigur, că tapirul ăsta e fermecat.

— Fermecat ? zise uluit tigrul.

— Da, domnule !... E fermecat !... E fermecat !... spuse Monín, căci trebuie să știți că maimuțele au obiceiul să repete de două, trei ori aceleași cuvinte, pentru a da mai multă importanță spuselor lor.

— Și de unde știi că e fermecat ?

— Odată, un pitic făcea baie în rîu și avu un cîrcel. Tapirul pe care îl urmărești îl salvă, aruncîndu-se în apă. Pentru a-l răsplăti, piticul i-a hărăzit să nu poată fi vînat de nici un tigru, în afară de unul înșeuat. L-am auzit eu !... L-am auzit eu !... L-am auzit eu !... repeta Monín care, după cum ați ghicit, mințea de înghețau apele. Acum am plecat, mai spuse Monín, care făcu un salt, prefăcîndu-se că se îndepărtează.

— Hei !... Stai !... Nu pleca ! N-ai spus că m-ajuți să-l vînez ?... Așteaptă, vino ! îl chemă grăbit tigrul care, după cum vedem, a fost păcălit prostește de abilul maimuțoi.

Monín se întoarse și-i spuse tigrului :

— Trebuie să plec, căci, dacă mă gîndesc bine, ești în stare să mă mănînci, cum ai făcut și cu alți frați de-ai mei.

— Nu, jur că n-o să-ți fac nimic, dacă mă ajuți să vînez tapirul.

— Juri pe Zîna Pădurii, jurămînt care nu trebuie încălcat niciodată, căci legea îl pedepsește cu moartea pe cel care jură strîmb ?

— Jur pe Zîna Pădurii, spuse tigrul, ridicînd laba dreaptă, că te voi lăsa în viață dacă mă ajuți să vînez tapirul !...

— Foarte bine, zise Monín, coborînd dintr-o săritură lîngă tigru. O să te ajut să vînezi tapirul. Dar pentru asta trebuie să te înșeuez. Dacă mă aștepți, mă duc să fur o șa de la oameni. Vezi ce sacrificiu fac ca să te ajut ? (Minciună sfruntată, căci nu există în toată pădurea animal mai șmecher și mai viclean decît maimuța.) Și spunînd acestea, se cățără într-un copac și, sărind din creangă în creangă, parcurse cele două leghe care îl despărțeau de locuința unui țăran de la poalele muntelui și căruia nu întîrzie să-i ia din grajd șaua, frîul, pintenii și un harapnic. Se întoarse apoi cu prada sa la tigru.

— Avem de toate acum, îi spuse, și o să vînăm tapirul.

Numaidecît tigrul fu înșeuat.

— Acum, spuse Monín, trebuie să aștepți o jumătate de oră, căci trebuie să fac niște vrăji. Mai trebuie să aduc și niște cîrpe, ca să-ți învelesc labele pentru ca tapirul să nu te simtă și să-l poți vîna cu ușurință. Și spunînd acestea, se îndepărtă, mai mult zburînd decît sărind din copac în copac, în direcția unde locuia tapirul, care era prietenul său și căruia îi spusese că va veni călare pe un tigru înșeuat și cu labele înfășurate în cîrpe, invitîndu-l să profite de ocazie și să sfîrșească odată cu dușmanul său. Stabiliră locul întîlnirii, și Monín se întoarse în grabă cu niște cîrpe, legă cu îndemînare picioarele tigrului, își puse pintenii, sări în șa, luă hățurile și, arzîndu-i tigrului un bici pe spinare, strigă :

— Să vină tapirul !

— Au !... țipă tigrul, de ce mă lovești ?...

— Face parte din vrajă — îi răspunse rîzînd Monín, în timp ce îi mai arse două lovituri de bici — și trebuie să suporți, dacă vrei să vînezi tapirul.

Astfel, călare pe tigru, străbătu Monín pădurea, uluindu-şi semenii şi mai ales pe Monucha, pe care o salută mîndru, în timp ce-l pedepsea fără milă pe tigru, înfigîndu-şi pintenii în coastele lui, îndemnîndu-l spre locul unde se afla tapirul.

Acesta îşi ascuţea dinţii de un copac, cînd Monín apăru călare pe tigru, acum o victimă fără apărare, datorită şiretlicului viclenei maimuţe.

Cînd felina înţelese că se află în pericol, era deja prea tîrziu. Încercă s-o ia la fugă, dar strunit în hăţuri şi cu pintenii înfipţi bine în coaste, nu reuşi s-o facă. Tapirul, fără pic de teamă, se aruncă asupra tigrului şi, cît ai zice peşte, îl şi omorî.

Monín se întoarse mulţumit la ai săi, unde fu primit cu o ploaie de flori, iar spre încununarea fericirii, Monucha îşi frecă nasul de al lui, adică îl sărută, căci astfel se sărută maimuţele.

La puţin timp după aceea, Monín fu numit rege, chiar în ziua căsătoriei sale, şi se spune că a fost unul dintre regii cei mai înţelepţi ai pădurii, cunoscut sub numele de Maimuţa Călăreaţă, în amintirea isprăvii sale vitejeşti.

Cerbul cel rău

S-a născut frumos ca un zeu al pădurii, sub ocrotirea ferigilor gigantice care, undeva în munţii Mártires, în Misiones, formau un mic paradis al plantelor de un verde smarald. După cîteva zile, era deja un pui de cerb zvelt,

acoperit de o piele cenușie, stropită cu alb, cu picioare lungi și puternice. Se zbenguia mulțumit lîngă mîndra sa mamă, alergînd în stînga și în dreapta, dar întorcîndu-se din trei salturi lungi, să se pună sub protecția acesteia, care îi lingea căpșorul, dovadă a iubirii nemăsurate pe care i-o purta.

Cum îl mai admirau ceilalți pui de cerb ! Ce frumos e ! Ce superb !Ce minune !... Ce...

În sfîrșit, laudele au fost atît de numeroase, încît Peteí, căci așa se numea puiul de cerb, se împăuna ca un curcan și, încet, încet începu să-i disprețuiască pe semenii lui.

De multe ori, mama îi spunea : „Peteí, nu trebuie să fii orgolios. Trebuie să-ți iubești frații. Dacă Zîna Pădurii află de purtarea ta, te poate pedepsi, și atunci... ar fi vai de tine, Peteí !“ Dar Peteí nu asculta sfaturile mamei sale și nemăsuratului său orgoliu îi adăugă și egoismul său. Cînd întîlnea puțină iarbă fragedă, nu numai că nu-și chema frații, cum era obiceiul printre cerbi, dar, sătul fiind, călca în picioare tot ce rămînea, pentru ca ceilalți să nu mai mănînce nimic. Cînd se duceau să se adape, Peteí mergea înainte, bea apa atît de binefăcătoare, apoi o murdărea, tăvălindu-se în ea.

Azi așa, mîine așa, Peteí începu să fie privit cu alți ochi de către ceilalți cerbi și, pentru purtările sale urîte, mama lui îl pedepsi dîndu-i douăzeci de lovituri de coarne, căci așa își bat cerbii copiii.

Peteí, rușinat de pedeapsa pe care credea că o primise pe nedrept și rănit adînc în orgoliul său, se hotărî să fugă. Și, într-o noapte, în timp ce mama lui dormea, părăsi culcușul și, alergînd ca vîntul, ajunse la poalele muntelui Monje. În zadar îl striga cerboaica îndurerată, căindu-se că îl pedepsise, fiindcă mamele sînt pe atît de bune, pe cît de răi sînt unii copii. Peteí, surd la chemările ei, își văzu de drum, fără să-i pese de durerea mamei sale, care căzu bolnavă de tristețe.

Într-o zi, Peteí întîlni un cerb care căzuse într-o capcană pusă de indieni pe o potecă.

— Peteí !... Peteí !... îl strigă cerbul. Vino şi scapă-mă ! Altfel, voi muri de mîna oamenilor. Ajută-mă, Peteí, şi o să-ţi arăt un loc unde creşte cea mai fragedă iarbă din pădure.

— Dacă îmi spui mai întîi unde e locul acela, o să te ajut, îi răspunse Peteí. Cerbul îi spuse unde întîlnise minunea aceea de păşune, dar, după ce află, puiul se îndepărtă dintr-o săritură în căutarea poieniţei cu iarbă.

— Nu mă ajuţi ?... Nu mă ajuţi ?... striga bietul cerb.

— Să te ajute Zîna Pădurii, îi răspunse rîzînd Peteí, lăsîndu-şi semenul în voia soartei.

După cîtva timp, întîlni un furnicar foarte bolnav, căzut sub un cocotier.

— Peteí, Peteí, spune-i mamei şi fraţilor mei că sînt bolnav, şi ei mă vor salva. Dacă faci asta, Zîna Pădurii te va ajuta.

— Ce-mi pasă mie de Zîna Pădurii, îi răspunse Peteí. N-o să te ajut !... N-o să te ajut !...

— Peteí, Peteí, strigă furnicarul, văzînd că pleacă cel de la care ar fi putut să-i vină salvarea. Spune-le mamei şi fraţilor mei, te rog...

— N-o să le spun !... N-o să le spun !... îi răspunse răutăcios şi-şi văzu de drum.

În altă zi, cînd se adăpa în rîul Itacaruaré, văzu în apele vijelioase un porumbel ce dădea cu disperare din aripi, zbătîndu-se să nu se înece.

— Peteí !... Peteí !... strigă porumbelul, întinde-mi o rămurică, să mă agăţ de ea... Dacă faci asta, Zîna Pădurii o să te ajute !

— Ce rămurică vrei ? îl întrebă rîzînd Peteí.

— Aia de lîngă tine, îi răspunse porumbelul.

— Prinde-o, zise Peteí, aruncînd rămurica mult mai departe de porumbel şi rîzînd, văzînd eforturile disperate ale păsării, care nu putea să se agaţe de ea.

— Scapă-mă, scapă-mă... striga porumbelul din ce în ce mai stins, pe măsură ce apele îl tîrau spre rîul Uruguay.

— Să te scape Zîna Pădurii, îi spuse, mîndru de isprava sa, fără să-i pese cîtuşi de puţin de soarta porumbelului.

În acest timp, cerboaica-mamă, plîngînd îndurerată, îl căuta pe Peteí prin toate colţurile pădurii. Licuricii, mesagerii codrului, transmiteau în fiecare noapte, prin clipiri verzi, chemarea sărmanei mame, dar totodată şi vestea despre faptele rele ale lui Peteí, despre egoismul şi răutatea lui, încît, într-o zi, cerboaica muri de durere şi ruşine.

Din nou licuricii străbătură potecile, iar noaptea duse, cu ajutorul luminiţelor verzi, vestea jalnicei întîmplări. Întreaga pădure se întristă, iar oac-oac-ul broaştelor, poetele pădurii, răsuna fără încetare :

— Mama lui Peteí a murit,
Oac, oac !
Căci fiul ei a părăsit-o,
Oac, oac !
Egoistul pui de drac,
Oac, oac !
Pe nimeni n-a ajutat,
Oac, oac !

Ameninţări cumplite străbăteau noaptea. Peteí asculta într-una sunetele de neînţeles pentru oameni a mii şi mii de glasuri ciudate, dar despre care el ştia că-l condamnau şi cereau moartea sa.

Toate animalele alergară la Zîna Pădurii, care asculta vestea despre faptele rele ale lui Peteí. E ştiut că Zîna Pădurii şi a Animalelor îi pedepseşte pe supuşi atunci cînd încalcă legile pădurii sau jurămintele făcute în numele ei sau cînd adunarea animalelor o cere.

Peteí a fost condamnat de această adunare, fapt pentru care Zîna Pădurii trimise doi dihori în căutarea vinovatului.

Hotărîrea s-a răspîndit cu ajutorul licuricilor și prin cîntecul broaștelor care glăsuiau :

— Zîna Pădurii l-a condamnat,
Oac, oac !
La moarte pe Peteí,
Oac, oac !
Dihorii îl vor vîna,
Oac, oac !
Pe blestematul pui de drac,
Oac, oac !

Ascultîndu-și condamnarea, Peteí se cutremură de spaimă. Ascuns într-o scorbură, mort de frică, aștepta să apară din clipă în clipă fioroșii dihori. Trei zile a stat ascuns, dar a patra, foamea și setea îl obligară să-și părăsească ascunzătoarea. Nici nu ieși bine din ea, că un porumbel și duse grabnic în zbor vestea altui porumbel, iar acesta, la rîndul său, altuia, și așa mai departe, pînă cînd ajunse la urechile dihorilor, paznicii pădurii. Ei și porniră în urmărirea cerbului, știut fiind că o dată descoperite urmele, nu se mai putea scăpa din ghearele lor.

Peteí începu să alerge disperat, urmat îndeaproape de dihori. Din cînd în cînd, frînt de oboseală, se oprea să-și mai tragă sufletul, dar și atunci parcă auzea tropăitul ritmic al urmăritorilor, atît îi era de frică, așa că o lua din nou la fugă.

Alergînd cu toată viteza, se îndrepta spre Campo Viera și Campo Grande și într-o noapte, cînd se credea deja scăpat de tenacii săi urmăritori, aflîndu-se în Aristóbulo del Valle, broaștele începură un cîntec trist :

— Dihorii vor veni,
Oac, oac !
Ești mort, Peteí,
Oac, oac !

Pentru tine nu există iertare;
Oac, oac !
Pentru blestematul pui de drac,
Oac, oac !

Înnebunit de groază, începu iar să alerge, străbătînd pădurea şi, dorind să-i deruteze pe cei doi dihori, intră în apele unui rîu, lăsîndu-se dus la vale. Apa începu să crească din ce în ce mai mult şi, la un moment dat, Peteí crezu că vede pe fiecare mal cîte un dihor, şi chiar aşa şi era. Nu se mai putea întoarce, încît se lăsă dus în direcţia unui zgomot înfiorător, care se auzea din ce în ce mai aproape. Dihorii, siguri pe ei, îi urmăreau toate mişcările de pe malurile rîului. Deodată, Peteí îşi pierdu controlul şi se simţi azvîrlit în gol. I se perindară prin minte cu repeziciune întîmplările cu cerbul prins în capcană, cu furnicarul bolnav, cu porumbelul care se îneca în rîul Itacaruaré şi cu mama sa, pe care o părăsise. Aceasta a fost ultima lui imagine, apoi nu mai ştiu nimic.

După ce parcursese cei şaptezeci de metri ai Cascadei Fermecate, căzuse în abisul morţii. A doua zi, localnicii găsiră corpul cerbului de nerecunoscut, strivit sub forţa căderii apelor de la mare înălţime. Era tot ce mai rămăsese din frumosul pui de cerb cenuşiu, pe nume Peteí. Nimeni n-a aflat de această poveste doar cîntecul broaştelor, care a răsunat în noaptea următoare, spunea :

— Zîna Pădurii l-a condamnaţ,
Oac, oac !
Pe răul Peteí,
Oac, oac !
A fost egoist şi a murit,
Oac, oac !
Blestematul pui de drac,
Oac, oac !

Legenda lui Choui Choui

Sub bolta cerului de un albastru sidefat, pădurea își înalță verdele aprins al plantelor. Un soare de foc pătrunde printre frunze, iar razele sale strălucitoare poleiesc poienile sau se sparg în mii de culori pe vreun vîrf de stîncă ce se ivește din pămîntul roșu, aproape acoperit de mantaua frunzelor uscate.

Viorile greierilor scot sunete monotone. Fluieratul păsării Yasiyatere — ornic al bunicilor care își potolesc nepoții neastîmpărați, potrivind după el orele de odihnă — răsună în toate colțurile pădurii cu ecoul său caracteristic. Pîraiele cristaline și proaspete murmură, mîngîind sălciile și bambușii, care se adapă de pe malurile lor sau, brusc supărate, se grăbesc și lovesc pietrele, care încearcă să le împiedice cursul, în timp ce bulbucii de apă își spun neliniștea.

Muntele răspîndește o suflare călduță, iar bătrînii copaci, cu frunzele căzute, moțăie în lenea lor somnoroasă.

Veveriţele zboară în salturi miraculoase din copac în copac, din liană în liană, scotocind prin scorburi, în căutarea delicioasei mieri de Yete'i * sau rozînd lacome nuci de cocos. Doar aceste mici vieţuitoare, neobosite și zburdalnice, tulbură liniștea pădurii învăluită într-un gigantic și vaporos abur.

Deodată, notele suave ale unui flaut se revarsă în sunete melodioase, gonind toropeala, care fuge urmărită de dulceaţa sunetelor. Trilurile a mii de păsări răspund flautului fermecat și sosesc în zboruri grăbite la întîlnirea cu micul prieten indian. Pădurea, acum trezită la viaţă, este străbătută de o briză proaspătă, ce clatină

---

* Yete'i — Albină fără ac, care produce o miere foarte gustoasă.

copacii și le agită frunzele într-un salut cordial adresat lui Chouí, prietenul păsărilor.

Chouí e un mic indian care umblă gol pe cărările pădurii. Ochii lui negri, migdalați, adînci, străbat frunzișul ca niște săgeți, căutîndu-și prietenii, iar cînd îi descoperă își duce flautul la gură și trilul său plăcut, care imită glasul păsărilor, desfată pădurea cu dulcea mîngîiere a sunetelor.

Încet, încet, în trilul flautului, sute de păsări îl urmează pe copil și zarva mulțimii înaripate se împletește cu sunetele fermecate, întreaga pădure renăscînd. Poteca se deschide într-o poiană largă, care îl primește bucuroasă pe micul indian înconjurat de prietenii săi. Așezat pe un mușuroi de termite — furnici uriașe — copilul le oferă păsărelelor, cu dărnicie, semințele preferate. Păsările ciripesc bucuroase, ciugulindu-i din palmă hrana delicioasă.

Chouí este prietenul păsărilor, vorbește cu ele, a învățat de foarte mic să le înțeleagă limba și să le răspundă cu ajutorul flautului. Le cunoaște secretele și le vizitează cuiburile, care au mii și mii de forme, fiind construite în cele mai ascunse locuri ale pădurii. De multe ori s-a urcat pînă în cel mai înalt pin, să pună în cuib un pui de porumbel căzut din nebăgarea de seamă a iubiților săi părinți.

Cîteodată, îi urmează din umbră pe vînătorii tribului său, distrugîndu-le capcanele puse pentru a-i prinde pe micii lui prieteni. Și nu de puține ori a fost pedepsit aspru de *cacique* [1]. Plin de rănile pricinuite de loviturile de bici, legat de stîlpul unde își primea pedeapsa, doar păsările îi veneau în ajutor, aducînd în cioc apa care să-i potolească setea și balsamuri extrase din plante necunoscute, cu care să-și oblojească rănile.

Chouí păstra pentru păsări grăunțe și în fiecare zi le dădea porția cuvenită. Prietenii săi îl răsplăteau pentru

[1] Cacique — Șeful de trib.

dar, ducîndu-l în locurile în care creşteau portocalii sălbatici sau unde albina Yete'i pregătea fermecata miere. Chouí era pofticios, foarte pofticios ! Portocalele şi mierea erau hrana lui preferată şi îi era uşor, ajutat de prieteni, să găsească aceste comori preţioase. Cît de fericit hălăduia prin pădure, unde era primit cu cea mai curată dragoste de blîndele păsărele !

Odată, Chouí cînta cea mai dulce melodie în cinstea lui *Tupa*[1]. Visa cu ochii deschişi şi îl ruga pe zeu să-l transforme prin cîntecul său în pasăre, pentru a rămîne mereu printre prieteni. Păsările tăceau şi-i ascultau dulcea rugăminte, care plutea legănată de minunata curgere a notelor ce urcau spre cer. Cînd frumoasa muzică înceta, corul a mii de păsări continua rugămintea micului indian.

Deodată, o pasăre se aşeză pe umărul lui Chouí şi-şi ţipă în triluri disperarea de mamă. Năpasta se abătuse asupra copacului în care îşi făcuse cuibul. Puişorii îi erau în pericol. Numai Chouí îi putea salva. Acesta alergă sprinten prin pădure, cerînd păsărilor să-l urmeze şi să vină degrabă în ajutorul cuibului aflat în pericol, atacat de cumplitele furnici. Copacul era acoperit aproape în întregime de ele, dar Chouí se căţără, încercînd să ajungă la cuib să salveze păsărelele care, îngrozite piuiau disperate. Furnicile se năpustiră cu miile pe Chouí, care era dezbrăcat, tăindu-i furioase carnea, cu mandibulele lor ascuţite. Băiatul ajunse la cuib în dureri groaznice ; îl luă şi-l aruncă la distanţă cu puişorii lui, care căzură uşor pe iarba moale. După ce salvă cuibul, băiatul căută cu disperare să scape de crudele furnici, care tăbărîseră pe el cu lăcomie. Deodată, îi alunecă piciorul şi căzu fulgerător, lovindu-se de ramurile care se rupeau sub el şi rămase nemişcat la pămînt.

Mii de ciripituri de groază şi de plîns tulburară pădurea. Păsărelele se năpustiră asupra corpului neînsufleţit

[1] Tupa — Zeul bun al tribului Guarani, trib de indieni din America de Sud.

al micului indian ; dar degeaba încercară să-l readucă la viață stropindu-l cu apă. Chouí închisese ochii pentru totdeauna, iar cînd au înțeles asta, au tăcut cufundate în durere.

Soarele începea să coboare la orizont. Ca un imens glob de foc se destrăma dispărînd după munții verzi, în timp ce pădurea tăcea învăluită în umbrele înserării.

Deodată, glasurile păsărelelor răsunară la unison, cîntîndu-i lui Tupa, în minunate triluri, sublimul imn pe care îl intona cu flautul său Chouí înaintea morții sale. Păsările îndurerate îl implorau pe zeu să le ajute.

— Chouí !... Chouí !... Chouí !... suspinau păsările.

— Chouí !... Chouí !... Chouí !... repeta ecoul care alerga pe potecile și prin poienele pădurii.

— Chouí... Chouí !... Chouí !... striga cu disperare mama lui, care aștepta zadarnic întoarcerea fiului.

Legenda spune că indienii au găsit într-o văgăună a muntelui un morman de flori albastre și, cînd scotociră prin el, o păsărică albastră se înălță năvalnic spre ceruri strigînd : Chouí !... Chouí !... Chouí !... Sute de păsări, ciripindu-și bucuria, o însoțiră în zborul său și, de atunci, au știut că Tupa îl transformase pe copil într-o pasăre care trăiește azi în pădurea Misiones și în Paraguay, mai ales în portocalii sălbatici. În minunatul său cîntec își repetă numele : Chouí, Chouí.

repovestită de ADRIANA LĂZĂRESCU

Păstorul şi hoţul

A fost odată un hoţ şi un păstor. Într-o noapte, pe cînd păstorul îşi veghea turma, i se păru că aude un zgomot neobişnuit. Şi, într-adevăr, repezindu-se să vadă cine dăduse iama prin oile lui, nu mică-i fu mirarea, dînd nas în nas cu un om străin. Cum luna stătea pitită pe după un nor, păstorul nu izbuti să-i deslușească faţa.

Şi a doua seară, hoţul încercă din nou să pătrundă în gospodăria ciobanului şi să-i fure cîteva mioare, dar zadarnică-i fu strădania, deoarece dacă ziua păstorul era cu ochii în patru după oile sale, noaptea le veghea cu mii de ochi.

Şi atunci, ce-i dădu prin minte hoţului ? Îşi cumpără o piele veche de lup, o umplu bine cu paie şi o duse cu el, seara avînd grijă s-o aşeze în aşa fel încît s-o poată descoperi păstorul.

Convins că înşelătoria lui nu avea să dea greş, se duse ţintă la păstor şi-i spuse :

— Uite ce e, păstorule, cred că ai văzut că umblă un lup prin părţile astea. În numele lui îţi cer două mioare pentru cină, ca să ai trai bun cu el şi să nu dea iama prin toate !

Speriat, păstorul, care dădu cu ochii de lupul împăiat şi-l crezuse aevea, se grăbi să-i dea omului pe cele mai grase dintre oile sale, numai să scape de duşman.

— Du-i-le cît mai repede şi spune-i că-i sînt dator că s-a mulţumit numai cu două. Spune-i de asemenea că

nu mă voi împotrivi dorinței lui și că-l salut cu toată supunerea.

Nici nu așteptă bine hoțul să-și termine vorba păstorul și o zbughi cu cele două oi grase, uitînd cu desăvîrșire de lupul cel împăiat. După asemenea izbîndă, nu pregetă să repete păcăleala și în seara următoare. Dar care nu i-a fost uimirea cînd păstorul, la cerința lui, îi răspunse cu o ploaie de ciomege, cu totul neașteptate. Abia mai răsuflînd hoțul, de ploaia de ciomege potopite pe spinarea lui, îl întrebă cu totul nedumerit :

— Dar bine, omule, nu te mai temi deloc de furia lupului care-ți va fura toate oile într-o singură seară ?

— De ce să mă mai tem de un lup care se lasă hărțuit și chiar sfîșiat de un biet iepuraș ! Și asta în timp ce o cioară îl ciugulea în cap ! În fața unei asemenea lipse de respect din partea animalelor și a păsărilor, de ce să mă mai tem eu ? ! Și vorbindu-i astfel, îi arătă lupul împăiat făcut ferfeniță, alături.

repovestită de VALENTIN NEGOIȚĂ

Băiatul cel destoinic și flamura fermecată

A fost odată demult o văduvă care avea un singur fiu. Înainte de a închide ochii, tatăl i-a cerut băiatului s-o asculte întotdeauna pe mama lui. Fiind foarte săraci, băiatul străbătea toată ziua străzile tîrgului natal, cerșind. Dar oamenii s-au plictisit de la o vreme să le tot dea de pomană. Drept care, într-o bună zi, băiatul i-a spus mamei sale :

— Trebuie să plecăm de aici, să ne mutăm în altă parte, într-un loc unde nu ne cunoaște nimeni. Am putea să mai cerșim un timp, pînă cînd voi fi destul de mare ca să-mi cîștig singur pîinea.

Odată hotărîrea luată, au pornit la drum. Au mers pe jos o zi întreagă și seara au ajuns la un castel. L-au întrebat pe castelan dacă pot rămîne acolo peste noapte și acesta s-a învoit, iar a doua zi dimineață i-a poftit la micul dejun. El le-a spus că aveau de mers toată ziua înainte de a ajunge la pădure, unde urmau s-o apuce pe drumul mare.

— Veți merge toată ziua, le-a spus castelanul. O să vă ia o zi întreagă, ca să ajungeți la drumul de lîngă pădure, dar să nu intrați în pădure, pentru că acolo se află tot felul de animale sălbatice și uriași care pot să vă mănînce.

Ei i-au mulțumit castelanului pentru tot și au pornit-o la drum. Înainte de ajunge la pădure, au trecut pe lîngă un catarg înalt cu o flamură în vîrf. Băiatului i-a plăcut mult steagul de îndată ce l-a văzut. În cele din urmă au

ajuns la pădure — care nu se afla prea departe de catargul cu flamura și au făcut un foc în jurul căruia să înnopteze. Băiatul i-a spus mamei sale :

— Tu te vei odihni, iar eu o să stau de veghe și apoi te trezesc și mă culc eu pînă dimineață.

— E bine așa, i-a răspuns mama.

După aceea, el a făcut un foc bun, pentru ca mama lui să doarmă bine. Femeia era foarte obosită după două zile de mers și a adormit imediat. Îndată ce a văzut-o dormind buștean, băiatul a pornit-o înapoi către catarg unde, odată ajuns, s-a cățărat și a luat flamura din vîrf. Apoi s-a dat jos, a înfășurat flamura în jurul trupului și a prins-o cu un ac mare. Cînd a terminat, se simțea cu totul altul. Avea atîta putere, că putea doborî orice i-ar fi ieșit în cale !

După aceea s-a întors la mama lui. Ea dormise ceva mai mult de o oră, așa că a trezit-o.

— Mamă, mai ești obosită ? a întrebat-o el.

— Ei, m-am odihnit bine și acum mă simt în toate puterile, i-a răspuns ea.

— Atunci, să mergem mai departe.

Și au pornit la drum. Au ajuns într-o zonă frumoasă de dealuri și, deodată, după un dîmb au văzut un uriaș venind spre ei.

— Vezi cine vine spre noi ? a întrebat mama.

— Da, dar nu-ți face griji.

Uriașul ajunge repede în dreptul lor.

— Ah, năpîrcă mică, îi spuse el flăcăului. Mîine dimineață te mănînc la micul dejun.

— Ha, ha, nu sînt ușor de mîncat, îi spuse băiatul.

Deodată, uriașul încercă să-l înșface, dar băiatul îl lovește în frunte și-l aruncă cît colo, între niște butuci. Apoi îl apucă din nou de brîu și-l aruncă în drum.

Ei bine, uriașul, aflîndu-se într-un asemenea hal, și-a spus : „Mai bine mă las păgubaș. Ăsta e-n stare să mă omoare.“

— Ei, fie, îi spune el băiatului, tu şi mama ta veniţi cu mine. Eu am un castel şi vom sta toţi trei acolo. Ne-om simţi bine împreună.

Aşa că uriaşul i-a luat la castelul său. Fiind obosiţi, seara s-au culcat repede. Dimineaţa, uriaşul le-a dat de mîncare carne de reh. Băiatul n-a mîncat mult.

Uriaşul se ocupa cu desţelenirea pămîntului.

— Eu mă duc să desţelenesc pămîntul, le-a spus el. Vreau să mă fac fermier.

Ei îl numeau acum pe uriaş bunic.

— Bunicule, îi spuse băiatul, vrei să te însoţesc ?

— Bine, i-a răspuns uriaşul, poţi să vii cu mine să vezi cum muncesc.

Uriaşul scotea cireşii şi arţarii din rădăcini şi îi aşeza într-o grămadă mare. Băiatul se uita la el cum muncea. De îndată ce arunca un copac în grămadă, el scotea altul, ca şi cum ar fi fost uşor ca un pai. Dar, încet-încet, începea să dea semne de oboseală.

— Bunicule, treaba ar merge mai repede dacă ţi-aş da o mînă de ajutor.

— Eşti prea mic pentru aşa ceva, i-a spus uriaşul. Dar poţi să apuci copacul de vîrf şi eu îl apuc de trunchi.

De fiecare dată cînd băiatul apuca un copac, îl ridica pe uriaş o dată cu el ! Şi aşa a trecut toată ziua. Seara, cînd s-a întors acasă, uriaşul i-a spus bătrînei :

— Trebuie să fie mulţi oameni puternici prin părţile voastre.

— Ah, nu-i chiar aşa, a spus ea.

Lucrul acesta a început să-l supere din ce în ce mai tare pe uriaş. Ca urmare, după un timp i-a spus bătrînei :

— Vreau să te prefaci că eşti bolnavă, după aceea îţi spun eu ce-o mai fi. Şi bătrîna s-a învoit să-i facă pe plac uriaşului, dar ea nu ştia ce i se pregăteşte băiatului.

Așadar, a doua zi dimineață bătrîna s-a plîns că îi este rău. Cînd s-a sculat, băiatul a întrebat-o pe mama lui :

— Ce-i cu tine, mamă ?

— Mi-e tare rău. Du-te la bunicul și te sfătuiește el ce să faci.

Așa că merge la uriaș și-i spune :

— Mama este bolnavă. Ce să fac ?

— Păi numai un măr de aur o poate salva, spune uriașul.

— Măr de aur ? Cum așa ?

— Ascultă. Vino aici. Vezi drumul de colo ? Mergi pe el și vei ajunge la castelul unde se află mărul de aur.

Băiatul pornește la drum și merge toată ziua și o parte din noapte. Chiar înainte de a ajunge la castel, dă peste o mică așezare, unde se oprește pentru a-și trage sufletul. Acolo întîlnește un om bătrîn de peste o sută de ani.

Cînd îl vede pe băiat intrînd în casă, îi spune :

— Băiete, încotro mergi ?

— Merg să iau mărul de aur pentru mama care e bolnavă, răspunde băiatul.

— Da, mărul de aur. E tare greu să-l capeți. Mulți au trecut pe aici, dar nimeni nu s-a sfătuit cu mine. S-au dus și au încercat, dar tot atîția au murit. Nimeni n-a reușit să-l aibă. Ei, ai face bine să te odihnești un pic și mîine dimineață îți voi spune ce să faci.

Băiatul a ascultat povața și s-a dus la culcare. La crăpatul zorilor, bătrînul l-a trezit.

— Dacă ajungi la castel cînd se îmbăiază prințesa și dacă te stropește cu apa aruncată de ea în afara zidurilor castelului, poți obține mărul imediat ; dacă nu, vei avea multe încercări de trecut.

— Ei bine, voi încerca, a spus băiatul.

A alergat deci cît a putut de repede, dar cînd a ajuns la castel, prințesa tocmai aruncase apa și el n-a mai apucat nici un strop.

A intrat în castel și a dat peste o prințesă minunată.

— Bună ziua, băiete. Cu ce treburi ai venit ? l-a întrebat ea.

— Am venit să iau mărul de aur pentru mama, care este foarte bolnavă, a răspuns băiatul.

— Da, mărul de aur se află aici, dar va trebui să treci prin mai multe încercări înainte de a-l căpăta.

— Ce trebuie să fac ? a întrebat băiatul.

— Îți voi spune deseară ce va trebui să faci mîine dimineață pentru a căpăta mărul de aur.

Băiatul și-a petrecut ziua la castel, iar seara, la ora șase, ea i-a dat cheile castelului și i-a spus :

— Mîine dimineață la șase trebuie să-mi dai cheile castelului înapoi.

El a luat cheile și le-a pus în buzunar, iar prințesa a plecat.

Ceva mai tîrziu a venit și bătrînul la castel. El purta pe cap o pălărie care îl făcea nevăzut. Cînd a intrat, băiatul ședea într-un fotoliu.

— Ei, ce ți-a dat de făcut prințesa ? a întrebat bătrînul.

— Mi-a dat cheile castelului, pe care trebuie să i le înapoiez mîine dimineață, la ora șase, a spus băiatul.

— Și o să poți să i le dai ?

— O să încerc.

Toropit de somn, băiatul a adormit. La șase fără un sfert se iscă zarvă mare și cine intră ? Balaurul însuși. Venise să ia cheile castelului de la băiat, dar bătrînul, mai iute decît el, și pusese mîna pe chei.

Cînd bătu ora șase, bătrînul îl trezește pe băiat și îi spune :

— Ai cheile castelului ca să i le înapoiezi prințesei ?

Băiatul se caută în buzunar, dar nu mai are cheile. Ah, și ce trist devine, de nu mai scoate un cuvînt. Dar bătrînul bagă mîna în buzunar și scoate cheile.

— Uite-le. Dă-i-le înapoi.

Cînd sosește prințesa, îl întreabă cu asprime pe băiat :

— Ai cheile castelului ?

— Da, spune el, dîndu-i-le înapoi.

— Bine, te-ai descurcat de data asta, dar mai ai de trecut două probe.

Ei își petrec ziua stînd la taifas. Seara, la ora șapte, ea îi dă băiatului o farfurioară de aur.

— Mîine dimineață, la șapte, să-mi dai farfurioara înapoi, i-a spus ea.

El a luat farfurioara și a pus-o în sîn.

După plecarea prințesei, apare din nou bătrînul, care îl întreabă pe băiat ce i-a cerut de astă dată prințesa. Băiatul îi spune toată povestea, după care adoarme. Bătrînul rămîne de veghe toată noaptea. La șapte fără un sfert dimineața, balaurul vine din nou cu zarvă mare, pentru a pune mîna pe farfurioara de aur.

Bătrînul îl trezește pe băiat și îl întreabă dacă mai are farfurioara. Acesta își bagă mîna în sîn și nu mai găsește farfurioara. Văzînd asta, este cuprins de o mare mîhnire. Dar bătrînul scoate farfurioara din buzunar și i-o dă băiatului.

— Uite, dă-i-o prințesei. Pînă acum te-ai descurcat destul de bine, dar proba cea mare abia acum vine.

Ziua trece repede și la ora opt seara prințesa vine și-i spune băiatului :

— Mă duc la casa balaurului. Mîine dimineață la opt vreau să-mi pui capul balaurului în poală. După care se duce să se pregătească de drum.

Îndată apare bătrînul care îl întreabă pe băiat ce i-a cerut prințesa să facă. Cînd află despre ce este vorba, îi spune băiatului :

— Da, e o treabă grea. Crezi c-ai s-o poți face ?

— Nu știu, răspunde băiatul.

— Voi face tot ce îmi stă în puteri ca să te ajut, îl încurajează bătrînul.

Nu mult după aceea, prinţesa deschide uşa şi îi spune :

— Eu plec de-acum.

Bătrînul se ia după ea, care se uită în spate, dar nu vede nimic.

Străbate o pădure şi în cele din urmă ajunge la o căsuţă. „Eu intru aici", spune ea. „Eu stau afară", îşi spune el, postîndu-se lîngă uşă.

Era o noapte frumoasă, cu lună.

După miezul nopţii, prinţesa iese afară. Balaurul, care se ascundea în casă, scoate şi el capul pe uşă. Bătrînul, aflat după uşă, pune mîna pe capul lui şi i-l răsuceşte pînă cînd i-l ia de pe umeri.

„Eu plec acum", spune ea. „Plec şi eu, cu capul balaurului", îşi spune bătrînul. Ea se întoarce şi spune : „Sînt singură". „Nu, sîntem doi" îşi spune el.

La şapte şi jumătate dimineaţa ajung înapoi la palat.

Bătrînul se duce la băiat şi-l trezeşte.

— Ai capul balaurului ca să-l dai prinţesei ?

— Nu-l am, spune trist băiatul.

— Ah, atunci eşti pierdut. Dar mai ai o jumătate de oră. Du-te şi te spală.

După ce băiatul termină cu spălatul, bătrînul ia capul balaurului şi i-l dă.

— Uite, ţine-l tu, că eşti mai puternic. Ea o să vină cu un şorţ de pînză galben, dar să nu i-l dai. O să se întoarcă cu un şorţ de aur, şi atunci poţi să arunci capul în el.

Totul se întîmplă întocmai. Prinţesa vine cu şorţul galben, dar băiatul nu vrea să-i dea capul balaurului. Ea se duce şi-şi pune şorţul de aur. Cînd se întoarce, băiatul pune capul balaurului în şorţ. Acesta se zvîrcoleşte un timp, după care cade mort la pămînt.

— Ah, spune fata, ai cîştigat. Voi fi soţia ta pentru totdeauna.

Ei au petrecut cîteva luni la castel, dar băiatul se gîndea tot timpul la mama lui.

— Mama este bolnavă. Trebuie să plec şi să-i duc mărul de aur.

Auzind acestea, prinţesa îi dă mărul, îşi scoate inelul de pe deget, pe care îl rupe în două părţi egale, şi îi dă băiatului o jumătate.

— Cînd cele două jumătăţi vor fi alăturate, înseamnă că m-ai găsit şi vom fi din nou împreună.

Băiatul merge acasă şi o găseşte pe mama lui încă la pat. Îi dă mărul de aur şi ea se face repede bine.

Cînd uriaşul vede că băiatul a reuşit să facă rost de mărul de aur, îşi dă seama unde stă puterea lui. Aşa că-i spune bătrînei :

— Bănuiesc că băiatul are flamura fermecată asupra lui. Încearcă să-l faci să ţi-o dea. Spune că vrei să o speli. Apoi o întinzi la uscat, la soare. Dacă aş pune mîna pe ea, aş fi din nou puternic.

Bătrînul uriaş plecă să taie nişte copaci. Băiatul se simţea obosit şi vrea să se odihnească puţin. Atunci mama lui îi spune :

— Bunicul tău este plecat, aşa că dă-mi flamura să o spăl. Apoi o pun la uscat şi cînd este gata poţi s-o iei la loc.

Băiatul ascultă de sfatul mamei, neştiind că ea este pe cale să-l piardă fără voie. Spală ea flamura şi-o întinde afară pe frînghie. Uriaşul, care se afla prin apropiere, înşfacă flamura şi o înfăşoară în jurul mijlocului. Acum el era cel mai puternic.

Aşa că se duce la băiat şi-l trezeşte. Acum băiatul era uşor ca o furnică în palma uriaşului. „Aha, ştiam eu că-i din cauza flamurii. Ia vino afară !" Uriaşul îl duce

pe băiat în pădure și-i scoate ochii, după care îl lasă singur.

Băiatul merge de la un copac la altul și ajunge, într-un tîrziu, la țărmul mării.

Căpitanul unui vapor ce naviga în apropiere privea țărmul printr-un ochean. Văzîndu-l pe băiat, ordonă marinarilor să plece cu o barcă la mal, ca să-l aducă pe băiatul cel orb. Marinarii se duc la țărm și-l aduc pe băiat pe vapor.

Apoi căpitanul spune echipajului :

— Nu sîntem departe de casă, așa că ne întoarcem. Cei de acasă vor avea grijă de băiatul acesta.

Zis și făcut. Căpitanul, care era un prinț, îl ia pe băiat acasă la el și le spune servitorilor să-l îngrijească pînă se întoarce.

Și astfel băiatul a rămas la castel în seama servitorilor. În fiecare zi avea grijă de el alt servitor, după rang. În cele din urmă a venit rîndul majordomului casei, care era chiar soția băiatului. Aceasta, după plecarea lui, venise și se angajase la curtea prințului. Cei doi soți stau toată ziua de vorbă. Fetei îi vine deodată o idee. Își scoate jumătatea de inel și i-o pune în farfuria cu supă. La masă el găsește în lingura de supă jumătatea de inel. Atunci scoate și el jumătatea de inel și o împreună cu cealaltă.

Astfel ea a fost sigură.

— Tu ești soțul meu. Cele două jumătăți ale inelului s-au potrivit.

— Ei bine, nu trebuie să mai rămînem aici, chiar dacă sînt orb.

— Avem tot ce ne trebuie, așa că putem să plecăm, a spus ea. Odată luată hotărîrea, s-a dus la soția prințului să-i vorbească de plecarea de la castel, lucru care a întristat-o mult pe aceasta.

În drum spre casa lor, au mers pe un drum care trecea pe lîngă un izvor a cărui apă vindeca orice boală.

Ajunşi la izvor, ea l-a rugat pe băiat să se spele pe ochi cu apa tămăduitoare. El i-a ascultat sfatul şi, după ce şi-a spălat bine ochii, i-a revenit imediat vederea.

— Văd din nou bine, a strigat băiatul.

— Mergem acasă şi o să trăim în bună pace împreună.

Şi au mers acasă şi au dus o viaţă plină de bucurii. Au avut şi trei copii, iar mai tîrziu o mulţime de nepoţi împreună cu care au trăit fericiţi mulţi ani.

Cocoșul și vulpea

Un cocoș sări gardul curții în care trăia și, hoinărind departe de ogradă, se pomeni în pădurea învecinată.

— Hei, cocoșule, încotro ? îi vorbi o vulpe care-i apăru deodată în cale.

— M-am rătăcit și nu mai știu să mă întorc acasă, îi răspunse cocoșul.

— Poate că ești obosit. N-ai vrea să te odihnești puțin, și apoi îți arăt eu drumul, îl ademeni vulpea.

Și se prefăcu și ea obosită, invitîndu-l pe cocoș să se odihnească alături de ea. Dar cocoșul era vioi încă și-i ardea de cucurigit și de țopăit.

— Dacă-mi cînți, spuse cocoșul, și mă adormi, mă culc aici, alături de tine, se alintă el.

Și vulpea încercă să cînte singurul cîntec pe care-l știa ea și cocoșul simți nevoia să-și țină cuvîntul dat și să o asculte și el și se așeză liniștit alături. Dar vulpea, hap ! îl apucă de gîtlej, gata să-l înghită. Cocoșul nu-și pierdu nădejdea și, mai mult mort decît viu, îi ceru cu duioșie :

— Mai zi-mi încă o dată cîntecul ăsta ! Mi-a plăcut atît de mult ! Ai glasul mai frumos ca mine. Hai, fă-mi hatîrul, se alintă din nou cocoșul, agățîndu-se de o ultimă speranță.

Și vulpea, biruită de lingușirile cocoșului, deschise botul, convinsă că la renumele ei de vicleană îl va adăuga și pe cel de mare cîntăreață. Cu ochii închiși, de mare

încîntare, nici nu-şi dădu seama că cocoşul o şi zbughise de lîngă ea. Cînd vulpea se desmetici, strigă cu disperare :

— Ce nevoie aveam de cîntec, cînd mie mi-era atît de foame ? !

— Cam atît cît aveam eu nevoie de somn cînd de fapt îmi ardea să cînt, îi strigă cocoşul de departe.

Prințesa și păstorul

Trăia odată un păstor care zicea așa de frumos din fluier, că i se dusese vestea peste mări și țări.

Tot pe atunci trăia și o prințesă frumoasă ca cioplită în marmură albă.

Într-o zi, plimbîndu-se prin grădina palatului, prințesa a auzit un viers încîntător, care a pironit-o locului. Era fluierul păstorului. Prințesa și-a chemat îndată slujnica și i-a spus :

— Ascultă viersul ăsta fermecat ; du-te de iscodește și vezi cine cîntă.

La înapoiere, slujnica i-a spus prințesei :

— Nu e nici un viers fermecat, cîntă un păstor din fluier.

Stînd ele așa de vorbă, s-a auzit iarăși melodia fermecată. Atunci prințesa a trimis slujnica să-l caute și să-l aducă pe păstor.

Slujnica a plecat îndată și i-a spus păstorului că are poruncă să-l ducă în fața prințesei.

Păstorul, ascultînd porunca, s-a înfățișat îndată la palat. Bucuroasă, prințesa l-a poftit în casă, l-a împodobit cu veșminte scumpe, încît semăna cu un adevărat prinț și l-a oprit la palat fără știrea tatălui.

După o vreme, împăratului i s-a părut ceva ciudat la singura lui fiică și a dat poruncă unui slujbaș s-o

urmărească. Acestuia nu i-a fost greu să bage de seamă ce se întîmplă şi i-a dus vestea împăratului cum că în camera prinţesei se află un păstor în straie de prinţ, nu se ştie de unde venit. Auzind, împăratul s-a speriat foarte tare şi a poruncit ca, în aceeaşi seară chiar, păstorul să fie legat şi aruncat în mare. Cine ar fi putut să se împotrivească poruncilor împăratului ! Păstorul a fost legat fedeleş, cînd a venit prinţesa plîngînd.

Gata să fie dus, păstorul i-a spus acesteia :

— Nu fi tristă, prinţesă, la anul, în cea de-a treia lună, voi sosi pe un cal înaripat să te iau cu mine !

Dar nici n-a apucat să-şi termine vorba, că a fost smuls de lîngă prinţesă. El însă nu s-a pierdut cu firea şi şi-a amintit că atunci cînd prinţesa l-a împodobit cu veşmintele alese, parcă i-a strecurat ceva în buzunar şi i-a spus că atunci cînd va fi în pericol să se folosească de acel lucru. Şi a început să se zbată pînă şi-a eliberat o mînă şi a scos din buzunar un galben de aur. S-a gîndit ce s-a gîndit, apoi a dat aurul ostaşilor care-l duceau, zicîndu-le :

— Mie nu-mi mai este de nici un folos aurul acesta. Luaţi-l voi !

Văzînd aurul, soldaţii s-au mai înmuiat, precum spune proverbul : „Chiar dacă vrei să omori în bătaie o vacă, las-o mai întîi să bea apă".

— Eu mă aflu în pragul morţii, împliniţi-mi ultima rugăminte, rogu-vă ! a zis păstorul.

Apoi i-a rugat să-l dezlege înainte de a-l arunca în apă, iar aceştia i-au îndeplinit voinţa.

Fiind aruncat în apă, el nu s-a înecat şi a început să plutească pînă ce a ajuns la o mică insulă. Dar pe această insulă nu se afla picior de om sau de animal. Totul era acoperit cu o iarbă măruntă şi arbuşti. Nici vorbă de hrană sau altceva. S-a căutat din nou prin buzu-

nare şi a mai găsit un ac şi aţă. A îndoit vîrful acului întocmai ca un cîrlig, a trecut aţa prin urechile acului, şi aşa şi-a făcut o undiţă cu care a început să pescuiască. A pescuit o grămadă de peşte, apoi a strîns vreascuri, a aprins un foc şi a fript peştele. De atunci s-a hrănit mereu cu peşte, aşteptînd să treacă vreo barcă, dar nu se ivea nimic. Pînă ce într-o zi s-a ivit plutind pe apă un cuib de pasăre care se apropia din ce în ce de insulă. Cînd a ajuns la mal, păstorul a văzut în cuib doi pui de cocor.

I-a luat pe insulă şi a început să-i hrănească cu peşte.

Păstorul se împrietenise cu cei doi pui şi îşi duceau zilele împreună. Puişorii au crescut, ajungînd nişte cocori aşa de mari, cum nu se mai văzuseră. În fiecare zi ei zburau departe de insulă şi se întorceau la apusul soarelui.

Într-o zi, cocorii nu s-au mai întors la timp. Păstorul i-a aşteptat ce i-a aşteptat, dar cînd îşi pierduse orice nădejde i-a văzut venind. Şi, minune, unul din ei avea în cioc un fluier de jad ! Păstorul l-a luat şi a început să cînte. Auzind cîntecul, cei doi cocori şi-au ridicat aripile şi au început să joace.

Într-o altă seară, cocorii s-au întors din depărtări, s-au lăsat în faţa păstorului, ca şi cum l-ar fi îmbiat să încalece. Acesta a întrebat :

— Să încalec pe spatele vostru ? Iar cocorii au dat din cap în semn de învoială. A încălecat pe unul din ei şi amîndoi cocorii s-au înălţat în văzduh. În seara aceea luna avea o lumină palidă. Cocorii au zburat peste 3000 li [1] de mare, peste 3000 li de deşert, peste 3000 li de munte şi apoi au început să se rotească deasupra unui palat şi l-au lăsat jos pe păstor. Cînd s-a uitat în jurul lui, păstorul a văzut că se afla chiar în curtea palatului prinţesei, dar cocorii îşi luaseră din nou zborul.

Tocmai atunci a ieşit din palat prinţesa şi, cînd a dat cu ochii de păstor, l-a îmbiat să intre înăuntru şi i-a zis :

[1] Un li = 0,500 km.

— Cu părere de rău trebuie să-ţi spun că pe lumea asta noi doi nu putem să fim împreună. Nu pot să mă opun poruncii tatălui meu ; mîine e ziua sorocită de împărat să mă mărit cu altul.

Apoi i-a povestit visul ce-l avusese cu o noapte mai înainte :

— Ieri noapte, am visat că erai călare pe un cocor şi, cîntînd din fluierul de jad, ai căzut din înaltul cerului în braţele mele. Îndată m-am trezit şi m-am dumirit că n-a fost decît un vis. Aş fi dorit atît de mult să fie adevărat.

Apoi i-a cerut fluierul de jad, pe care păstorul i l-a dăruit cu bucurie. Luînd fluierul, prinţesa a zis :

— Mîine să vii la nunta mea şi atunci vei înţelege multe ciudăţenii din lumea asta. Şi acum nu trebuie să mai rămîi aici. Pleacă mai repede !

A doua zi, păstorul s-a dus la nunta prinţesei, ascunzîndu-se printre nuntaşi.

Ginerele aranjase un mare ospăţ în cinstea miresei, la care invitase toţi marii demnitari. Au început să bată tobele, s-a înfăţişat mireasa, însoţită de o slujnică de încredere, au fost aprinse mirodenii şi închinate pahare în cinstea mirilor.

În acest timp, mireasa a scos fluierul de jad şi a zis :

— Bărbatul meu trebuie să ştie să cînte din acest fluier şi aş vrea să încerce în faţa tuturor.

Slujnica a dat fluierul mirelui, care l-a dus la gură şi a început să sufle în el. Dar oricît ar fi suflat, fluierul nu scotea nici un sunet.

Prinţesa a dat din cap şi a zis :

— Acesta este un fluier fermecat. Dacă nu scoate nici un sunet înseamnă că mare urgie se va abate nu numai asupra acestei familii, ci asupra întregii ţări. De aceea, poftesc pe toţi bărbaţii să încerce, pe rînd, să cînte din el.

Dar nici unul nu a fost în stare să scoată măcar un sunet din fluier. La urmă i-a venit rîndul și păstorului. Și, cum a suflat în el, cum fluierul a început să cînte.

Atunci prințesa a zis :

— Acest păstor, deși are hainele ferfeniță, este bărbatul meu.

Toată lumea s-a ridicat uimită.

Auzind, împăratul a dat poruncă să i se taie capul păstorului. Dar în acea clipă, cei doi cocori s-au lăsat din văzduh : pe unul a încălecat păstorul și pe celălalt prințesa și apoi s-au înălțat din nou în slăvile cerului. Și au trăit în fericire pînă la adînci bătrîneți.

Curcubeul în cinci culori

(poveste populară a minorității Yao)

De fiecare dată, după ploaie, pe cerul senin apare curcubeul în cinci culori : roșu, galben, albastru, portocaliu, verde, colorînd crestele munților.

Curcubeul are o legendă foarte frumoasă.

Se spune că demult, tare de mult, trăia pe muntele Yao un tînăr pe nume Agu, orfan de mamă și tată din fragedă copilărie. Părinții nu-i lăsaseră moștenire decît un tîrnăcop și o seceră. Agu a început să sapă în piatră și încet, încet a desțelenit o bucată bună de pămînt.

Primăvara, la cîntecul cucului, băiatul punea sămînța în pămînt și pînă în vară pămîntul se acoperea de verdeață.

Toamna, Agu strîngea recolta galbenă ca aurul și era foarte bucuros că poate să trăiască de pe urma muncii

sale. Într-o vară a secerat șapte zile și șapte nopți, să-și umple ochi hambarul, dar cu cît secera, cu atît rămînea mai mult de secerat. Secerînd el așa cu mare sîrg, de se umpluse tot de sudoare, a văzut venind în zbor șapte cocori de mai mare frumusețea, care au început să zboare în rotocoale deasupra lui. După un timp, au pornit-o spre creasta muntelui Yao ; deodată cel mai mic cocor a zis :

— Surioarelor, e așa de frumos pe Muntele Yao, hai să ne lăsăm jos și să privim !

Cele șase surori au căzut la învoială, și într-o clipă s-au lăsat peste lanul lui Agu, prefăcîndu-se în șapte fete frumoase de mai mare dragul. Agu s-a apropiat de ele și le-a întrebat :

— Cine sînteți voi ?

— Sîntem fiicele Împăratului de Jad, au răspuns fecioarele și am venit să te ajutăm să strîngi grînele. Dar pe tine cum te cheamă, frățioare ?

Rîzînd, băiatul a răspuns :

— Agu.

Zînele și-au scos aripile și s-au apucat de treabă.

Auzind că vor să-l ajute, băiatul s-a bucurat foarte tare. Cea de-a șaptea zînă, văzînd că băiatul era plin de sudoare, i-a luat îndată secera din mînă și i-a zis :

— Lasă-mă pe mine să secer !

Îndată, zînele au dat gata lanul, iar cea mai mică gîndea : „Ce bine ar fi să trăiesc de acum încolo alături de Agu !“ Apoi, prinzînd curaj, a zis :

— Agu, ascunde-mi aripile !

La început, băiatul nu prea a înțeles despre ce este vorba, dar la îndemnul fetei i-a luat aripile și le-a ascuns.

Cînd au terminat de secerat, luna era de acum sus, pe creasta muntelui. Văzînd zînele că se făcuse tîrziu, s-au grăbit să-și pună aripile și să se pregătească de plecare. Cînd toate șase erau gata, au băgat de seamă că sora lor mai mică nu-și găsește aripile.

— Surioară, cum de nu ai avut grijă de aripi? au întrebat-o surorile mai mari.

— Luați-o voi înainte, le-a răspuns zîna cea mică. Și după ce-mi găsesc aripile vin și eu.

După plecarea celor șase surori, Agu s-a apropiat de zînă și i-a spus :

— Dragă surioară, acum, că ai rămas singură, dacă nu te superi vino la mine în colibă.

Fata, care se îndrăgostise de băiat, s-a învoit îndată. Agu a aprins lampa și s-au așezat la masă.

Așa au ajuns cei doi soț și soție ; și duceau o viață fericită, iar după un an zîna a născut un băiețel dolofan, căruia i-au pus numele Micuțul Frumos.

Aflînd Împăratul de Jad că cea de-a șaptea zînă s-a măritat cu un pămîntean, tare s-a mai mîniat. Le-a chemat pe cele șase zîne în fața lui și le-a mustrat rău că nu și-au adus surioara înapoi. Apoi a trimis Spiritul Tunetului s-o aducă pe zîna cea mică acasă. Acesta, călare pe pasărea-nor, a ajuns pe acoperișul colibei celor doi, spunîndu-le că împăratul o vrea înapoi pe fiica sa :

— Cea de-a șaptea zînă, ai călcat obiceiurile străbune și te-ai măritat cu un pămîntean, a zis el. Împăratul îți poruncește să te întorci îndată în palat !

Fata i-a răspuns din colibă :

— Vreau să trăiesc alături de Agu pînă la adînci bătrîneți. Întoarce-te și spune-i împăratului că nu pot să-i ascult porunca.

Spiritul Tunetului s-a întors la împărat și i-a spus cele zise de fată. Mînios, de-i ieșiseră ochii din cap și-i tremura barba, împăratul l-a trimis a doua oară s-o aducă pe fată. Spiritul Tunetului a pornit un vînt cu tunete, de se zgîlțîia coliba din temelii, dar fata tot n-a ascultat porunca împăratului.

— Nu te gîndești, zînă, oare cum poate un ou să spargă o piatră ? Porunca împăratului nu poate fi încălcată, i-a zis Spiritul Tunetului.

Dar fata a răspuns :

— Du-te și spune-i împăratului că nu mai am aripi și nu mai pot să zbor.

Și Spiritul Tunetului a plecat tot singur.

După plecarea lui, cea de-a șaptea zînă n-a mai avut liniște. Simțea așa de parcă avea o piatră pe inimă și a început să slăbească. Văzînd Agu cum zîna e tot mai încercănată și mai palidă, a început și el să se ia de gînduri. Era tocmai sărbătoarea prinsului păsărilor [1] și Agu împreună cu fiul lor, Micuțul Frumos, s-au dus și ei să prindă păsări, să-i dea zînei carne să mănînce spre a o pune pe picioare. Au prins un coș de păsări pe care le-au dus acasă și, văzînd zîna cîtă grijă i se arată, s-a mai liniștit.

Spiritul Tunetului s-a înfățișat împăratului și i-a spus că zîna a șaptea și-a pierdut aripile și nu se mai poate întoarce în cer. Împăratul de Jad a zis :

— Nu te cred ! Ea găsește tot felul de pricini să nu se mai întoarcă. Prefă-te în muritor și mergi pe pămînt să vezi care-i adevărul !

Spiritul Tunetului s-a prefăcut într-o tînără fată și s-a dus la coliba lui Agu. Acasă nu era decît Micuțul Frumos, care se juca de-a zburatul păsărilor, așa cum văzuse că zboară păsărelele cînd fusese cu tatăl său la prins.

— Micuțule Frumos, ești grozav, așa de mic și vrei să zbori ! i-a zis fata.

— Ce bine ar fi să fiu și eu pasăre, mi-aș deschide aripile și unde aș vrea acolo aș zbura, a răspuns băiețelul.

— Am auzit că mama ta ar avea o pereche de aripi, oare unde le-a ascuns ? a întrebat ea.

Băiatul s-a gîndit ce s-a gîndit, apoi a spus :

— Eu știu unde sînt ascunse. M-a dus tata odată să le văd.

[1] La minoritatea Yao, sărbătoarea prinsului păsărilor înseamnă începutul toamnei, cînd cade bruma.

Spiritul Tunetului s-a întors în ceruri și i-a spus Împăratului de Jad cele aflate. Mînios, Împăratul de Jad a trimis iarăși s-o sfătuiască pe cea de-a șaptea zînă să se întoarcă în palat. Acesta a stîrnit o ploaie cu piatră, care era gata-gata să dărîme coliba lui Agu.

— Zîna a șaptea, zîna a șaptea, ți-ai ascuns aripile și acum îl minți pe împărat. Întoarce-te în ceruri, că altfel nu va fi bine nici de tine, nici de fiul și nici de bărbatul tău. Alege, moarte sau viață !

Ce să facă sărmana zînă ? Să se întoarcă în ceruri, nu-i venea să se despartă de bărbatul și de fiul ei. Să nu se întoarcă, însemna să-i omoare cu bună știință !

Nespus de mîhnită, i-a zis bărbatului :

— Agu, pentru viața ta și a fiului nostru, pentru viața noastră, trebuie să mă întorc în cer, la tatăl meu. Dar ține minte : în cea de-a șaptea zi a celei de a șaptea luni să vii cu băiatul la poalele muntelui. Și de vei vedea un curcubeu în cinci culori, să apuci bine de un capăt, și eu am să vă trag în ceruri.

Și astfel a hotărît zîna să plece din rîndul pămîntenilor, lăsîndu-și bărbatul cu inima sfîșiată de durere. Agu a scos aripile din ascunzișul lor, le-a curățat, le-a lustruit și i le-a pus pe spate, apoi a zburat de pe pămînt pe scaun, de pe scaun pe masă, apoi afară. Bărbat și fiu au condus-o pînă la poartă, ea s-a mai uitat încă o dată la ei și apoi și-a luat zborul către înălțimi.

După plecarea zînei, în colibă s-a așternut tristețea. Lui Agu i se părea că zilele sînt prea lungi : o zi i se părea o lună și abia aștepta să vină cea de-a șaptea zi a celei de-a șaptea luni, să se întîlnească cu soția iubită. Dar iată că a venit și sorocul. În ziua aceea ploua mărunt, Agu a luat copilul și s-au dus la poalele muntelui. După ce a încetat ploaia, pe cer s-a așternut curcubeul în cinci culori. Tată și fiu au apucat puternic de capătul curcubeului. Văzînd cea de-a șaptea zînă că a venit ziua cînd își va revedea bărbatul și fiul era nespus de bucuroasă și

şi-a încordat forţele, trăgîndu-i cu toată puterea în cer. Acum erau iarăşi toţi trei împreună.

Agu trăia acu în altfel de lume. Cea de-a şaptea zînă i-a zis :

— Trebuie să mă asculţi pe mine ! Tu nu cunoşti obiceiurile cerului şi ai putea foarte uşor să stîrneşti mînia împăratului, ceea ce te-ar putea duce la pieire !

Împăratul de Jad îi ura pe muritori, şi cu atît mai mult pe bărbatul fiicei sale, şi în ascuns plănuise cum să-l piardă.

Într-o zi, cînd Agu a intrat în palat, un porc uriaş s-a repezit asupra lui. Dar el a început să strige :

— Împărate, împărate ! şi pe loc porcul s-a prefăcut în împărat care, rîzînd, i-a zis :

— Eşti grozav !

Dar împăratul tot nu s-a lăsat, şi altă dată i-a zis lui Agu :

— Agu, vreau să mergem împreună să ardem toate buruienile de pe muntele Ciocîrliei şi să plantăm pomi fructiferi.

Agu a căutat-o îndată pe nevastă-sa să se sfătuiască cu ea. Aceasta i-a spus :

— Împăratul vrea cu tot dinadinsul să te piardă. Şi l-a învăţat cum să se poarte cînd ajung acolo.

A doua zi, Împăratul de Jad a plecat împreună cu Agu pe Muntele Ciocîrliei. Acolo împăratul i-a zis lui Agu :

— Eu mă duc la poalele muntelui să pun focul, tu du-te pe vîrf să-l înteţeşti.

Dar, cum a aprins focul, s-a stîrnit un vînt puternic şi pe loc tot muntele a fost cuprins de o flacără uriaşă, gata-gata să-l prefacă în scrum şi pe Agu. Amintindu-şi de vorbele zînei, acesta a scos o batistă albă şi a fluturat-o deasupra focului, înăbuşindu-l.

Împăratul a mai încercat în mai multe feluri să-l piardă, dar n-a reuşit.

Văzînd că nu poate să-i vină de hac ginerelui, în nici un fel, împăratul a plănuit cum să-l piardă pe nepot. Într-o zi, cînd cei doi erau plecați și Micuțul Frumos se juca cu capătul curcubeului, împăratul i-a dat brînci și băiatul a căzut din cer pe pămînt.

De atunci se zice că cei doi soți plîng mereu după copilul pierdut. Lacrimile lor se prefac în curcubeu și ei tot așteaptă ca Micuțul Frumos să se prindă de curcubeu și ei să-l tragă iarăși în cer.

Zeița care-și caută bărbatul

(poveste populară a minorităților Bai)

Legenda spune că odată trăia un împărat care avea o fiică frumoasă ca o floare albă de magnolie. Tocmai de aceea împăratul i-a pus numele de Floare Albă. I se dusese vestea în toată lumea de frumoasă și deșteaptă ce era. A trăit prințesa Floare Albă în palatele părintelui său pînă la vîrsta de optsprezece ani și, cu toate că iubea nespus natura cu munții și apele, foarte rar a avut prilejul să iasă din palat și să se bucure de aceste frumusețí.

Într-un an, după sărbătorile de primăvară, prințesa a ieșit din palat și a rămas uimită de ce văzuse : peste tot înfloriseră boscheți de ceai ; munții erau acoperiți de verdeață și flori. Împăratul o învoise să meargă la sărbătoarea primăverii, însoțită de două slujnice, dar pînă la asfințit să se întoarcă în palat. Sărbătoarea se desfășura la Templul respectului de la poalele munților Canyren.

Aci se strînseseră mii și mii de oameni veniți din toate satele învecinate.

La început, prințesa n-a simțit nici o încîntare, văzînd atît puhoi de oameni. După un timp, s-a răzlețit de cele două slujnice și căutîndu-le s-a trezit rătăcind prin pădure. S-a așezat sub un copac, respirînd din adînc aerul înmiresmat. Stînd ea așa, a văzut doi fluturi colorați, care se învîrteau în jurul ei. Fata a încercat să-i prindă și, tot alergînd după ei, s-a afundat și mai mult în pădure, iar fluturii s-au făcut nevăzuți. Deodată, s-a auzit un viers de fluier și fata a rămas nemișcată, ascultînd. După puțin, viersul a încetat și s-au auzit zgomote de lovituri de topor. S-a luat după aceste zgomote și în curînd a ajuns într-un luminiș, unde un flăcău tăia lemne. S-a ascuns după un copac și a început să se uite pe furiș la flăcău. Acesta avea hainele ude de nădușeală, iar de cingătoare îi atîrna un fluier de bambus. Prințesa a înțeles că el era cel care cîntase din fluier. Tocmai atunci un con de brad a căzut la picioarele ei și, speriindu-se, a scos un țipăt. Flăcăul a ridicat capul și a dat cu ochii de prințesa înveșmîntată în haine scumpe. Tînărului a început să-i bată inima de să-i spargă pieptul.

— Frățioare, tu ai viersuit mai adineaori ? Mie îmi place foarte mult viersul păsărilor, dar viersul tău e mai frumos decît al lor, i-a zis fata cu îndrăzneală.

— Da' de unde, eu nu cînt frumos. Dar pe tine ce vînt te aduce, surioară ? a întrebat băiatul.

Fata i-a povestit cum de a ajuns acolo și, tot vorbind ei, au uitat de timp. Și din ce vorbeau, din ce inimile li se înfierbîntau.. Soarele se pregătea de asfințit, cînd prințesa și-a amintit că trebuie să se întoarcă la palat. Dar nici unul nu voia să se despartă de celălalt. Băiatul se temea că dacă fata se întoarce la palat îl va uita. Dar fata i-a zis :

— Frate, nu te teme că mă voi schimba. Dragostea noastră va fi veșnică precum acest brad după care am stat ascunsă este veșnic verde.

Şi au hotărît să se întîlnească din nou la sărbătoarea din anul următor.

Zilele au început să zboare şi iată că au venit iarăşi sărbătorile de primăvară. În acest timp, prinţesa Floare Albă mai crescuse şi se mai împlinise. Împăratul s-a sfătuit cu împărăteasa şi au hotărît că a venit timpul să-şi mărite fata cu un prinţ. Împărăteasa a chemat-o pe Floare Albă s-o pregătească. Auzind prinţesa cele hotărîte, inima a început să i se zbată în piept ca o pasăre şi s-a roşit toată. Ea îl iubea pe flăcăul din pădure, şi atunci cum ar fi putut să urmeze sfatul părinţilor ?

— Mamă, fiica ta nu vrea să se mărite, nu vrea să-şi părăsească părinţii. Lăsaţi-mă lîngă voi pînă la bătrîneţe, se tînguia prinţesa, care nu îndrăznea să-şi spună taina.

— Fetiţo, oare nu ştii că obiceiul este ca numai băieţii să rămînă lîngă părinţi, iar fetele să plece ? i-a răspuns supărată împărăteasa.

Floare Albă a alergat la împărat şi l-a rugat şi pe el, dar şi acesta, supărat, i-a răspuns în acelaşi fel. Văzînd că nu-şi poate înduplecă părinţii, prinţesa a început să plîngă şi să se tînguiască cu inima zdrobită.

După ce s-a despărţit de prinţesă, nu exista clipă în care flăcăul să nu se gîndească la dragostea lui. Seara se uita la lună şi-şi zicea că priveşte faţa prinţesei ; se uita la cameliile de pe munte şi-şi amintea de chipul prinţesei. Aşa de mult ar fi vrut s-o revadă, dar cum să pătrundă în palatul în care trăia fata ?

Într-o zi, flăcăul tăind lemne, cu gîndul la prinţesă, a uitat de timp. Se întunecase şi nu mai putea să se întoarcă acasă. Atunci s-a urcat în vîrful muntelui, unde a dat peste o peşteră adîncă, în care s-a culcat. Noaptea a visat cum a venit la el un bătrîn şi i-a spus că în apropierea peşterei se află iarba zburătoare, ale cărei frunze sînt albe ca zăpada şi cine mănîncă din ele se ridică în văzduh şi poate zbura oriunde doreşte. Dar

cînd flăcăul a vrut să-l iscodească mai cu de-amănuntul, acesta s-a prefăcut într-o rază albă și nu s-a mai văzut.

A doua zi de dimineață, cînd s-a trezit, și-a amintit de vis, a ieșit îndată din peșteră și a plecat în căutarea ierbii zburătoare. A căutat așa toată ziua și, de abia pe înserate, a găsit în despicătura unei stînci un firișor de iarbă cu frunzele albe, pe care le-a mîncat. Pe loc a simțit cum tot trupul i se ușurează și se ridică în văzduh. Apropiindu-se sărbătoarea Primăverii, s-a gîndit să găsească odoarele cele mai prețioase spre a le dărui prințesei la întîlnirea lor. A început să zboare în toate părțile în căutarea acelor lucruri. A zburat pînă la Muntele Phoenixului, de unde a cules pene de phoenix frumos colorate ; a zburat pînă la Muntele celor o mie de flori, de unde a cules flori de scorțișor ; a zburat pînă pe Vîrful Omului de zăpadă, de unde a cules camelii albe ; a zburat pînă la Vîrful magnoliilor, de unde a cules magnolii albe ca zăpada ; a zburat pînă la Valea Jadului, de unde a adunat bucăți de jad verde ca iarba crudă și acum aștepta sosirea zilei, cînd putea să le dăruiască prințesei.

Și iată că acea zi a sosit.

Băiatul și-a strîns toate comorile adunate și a plecat spre locul de întîlnire. A așteptat, a așteptat pînă ce soarele a asfințit, dar prințesa nu s-a arătat.

Flăcăul era nespus de mîhnit, crezînd că fata l-a uitat. Dar văzînd că bradul în spatele căruia stătuse ascunsă prințesa este tot verde, și-a amintit de vorbele spuse de ea la plecare. Dar atunci de ce nu venea prințesa ? Oare-l uitase cu adevărat, ori din alte pricini ? Tot frămîntîndu-se așa, a hotărît să se ducă la palat, să afle ce se întîmplase.

În ziua marii sărbători, prințesa se împodobise și, fiind gata de plecare, a mers la împărat să-și ia rămas-bun. Dar împăratul, care plănuise ca în acea zi să-i aducă ginerele, n-a lăsat-o să iasă din palat. Floare Albă, care așteptase un an de zile să se întîlnească cu iubitul ei, auzind hotărîrea împăratului, a podidit-o plînsul. Ce

putea să facă ? A aşteptat pînă s-a înserat, apoi a ieşit în grădină şi a început să se plîngă lunii de pe cer.

Tocmai atunci a ajuns şi băiatul în grădină şi, în lumina lunii, a văzut o tînără care se ruga. S-a apropiat şi a dat cu ochii de prinţesă şi a alergat îndată spre ea. Ridicînd capul, fata a tras o sperietură văzîndu-l pe băiat şi aproape că nu-i venea să-şi creadă ochilor.

— Oare visez, ori eşti tu cu adevărat ? a întrebat prinţesa. Băiatul i-a apucat mîinile şi a zis :

— Prinţesă, nu visezi, sînt eu cu adevărat !

Apoi, băiatul i-a dăruit cu mare bucurie comorile pe care le strînsese. Prinţesa s-a bucurat nu atît pentru acele minunate lucruri, cît pentru statornicia dragostei băiatului.

La rîndul ei, prinţesa i-a povestit tot ceea ce plănuise împăratul. S-au sfătuit împreună cum să fugă din palat. Băiatul a luat-o în braţe şi au zburat împreună pînă la peştera din vîrful muntelui, în care-şi petrecură noaptea, ca să se ascundă de mînia împăratului.

La răsăritul soarelui, au ieşit din peşteră şi au văzut că în jurul lor erau mulţime de flori şi fluturi. Au hotărît să trăiască acolo tot restul zilelor. Flăcăul aduna în fiecare zi poamele cele mai gustoase, pe care le dăruia prinţesei, iar acesteia i se părea că totul este mult mai minunat decît în palatul tatălui său.

A doua zi după fuga prinţesei, împăratul a trimis o mulţime de slujbaşi în căutarea ei. Au căutat ei la răsărit şi la apus, la miazănoapte şi miazăzi, dar nici urmă de prinţesă. Împăratul era plin de mîhnire şi deznădejde, pînă ce unul din slujitori l-a sfătuit că ar fi bine să ceară sfatul bătrînului de la Templul Hai Dunglo, care ştie totul despre toate cîte sînt pe lume. Au fost pregătite daruri bogate şi împăratul l-a trimis pe acel slujitor să se întîlnească cu bătrînul. Acesta l-a ascultat cu luare-aminte pe slujitor şi, la sfîrşit, a ridicat mîna în care avea şirul de mătănii, a prins între degete cea mai mare

mărgea din șirag și a început să șoptească descîntece. În acest timp, mărgeaua s-a făcut din ce în ce mai luminoasă și mai mare și în ea s-a văzut cum flăcăul a intrat în palat, apoi cum a fugit împreună cu prințesa și cum au ajuns pe vîrful muntelui de Jad, așezîndu-se în peșteră. La înapoiere, slujbașul a povestit împăratului tot ce a văzut. Acesta s-a mîniat cumplit și a dat poruncă bătrînului să facă ce o ști, să-i aducă fata înapoi. El s-a apucat de treabă, a înălțat în curtea templului un altar, pe care s-a rugat trei zile și trei nopți să dea zăpadă și ger, ca s-o facă pe prințesă să se întoarcă în palat.

În acea dimineață, ca de obicei, flăcăul a' ieșit din peșteră, să adune poame și alte lucruri de mîncare. În jurul peșterii zburdau căprioarele și tot felul de fluturi și păsări cînd, dintr-odată, dinspre Templul Hai Dunglo s-a stîrnit un vînt rece, iar cerul s-a acoperit de nori. În scurt timp au început să cadă fulgii de zăpadă. Animalele și păsările s-au retras înfrigurate în culcușurile lor. A cuprins-o frigul și pe prințesă. Cît ai clipi, muntele s-a acoperit cu zăpadă, apele au înghețat. Fata tremura din ce în ce mai tare pe patul de iarbă din peșteră și-și dorea să se întoarcă bărbatul cît mai repede. Acesta s-a întors cu mîna goală : nici tu poame de mîncare, nici tu vreascuri pentru foc. La venirea lui, prințesa s-a mai înviorat un pic. Bărbatul și-a amintit că auzise că la Templul Hai Dunglo se află niște veșminte fermecate, care te apără de frig și de arșiță. S-a gîndit că ar trebui să facă rost de acele veșminte pentru prințesă. Cînd i-a povestit că ar trebui să ia acele haine, prințesa s-a speriat știind cît de greu se ajunge acolo și cît de crud era bătrînul, încît dacă flăcăul ar fi căzut în mîna lui, s-ar fi terminat cu viața-i.

— Mai bine mor de frig decît să te las să te duci acolo, i-a spus prințesa.

— Nu te speria, prințesă, știu bine că acel bătrîn își face rugăciunea cu ochii închiși. Voi zbura în templu

și mă voi ascunde, iar cînd își va face rugăciunea, eu voi pune mîna pe veșminte și ți le voi aduce.

Dar prințesa tot nu s-a învoit și s-a rugat de băiat să nu se ducă. Acesta însă era hotărît să facă totul s-o scape pe prințesă de frig. A liniștit-o spunîndu-i că negreșit se va întoarce în trei zile și să-l aștepte, apoi a plecat, nevoind s-o mai vadă cum tremură.

Băiatul a ajuns la templu pe înserat. S-a uitat pe geam și a văzut cum bătrînul s-a așezat în pat ; a închis ochii și a început să se roage. S-a strecurat tiptil înăuntru și, încet-încet, a pus mîna pe veșmintele bătrînului, a ieșit afară și se pregătea să-și ia zborul spre Munții Canyren.

Dar n-a apucat să iasă din templu, că bătrînul a băgat de seamă că-i dispăruseră veșmintele fermecate. A apucat cea mai mare mărgea din șiragul de mătănii și l-a văzut pe flăcăul care se pregătea să-și ia zborul. Mînios, a luat sceptrul-dragon, l-a prefăcut într-o rază de aur și a zvîrlit-o pe urmele fugarului. Raza l-a izbit pe flăcău, prefăcîndu-l într-o cămilă de piatră.

Prințesa, care rămăsese în peșteră, își aștepta bărbatul cu nerăbdare. A trecut o zi, au trecut două, au trecut trei, dar el tot nu se arăta. După trei zile, prințesa a simțit că și-a pierdut bărbatul și, cu tot frigul, a ieșit din peșteră. S-a urcat pe o stîncă înaltă și a privit spre templu, dar nici urmă de bărbat. Atunci a căutat o stîncă și mai înaltă, dar tot n-a văzut nimic. Se prefăcuse într-un turture de gheață, dar tot mai căuta cele mai înalte colțuri de stîncă pe care să se cațere și să se uite, să se uite, doar își va vedea bărbatul venind. Și atunci a dat cu ochii de cămila de piatră. Tot uitîndu-se la ea, i s-a părut că are înfățișarea bărbatului ei. De durere, a scos un țipăt, strigîndu-l. Apoi s-a prefăcut într-un nor care s-a înălțat pe vîrful muntelui.

De atunci, cînd se vede acel nor alb pe vîrful Muntelui de Jad, oamenii spun că este zeița care-și caută și azi bărbatul.

Sticluța de jad

Trăia odată un tînăr harnic și curajos, care se numea Shi Long. El își pierduse părinții de mic copil și nu mai avea pe nimeni pe lume. Neavînd din ce trăi, s-a băgat slugă la un moșier.

În fiecare zi ducea oile pe munte la păscut și tot timpul vorbea cu ele, spunîndu-le toate păsurile și cum tînjește zi de zi să-și găsească o fată potrivită cu care să se însoare.

În ziua cînd a împlinit optsprezece ani, Shi Long era cu oile pe munte și tocmai se pregătea să-și scoată din traistă bucata rece de mămăligă, să mănînce, cînd, din Templul Pămîntului care se afla în apropiere, a ieșit un bătrîn cu părul alb și hainele ferfeniță. Bătrînul, sprijinindu-se într-un baston, s-a apropiat încet de Shi Long și i-a zis :

— Tinere, îndură-te și dă-mi bucata ta de mămăligă !

Făcîndu-i-se milă de bătrîn, Shi Long i-a dat-o.

Au trecut de atunci mult timp, și în fiecare zi se întîmpla la fel : cum venea vremea prînzului, bătrînul se înfățișa și-i cerea lui Shi Long bucata lui de mămăligă. Pînă ce, într-o zi, bătrînul i-a zis acestuia :

— Tinere, te poftesc să vii pe la mine pe acasă !

Shi Long a pornit împreună cu bătrînul și au intrat amîndoi în Templul Pămîntului. După ce s-au așezat, bătrînul a zis :

— Tinere milos, am mîncat atîtea zile din mămăliga ta. Acum a venit timpul să te răsplătesc ! Apoi a luat bastonul, a lovit cu el în pămînt și a zis : Ia-ți mămăliga înapoi ! Și, deodată, Shi Long a văzut cum bucățile de mămăligă pe care le dăduse bătrînului se prefăcuseră în bulgări strălucitori de aur și argint. Uimit, l-a întrebat pe bătrîn :

— Bătrîne, de unde ai atîta aur și argint ?

Iar bătrînul a răspuns :

— Eu sînt Spiritul Pămîntului, care sălășluiește pe acest munte. Pentru milostivenia de care ai dat dovadă îți dăruiesc acest aur și argint și acum mergi și rînduiește-ți altfel viața.

Shi Long a răspuns :

— Mulțumesc, bătrîne, dar n-am nevoie de atîta aur și argint.

Uimit, bătrînul a întrebat :

— Dacă nu vrei aur și argint, atunci ce vrei ?

Plecîndu-și capul, Shi Long a spus :

— Aș vrea o fată bună cu care să mă însor și cu care să-mi petrec tot restul zilelor.

Rîzînd, bătrînul i-a zis :

— Bine, dar să știi că pentru aceasta ai nevoie de multă voință și dîrzenie.

Bătîndu-se cu pumnul în piept, Shi Long a zis :

— Bătrîne, să știi că am această voință și dîrzenie ! Dacă-mi găsești o fată pe gîndul meu, voi fi în stare să trec prin munți de cuțite și mări de foc !

Auzindu-l, bătrînul a scos încet din sîn o sticluță de jad de mărimea unui ou, rotundă și strălucitoare, și a zis :

— În această sticluță se află iarba albă care, după ce e fiartă, se preface în apa care vindecă orice boală și care are și darul de a învia din morți. Într-un loc, foarte departe de aici, se află Muntele celor nouă nori. Și pe muntele acesta trăiește Marele Spirit al Muntelui, care are

o fată căreia i s-a dus vestea de frumoasă și deșteaptă. Fata se numește Yufeng [1], dar, din păcate, cu trei ani în urmă aceasta și-a pierdut vederea. Marele Spirit al Muntelui a dat sfoară în țară că acel ce-i va vindeca fata, de va voi aur, va primi aur, de va voi argint, va primi argint, iar dacă va fi tînăr și va voi să se căsătorească cu fiica lui, se va învoi. Ia această sticluță care îți va fi pețitoare.

Shi Long a apucat sticluța cu amîndouă mîinile și a plecat îndată spre Muntele celor nouă nori.

Muntele acesta se afla foarte departe, de parcă ar fi fost la capătul lumii. Dar Shi Long, care era cu gîndul numai la fată, nu simțea greutatea drumului. De-i era foame se hrănea cu poame sălbatice, de-i era sete și-o potolea cu apa din izvoare. Hainele și încălțămintea i se făcuseră ferfeniță și nu-l înspăimîntau nici răgetul panterelor, nici șuieratul șerpilor. De cîte ori trecea peste un munte, se așeza să se odihnească, și atunci prima lui grijă era să pipăie dacă sticluța cu leacul fermecat se află la locul ei. Și cînd simțea că sticluța este acolo unde trebuie, îl apuca o mare bucurie.

După nu se știe cîte luni și zile de mers, Shi Long a ajuns în fața unui munte uriaș. La poalele acestui munte se afla o piatră pe care sta scris : „Muntele celor nouă nori". Cuprins de bucurie, el a început să se cațere, și s-a cățărat, s-a cățărat pînă a ajuns în vîrful lui. Iar de acolo putea să pipăie cu mîna cerul sau să culeagă stelele. Și-n acel vîrf de munte, printre flori înmiresmate și brazi veșnic tineri, se înălța un palat cum nu s-a mai văzut. Shi Long a auzit, deodată, în spatele lui :

— De unde a venit sălbaticul acesta, care îndrăznește să privească spre Palatul Marelui Spirit al Muntelui ?

Speriat, Shi Long s-a întors îndată și a privit : în spatele lui se afla un bătrîn cu fața neagră. Apoi, zîmbind, a zis :

[1] Yufeng — vîntul de jad.

— Spirit al Marelui Munte, mă numesc Shi Long și am puterea să vindec orice boală.

Marele Spirit al Muntelui s-a bucurat cînd a auzit și a zis :

— Am o fiică ce se numește Yufeng și care și-a pierdut vederea la amîndoi ochii. Dacă poți s-o vindeci cu adevărat, de vrei aur, îți voi da aur, de vrei argint, îți voi da argint, iar dacă nu ești însurat și vrei s-o iei de nevastă, a ta va fi.

Yufeng trăia în Pavilionul Florilor și era tare tristă că nu poate vedea lumina zilei. Auzind că la curtea Marelui Spirit a venit un tînăr care ar putea să-i redea vederea, a sărit în sus de bucurie, strigînd :

— Tinere, nu te voi uita niciodată dacă-mi vei reda vederea !

Iar Shi Long a răspuns :

— Fii liniștită, eu pot să te fac să vezi din nou !

Apoi a luat sticluța de jad și, cu multă grijă, a pus cîteva picături în ochii fetei. Îndată întunericul din ochii ei s-a împrăștiat și au început să-i strălucească întocmai ca două boabe de struguri copți.

Împăratul a dat un mare ospăț în cinstea lui Shi Long și a poruncit să fie aduse tăvi încărcate cu aur și argint.

Dar Shi Long nici n-a vrut să-și arunce privirea spre ele, ci a zis :

— Nu vreau nici aur, nici argint. Vreau să mă însor cu Yufeng.

Încruntîndu-și sprîncenele a nemulțumire, împăratul a zis :

— Eu sînt spirit, iar tu ești om. Nu ne potrivim. Fata mea nu se poate mărita cu un muritor. Și l-a îmbiat din nou să primească aurul și argintul, adăugînd : Cu atîta aur și argint poți găsi oricînd o muritoare de seama ta, cu care să te însori !

Mîhnit, Shi Long a împins tava la o parte, răsturnînd-o. Aurul și argintul s-au împrăștiat peste tot. Acest

lucru l-a înfuriat pe împărat, care a dat ordin ca Shi Long să fie izgonit de pe Muntele celor nouă nori.

Neavînd încotro, băiatul a trebuit să părăsească muntele. A mers ce a mers, cînd, deodată, a auzit în spatele lui :

— Frate Shi Long ! Frate Shi Long, aşteaptă-mă !

Shi Long s-a oprit şi s-a uitat înapoi, şi a văzut o fată care alerga spre el. Iar cînd s-a apropiat, mare i-a fost mirarea văzînd că acea fată era chiar Yufeng.

I-a strîns bucuros mîinile şi a întrebat-o :

— Yufeng, Yufeng, cum ai ajuns aici ?

Iar fata i-a răspuns :

— Tatăl meu nu s-a ţinut de cuvînt, dar eu nu pot uita binele ce mi l-ai făcut. Am venit să plec împreună cu tine în lume.

— Dar dacă împăratul ne va urmări, ce ne facem ?

— Nu te teme, eu mă voi preface într-un phoenix mic de jad, iar tu mă vei ascunde în buzunarul tău.

Şi cum a zis a şi început să se prefacă din ce în ce mai mică, pînă ce a ajuns cît o boabă de orez, iar Shi Long a luat-o, a pus-o în buzunar şi a plecat mai departe. Shi Long ar fi vrut să ajungă cît mai repede în satul lui, dar drumul era foarte lung şi munţii foarte înalţi. Ascunsă în buzunar, Yufeng tremura de teamă că împăratul, tatăl ei, ar putea să-i ajungă din urmă, şi atunci totul se va termina.

Ca să ajungă cît mai repede acasă, fata s-a furişat din buzunarul lui Shi Long şi s-a prefăcut într-un cal, care i-a ieşit băiatului înainte. Shi Long, văzîndu-l, tare s-a mai bucurat gîndindu-se că poate să ajungă mai repede acasă. A încălecat, şi calul şi-a luat zborul întocmai ca o săgeată.

În apropierea satului său, Shi Long s-a oprit într-un tîrguşor să vîndă calul şi să cumpere cele trebuitoare pentru nuntă. Cît ai clipi din ochi, un bătrîn cu nas de vultur şi ochi de şoarece i-a dat 30 de taleri de argint pe cal. Băiatul s-a învoit şi a vîndut calul. Acesta era trimi-

sul împăratului, care trebuia să cumpere calul şi apoi să-l omoare. L-a dus acasă şi l-a închis într-un grajd întunecos, unde nu pătrundea nici o rază de lumină. Bătrînul avea un băiat tare neastîmpărat care, într-o zi cînd tatăl său nu era acasă, a făcut o gaură în hîrtia [1] de la fereastra grajdului, să vadă ce este înăuntru. Dar, cum a rupt hîrtia, cum o albină a ieşit şi şi-a luat zborul. Cînd s-a întors bătrînul şi a văzut că nu mai era calul, s-a pornit să-l certe pe băiat, zicîndu-i :

— Prostule şi nefericitule, ţi-am spus să nu te uiţi, dar nu m-ai ascultat ! Pentru calul ăsta împăratul făgăduise 100 de taleri de argint, şi tu uite ce-ai făcut !

Cu banii luaţi pe cal, Shi Long a cumpărat ce-i trebuia şi a plecat spre casă. Pe drum s-a auzit strigat :

— Frate Shi Long, aşteaptă-mă !

Uitîndu-se înapoi, a văzut o albină care s-a aşezat jos şi s-a prefăcut în Yufeng. Gîfîind, aceasta a spus :

— Calul pe care l-ai vîndut eram eu, cum ai putut să faci una ca asta ?

Mirat, băiatul a zis :

— Dar tu nu erai ascunsă în buzunarul meu ?

Atunci fata i-a spus toată întîmplarea şi cum împăratul aflase de fuga ei şi-i poruncise bătrînului să cumpere calul şi să-l omoare.

După puţin timp au ajuns la coliba băiatului. În aceeaşi seară, Yufeng a luat cîteva bucăţi de hîrtie verde şi roşie, le-a tăiat cu foarfeca, iar acestea s-au prefăcut în valuri de mătase. Apoi, a zis : „Surioarelor, veniţi să mă ajutaţi !“ Şi deodată din văzduh s-au lăsat opt zîne care s-au apucat de treabă : unele croiau, altele coseau şi, cît ai clipi, hainele de nuntă au fost gata.

S-au îmbrăcat amîndoi în haine noi şi au făcut nuntă mare.

[1] În trecut în China ferestrele erau acoperite cu hîrtie semitransparentă.

Marele Spirit, aflînd de nunta lor, tare s-a mai mîniat. A trimis doi supuși să dea foc colibei lui Shi Long. Acesta nu era un foc ca oricare altul ; de ce ardea, de aceea se înălța mai sus și se făcea mai puternic. Sărmanii tineri, nici unul n-a scăpat de flăcările pustiitoare.

A doua zi Spiritul Pămîntului, văzînd ce s-a întîmplat, a strigat :

— Împărate al Spiritului Muntelui, ai fost prea crud ! Apoi a scurmat cu toiagul în cenușă, și dînd de trupurile celor doi tineri, a luat sticluța de jad care rămăsese neatinsă și a împrăștiat leacul din ea peste ei. Îndată, cei doi tineri au sărit în picioare. Acum păreau și mai tineri și mai frumoși decît înainte. Au mulțumit bătrînului, iar acesta le-a spus :

— Marele Spirit vă crede morți, așa că de aici înainte nu vă va mai necăji. Să trăiți ani mulți fericiți !

Și zicînd acestea s-a prefăcut într-un vîrtej care și-a luat zborul.

Cei doi tineri au trăit în fericire mulți ani și poate mai trăiesc și astăzi.

Vulpea și broasca țestoasă

Trăiau odată, demult, opt cerbi, care în fiecare zi, de dimineață pînă seara, se duceau la un lac să bea apă. Patru dintre ei, însă, au fost mîncați, unul cîte unul, de către marea broască țestoasă, iar ceilalți patru, chiar dacă mureau de sete, nu mai îndrăzneau să se ducă acolo.

Într-o bună zi, vulpea îi văzu aproape morți de sete și îi întrebă :

— De ce nu vă duceți la lac, să beți apă ? Atunci, cerbii îi povestiră vulpii cum stă treaba, iar aceasta, după ce se gîndi o clipă, le spuse :

— Am găsit un mijloc să vă ajut : marea broască țestoasă este una singură, iar voi, patru ; să vă împărțiți doi cîte doi și așa să mergeți să beți apă ; cînd ea va veni într-o parte, voi vă veți duce în cealaltă parte să beți apă ; cînd ea se va duce în partea aceea, voi vă veți întoarce la loc, și tot așa mereu. Astfel, fiind nevoită să vă urmărească din două părți, marea broască țestoasă nu va putea să vă prindă.

Urmînd sfatul vulpii, cerbii putură, astfel, să se ducă să bea liniștiți apă în fiecare zi.

Dîndu-le cerbilor acest sfat, vulpea își atrase însă asupra sa ura marii broaște țestoase, care hotărî în sinea ei să-i facă de petrecanie vulpii.

Și astfel, într-o bună zi, cînd vulpea veni la lac dis-de-dimineață, să bea apă, întinse mai întîi piciorul,

să încerce apa. De unde să-i treacă ei prin cap că marea broască țestoasă era tocmai acolo și o pîndea ? ! Într-un cuvînt, cum vîrî vulpea piciorul în apă, marea broască țestoasă o și înhăță strîns. Vulpea cea șireată însă strigă printre hohote de rîs :

— Ha ! Ha ! Nătăfleață mai e și broasca asta țestoasă ! Crede că m-a prins de picior !... Cînd colo, a apucat de o rădăcină și trage... și trage !... Auzind așa ceva, marea broască țestoasă dădu drumul piciorului vulpii, iar roșcata o întinse pe dată la fugă.

Într-o altă zi, cînd vulpea se îndrepta spre lac să bea apă, marea broască țestoasă, care o văzu sosind, se întinse pe mal, prefăcîndu-se moartă, ca în felul acesta să o poată înhăța pe neașteptate. Vulpea însă nu se lăsă păcălită, ci se gîndi deîndată să încerce dacă broasca e moartă cu adevărat sau nu ; uitîndu-se la cele patru labe bine întinse ale țestoasei, ea zise, ca pentru sine : „Dacă creatura asta de broască țestoasă ar fi moartă de-adevăratelea, nu ar avea picioarele așa întinse cum le are acum... Trebuie să fie ceva necurat la mijloc !“ Auzind vorbele vulpii, marea broască țestoasă își strînse de îndată picioarele, iar vulpea, dîndu-și seama de prefăcătorie, o luă la sănătoasa.

Văzînd că nici a doua oară nu reușise s-o prindă pe vulpe, marea broască țestoasă se făcu foc și pară de supărare.

Și iată că, într-o zi broasca se duse pe furiș și se ascunse în vizuina vulpii, făcîndu-și socoteala să o aștepte să se întoarcă acasă, și să sară la ea pe negîndite.

Cînd veni vulpea, văzu deîndată pe pămînt, în fața vizuinii, o mulțime de urme de labe ale marii broaște țestoase și nu se îndoi că aceasta trecuse pe la ea pe-acasă, dar nu știa dacă mai este sau nu în vizuină.

Și de astă-dată, vulpea se purtă cu mare grijă și chibzuială. Astfel, ea întrebă pragul : „Pragule, astăzi a

trecut cineva pe la mine, sau nu ? Dacă a trecut, spune-mi, a plecat, sau nu ?" De unde să vorbească pragul ? ! După o clipă, vulpea zise ca pentru sine : „Ce mai prag afurisit ! Fără nici o îndoială că înăuntru este cineva, iar el nu îndrăznește să-mi spună !"

Și de astă dată, marea broască țestoasă se lăsă păcălită și răspunse cu o voce prefăcută, ca și cum ar fi vorbit pragul : „Astăzi nu a trecut nimeni pe-aici !"

Auzind glasul, vulpea se lămuri că marea broască țestoasă, vrăjmașa sa, era ascunsă în vizuină, și atunci o luă la goană cît putu de iute, căutînd să se îndepărteze cît mai mult de locurile acelea.

Lăcomia maimuței

În munții Emei din China trăia odată o maimuță.

Într-o bună zi, ea coborî din munte și merse pînă ajunse la o grădină plină de roade. Tare se mai bucură maimuțica văzîndu-le, și culese numaidecît un spic de mei pe care și-l puse pe umăr și plecă fericită mai departe.

Și iată că ajunse la o livadă de piersici ; cînd văzu pomii plini de piersici mari și roșii, se gîndi că trebuie să fie foarte gustoase. Atunci, aruncă deîndată spicul de mei și culese o piersică.

Apoi, porni mai departe și ajunse la o grădină de pepeni, care era plină de pepeni mari și rotunzi, cu miezul roșu. Văzînd aceasta, maimuța cea lacomă aruncă numai-

decît piersica şi culese un pepene. Şi atunci îşi făcu ea socoteala că ar cam fi timpul să se întoarcă acasă. Prin urmare, luă pepenele la spinare şi, nemaiîncăpîndu-şi în piele de bucurie, plecă spre casă.

Merse maimuţa cît merse, cînd, deodată,dădu peste un iepure. Văzîndu-l cum sare, i se păru nemaipomenit şi, aruncînd pepenele, fugi să-l prindă pe iepuraş.

Acesta însă alergă în pădure, pînă nu se mai văzu, iar maimuţa nu mai avu altceva de făcut decît să se întoarcă acasă cu mîinile goale.

Cum a fost furată vaca

S-a întîmplat odată că un melc, un fir de lînă şi un fir de iarbă au vorbit între ei şi s-au înţeles să meargă împreună şi să fure o vacă.

Cei trei furară vaca.

— Eu sînt cel care am înhăţat vaca ! zise firul de lînă.

— Bine, dar eu sînt cel care am luat vaca şi am tîrît-o după mine ! îi întoarse vorba firul de iarbă.

— Ce mai tura-vura ! Eu sînt cel care am gonit vaca de dinapoi, zise la rîndul său melcul.

Tocmai cînd se ciondăneau astfel, fiecare fiind foarte plin de sine şi mîndru de ceea ce făcuse, ajunseră la un pod ; iar acolo, vaca înghiţi firul de iarbă dintr-o răsuflare, vîntul veni şi suflă firul de lînă drept în mijlocul rîului, iar cît îl priveşte pe melc, vaca odată călcă cu copita peste el, încît îl strivi pe loc.

Cei trei : firul de iarbă, firul de lînă și melcul nu au ținut seama de puterile lor, crezîndu-se neasemuit de puternici și, drept urmare, au fost făcuți una cu pămîntul.

Darul vulpii

Toată lumea știe că vulpea este cel mai mare dușman al găinilor.

S-a întîmplat odată, de mult, că mai multe găini care ajunseseră la capătul răbdării, din cauza felului cum se purta vulpea cu ele, s-au dus la judecătorul-urs, să facă plîngere împotriva vulpii.

— Mărite rege-urs ! — i se plînseră găinile judecătorului — dacă vulpea va continua să se mai poarte cu noi la fel ca pînă acum, noi nu mai putem să ne ducem așa zilele. Nu trece nici măcar o seară în care să nu vină la noi acasă și să nu ne mănînce, fără milă, pe cîteva dintre noi.

Auzindu-le, ursul mormăi supărat :

— Trebuie să o pedepsesc de îndată pe prăpădita asta de vulpe ! Și trimise numaidecît să fie chemată vulpea la judecată.

Vulpea veni încărcată de daruri și, de cum ajunse în fața judecătorului-urs, grăi astfel :

— Mărite rege-urs ! Să mă ierte măria-ta că nu i-am adus decît niște lucruri mărunte. Îmi îngădui, cu adînc respect, să-ți dăruiesc această pernă mare, pe care să te sprijini, căci judecățile trebuie că te-au ostenit tare mult. Zicînd acestea, vulpea luă o pernă moale pe care i-o așeză ursului la spate.

Foarte bucuros de acest lucru, ursul făcu un semn către găini și le zise :

— Plecați de-aici ! Și să nu mai îndrăzniți să veniți la mine cu astfel de pîri mincinoase și pentru astfel de judecăți !

Zis și făcut ! Cum veni seara, vulpea mîncă iarăși două găini. A doua zi, găinile se duseră din nou la judecată, să se plîngă de vulpe.

De data aceasta, în sala de judecată trona lupul, care, după ce ascultă plîngerea găinilor, trimise să fie chemată vulpea. Aceasta îi făcu judecătorului-lup același cadou ca și judecătorului-urs cu o zi mai înainte : o pernă moale. Vulpea nici nu mai așteptă ca judecătorul-lup să deschidă gura, și se repezi la găini, răcnind la ele :

— Ați venit aici ca să îndrugați la minciuni în fața măritului judecător ? !

La rîndul său, lupul le trase găinilor o săpuneală zdravănă și, ca încheiere, vulpea le amenință, strigîndu-le :

— Să vedem dacă o să îndrăzniți să mai veniți la judecată, așa, fără motiv !

Văzînd cum merge treaba, găinile o luară la sănătoasa, fugind cît le țineau puterile.

În seara aceea, dispărură iarăși trei găini înfulecate de vulpe. Îngrozite, în cea de-a treia zi, dis-de-dimineață, găinile merseră din nou la judecată.

De data asta, judecător era cîinele, care trimise la rîndul său să fie chemată vulpea la judecată. Ea veni și de astă-dată cu o pernă pe care i-o făcu cadou judecătorului-cîine, vorbindu-i astfel :

— Nu trebuie să ascultați minciunile găinilor, care habar nu au ce spun.

Cîinele pipăi perna și-i zise vulpii :

— Mie nu prea îmi place perna aceasta a ta, care e atît de moale. Ia spune drept : cîte găini ai mîncat ca să poți face rost de atîta puf pentru perna ce mi-o dăruiești ?

Vulpea holbă ochii la judecătorul-cîine și nu mai putu scoate o vorbă.

Şi astfel, de la această întîmplare, cîinii le apără pe găini şi le încolţesc pe vulpi, care-şi primesc, în felul acesta, pedeapsa pentru relele pe care le fac.

Bățul cu cap de taur

Într-o bună zi, un cerşetor bătrîn a găsit pe drum un băţ tare frumos, care la unul din capete aducea întocmai cu un cap de taur. De cum l-a văzut, şi-a spus bucuros : „Ia să iau eu băţul acesta, să mă apăr cu el de cîini !"

Cerşetorul cel bătrîn era tare leneş şi dormea toată ziulica în peştera în care se adăpostea. Odată însă, cînd dormea ziua în amiaza-mare, după cum îi era obiceiul, se pomeni că-l pocneşte cineva peste spinare : „Poc ! Poc ! Poc !"

Sări speriat în picioare, strigînd :

— Aoleoo ! Cine mă bate ? ! Se uită în toate părţile, dar nevăzînd pe nimeni, îşi spuse : „De bună seamă că am visat". Se culcă la loc şi, din nou, cineva îl pocni peste spinare : „Poc ! Poc ! Poc !"

Se uită iarăşi, speriat, în toate părţile, şi-şi dădu seama că cel care-l bătea era băţul cu cap de taur.

— Ce te-a apucat, băţule ? se răsti la el bătrînul cerşetor.

— Uită-te la tine cît eşti de leneş, îi răspunse supărat băţul cu cap de taur. De-atîta leneveală ai ajuns cerşetor. Du-te să munceşti pămîntul cu sapa !

— Da !... Da !... dar nu am sapă, se bîlbîi cerşetorul cel leneş.

Nici nu rosti el bine cuvintele acestea, căci băţul cu cap de taur suflă asupra unui pomişor, şi acesta se transformă într-o sapă.

Neavînd încotro, cerşetorul a ieşit din peşteră şi a început să sape un ogor nedesţelenit. Deodată, a scos din pămînt o bucată de aur. Cum a văzut-o, bătrînul a început să sară în sus de bucurie. Atunci i-a apărut în faţă băţul cu cap de taur, care i-a vorbit astfel :

— În pămîntul acesta se află mult aur. Apoi, băţul atinse bucata de aur, care dispăru deîndată.

De atunci, bătrînul cel leneş hotărî să sape fără oprire pămîntul, din zori şi pînă seara tîrziu, tot căutînd aur. Şi astfel, a săpat un ogor întreg, dar aur tot nu a găsit. După ce bătrînul a terminat de săpat ogorul, băţul cu cap de taur a adus un sac cu boabe de grîu şi l-a pus pe bătrîn să le semene în ogorul pe care-l săpase.

Grîul a încolţit, a crescut mare şi frumos şi s-a copt, căpătînd o culoare galbenă, întocmai ca aurul. Era în toiul verii şi venise timpul strîngerii recoltei, cînd, pe neaşteptate, apăru din nou băţul cu cap de taur, care-l întrebă pe bătrîn :

— Ei, uncheaşule, ai găsit aur ?

— Am găsit ! îi răspunse bătrînul, dînd bucuros din cap.

Şi astfel, bătrînul care găsise băţul cu cap de taur şi-a dat seama că numai munca aduce belşug omului şi a devenit un ţăran harnic, iar toată lumea a uitat că fusese cîndva un cerşetor leneş.

Cum a fost pedepsită cumătra vulpe

Trăiau odată două prietene de nedespărţit : o tigroaică şi o leoaică. Cînd cele două mame aduseră pe lume nişte puişori de toată frumuseţea, se gîndiră cum să-şi împartă

între ele grijile gospodăriei : leoaica avea grijă atît de puii ei, cît și de cei ai prietenei sale, iar tigroaica pleca pe munte, ca să facă rost de hrană pentru cele două familii.

Într-o bună zi, tigroaica, aflată ca de obicei pe munte, în căutarea hranei, se întîlni cu cumătra vulpe, care-i vorbi astfel :

— Vai, dragă prietenă, leoaica, pe care tu o crezi cea mai bună prietenă a ta, este de fapt cea mai rea ființă din lume ; nu le dă să mănînce lapte decît puilor ei, pe cînd puișorii tăi țipă fără încetare de foame. Și asta n-ar fi nimica ! Leoaica vrea să te mănînce chiar pe tine... Să fii atentă la ea și, cînd o vei vedea că-și zbîrlește blana, înseamnă că vrea să te mănînce.

Din acest moment, tigroaica începu să o privească cu neîncredere pe prietena ei leoaica și își făcea adesea drum pe-acasă, doar, doar o vedea cum prietena se poartă urît cu puii ei ; însă totdeauna o găsea pe leoaică îngrijindu-i pe micuții tigrișori ca pe proprii ei pui.

Cumătra vulpe nu se mulțumi însă doar cu atîta, ci alergă la casa celor două prietene, unde o găsi pe leoaică și-i spuse :

— Vai, prietenă leoaică, tigroaica vine acasă de nu știu cîte ori pe zi ; să știi că are de gînd să te mănînce ! De fapt, cu toții am auzit-o plîngîndu-se mereu că, în timp ce ea trudește din greu, alergînd toată ziulica după hrană, pe munte, tu lenevești acasă. Să știi că atunci cînd o vei vedea rostogolindu-se de trei ori pe jos și agitîndu-și coada, înseamnă că vrea să te mănînce !

Leoaicei nu-i prea veni să creadă spusele vulpii, dar rămase cu o teamă în suflet, iar seara, cînd prietena ei se întoarse acasă și o văzu rostogolindu-se de trei ori pe jos și agitîndu-și coada, adormi mai mult moartă de spaimă.

A doua zi de dimineață, de cum se sculă, leoaica începu să-și zbîrlească blana, luînd o înfățișare care ar fi băgat pe oricine în sperieți. Văzînd așa ceva, tigroaica

începu să tremure de frică, crezînd că prietena ei vrea să o mănînce. Leoaica însă o întrebă :

— De ce tremuri în halul acesta ? Te-ai îmbolnăvit cumva ?

Atunci, tigroaica îi povesti din fir-a-păr leoaicei tot ceea ce îi spusese vulpea, iar leoaica, înspăimîntată de o asemenea întîmplare, îi povesti şi ea tigroaicei, bob cu bob, ceea ce-i spusese ei vulpea. Tare se mai mîniară amîndouă de mîrşăvia vulpii !

În acest timp, vulpea se ascunsese în apropierea locuinţei celor două prietene şi, văzînd că leoaica şi tigroaica, pe măsură ce vorbesc, sînt tot mai înfuriate, crezu că-i reuşise planul de a le învrăjbi pe cele două şi alergă spre ele, fără a-i trece prin cap, cîtuşi de puţin, care este de fapt adevărul.

Oricine îşi poate închipui cum a fost pedepsită pe drept cumătra vulpe, care şi-a aflat sfîrşitul în ghearele şi colţii celor două prietene care i-au venit de hac.

Răzbunarea iepuraşului

Se povesteşte că trăiau odată, într-o pădure, un iepuraş şi un leu care erau vecini. Leul era însă tare încrezut şi se lăuda tot mereu cît este el de puternic, iar pe iepuraş nu putea să-l sufere ; mereu îl jignea şi îl băga în sperieţi.

Chiar că iepuraşul nu mai putea să îndure o astfel de viaţă şi îşi puse în gînd, pe bună dreptate, să se răzbune pe leu.

Astfel că, într-o bună zi, se duse la vecinul său leul şi îi grăi astfel :

— Vai, onoratul meu frate mai mare, ce întîmplare, închipuiți-vă ! Tocmai m-am întîlnit cu cineva care seamănă aidoma cu domnia-voastră și care mi-a vorbit în felul următor : „Hei, tu, iepurașule, există cineva care îndrăznește să se măsoare cu mine ? Dacă există, cheamă-l să vină numaidecît, să-și măsoare puterile cu mine. Dacă nu îndrăznește nimeni, atunci trebuie să vă supuneți cu toții mie și să-mi dați ascultare ! Sînteți toți niște neisprăviți, buni de dispreț și a căror viață nu face nici doi bani !"

— Nu i-ai vorbit despre mine ? întrebă leul înfuriat la culme.

— Cum să nu, dar era mai bine să nu-i fi spus nimic ! De cum i-am povestit despre domnia-voastră, a pufnit disprețuitor și a început să înșire o mulțime de vorbe urîte. Și, pe lîngă toate acestea, ce credeți că a putut să spună ? ! A spus că, dacă vă supuneți lui, nu vă mai cere nimic altceva.

— Unde este ? Spune-mi de îndată unde se află individul ăla ? răcni leul turbat de furie.

Atunci iepurașul îl duse pe leu la poalele dealului și îi arătă de departe o fîntînă tare adîncă, spunîndu-i :

— Este acolo înăuntru.

Leul alergă la fîntînă înfuriat și aruncă o privire spre adînc. Într-adevăr, acolo era un dușman aidoma lui, care se holba și el înfuriat.

Leul răcni la el o dată ; dușmanul, și el răcni o dată la leu. În culmea turbării, leul își zbîrli coama ; dușmanul din fîntînă își zbîrli și el coama. Leul își scoase ghearele și își rînji colții, ca să-l înspăimînte pe dușman ; acela, își scoase și el ghearele și își rînji colții, ca să-l înspăimînte pe leu.

Aflîndu-se în culmea furiei, leul își încordă labele și întreg trupul și se azvîrli cu toată puterea în fîntînă, ca să-l nimicească pe „vrăjmașul" său.

Și, astfel, datorită isteției iepurașului, leul cel încrezut și rău pieri înecîndu-se în fîntînă.

Vulpoiul păcălit

S-a întîmplat odată, de mult, că un răţoi s-a dus să se scalde într-un rîu din afara satului unde locuia. S-a scăldat el, s-a tot scăldat pînă seara, cînd se hotărî să se îndrepte spre casă.

O porni răţoiul la drum, dar, ajuns în apropierea satului, se întîlni deodată cu un vulpoi. Văzîndu-l, vulpoiul nu mai stătu pe gînduri : se năpusti la răţoi, îl înhăţă în labe, căscă botul şi se pregăti să-l înghită. Încă o clipită, şi răţoiul era cît pe-aci să fie înfulecat de vulpoi !

În locul răţoiului nostru, oricine altcineva s-ar fi pierdut cu firea ; el însă nu se înfricoşă ci, uitîndu-se spre sat, îi veni un gînd salvator şi îi grăi astfel vulpoiului :

— Chiar ai de gînd să mă mănînci, vulpoiule ?

— De bună seamă, răţoiule !

— Să te întreb ceva : nu-i aşa că eu alerg mai încet decît tine ?

— Adevărat !

— Nu-i aşa că tu eşti mult mai puternic decît mine ?

— Adevărat ! răspunse iarăşi vulpoiul.

— Nu-i aşa că, dacă eu te-am întîlnit acuma pe tine, nu mai am nici o scăpare ?

— Aşa este, răţoiule !

— Atunci, dacă eu, oricum, tot sînt pierdut şi fără îndoială că o să fiu mîncat de tine, de ce mai eşti neliniştit ? întrebă răţoiul.

— Dar sînt cît se poate de liniştit !

— Dacă este aşa, dă-mi drumul din labe şi lasă-mă să termin o treabă pe care o am de făcut, iar apoi te voi lăsa să mă mănînci ! Vrei ?

— Despre ce treabă este vorba, răţoiule ?

— Eu am un talent anume : pot să scheaun ca o vulpe. Dacă mă apuc să fac exerciţii de scheunat, pot să scheaun mai frumos chiar decît o vulpe adevărată !

— Ia te uită ! zise vulpoiul. Unde s-a mai auzit ca un rățoi să scheaune ca o vulpe ? !

— Dacă nu mă crezi, dă-mi drumul din labe și o să vezi !

— Tu, rățoiule, chiar că nu mai ai nici o scăpare. Ia să vedem și minunăția asta de care îmi zici tu ! spuse vulpoiul, dîndu-i drumul rățoiului din labe.

Îndreptîndu-se spre sat, rățoiul începu să scoată niște sunete de puteai să juri că scheaună o vulpe ! Între noi fie spus, un rățoi oarecare nu este în stare să scheaune ca o vulpe. Dar cu rățoiul din povestea noastră este cu totul altceva !

Ascultîndu-l, vulpoiul dădu mirat din cap și exclamă :

— Nemaipomenit ! Cum seamănă cu scheunatul vulpii ! Noi, vulpile, chiar așa scheunăm ! Zicînd aceasta, vulpoiul începu și el să scheaune cît îl țineau puterile.

Rățoiul însă dădu nemulțumit din cap și zise :

— Nu seamănă cu scheunatul vulpii ! Zău că nu prea seamănă !

Auzind acestea, vulpoiul se supără :

— Vulpile așa au scheunat dintotdeauna ! Cum adică nu seamănă ? ! Dacă-i așa, eu o să scheaun mai departe, iar tu să faci bine și să mă asculți cum trebuie ! zise vulpoiul și se porni iarăși să scheaune.

Și iată că, tocmai cînd vulpoiul scheuna din toate puterile sale, cu botul larg căscat, se înfruptă gîndul salvator al rățoiului, căci, dinspre satul care nu era departe, veni alergînd în goana mare un cîine. În clipa în care nimerise în labele vulpoiului, rățoiul cel isteț se gîndise imediat la prietenul său, cîinele, care locuia împreună cu el, și știind că are urechea tare ascuțită, se gîndi că va auzi de departe scheunatul vulpoiului. Și se întîmplă întocmai după gîndul rățoiului. Auzindu-l pe vulpoiul care nu se mai oprea din scheunat, cîinele veni într-o goană, să-l înhațe pe vulpoi.

Vulpea cel mai tare se teme de cîine, iar acum,

vulpoiul nostru, de cum îl zări pe cîine venind țintă spre el, de groază, nu numai că nu-i mai trecu prin cap să-l mănînce pe rățoi, ci își luă picioarele la spinare într-o goană nebună, ca să-și salveze propria lui piele !

Cum a încercat pantera să-l păcălească pe bivol

Odată de mult, pantera s-a întîlnit cu boul, căruia i-a vorbit astfel :

— Vai, prietene Bou ! Coarnele tale sînt așa de lungi, încît atunci cînd mergi pe drum, îți este foarte ușor să le agăți în ramurile copacilor. Nu crezi că este prea incomod ? Lasă-mă să te ajut, tăindu-ți puțin din coarne, ce zici ?

Boul, luînd-o pe panteră drept un prieten foarte îndatoritor, îi răspunse :

— Prea bine ! Ajută-mă atunci să-mi scurtez coarnele puțin.

Zis și făcut.

După întîmplarea aceasta, coarnele cu care boul trebuia să se apere de animalele de pradă ajunseră scurte ca două cioturi și boante rău. Așa încît, pantera putu după bunul său plac să-l sfîșie și să-l mănînce pe nătăfletul de bou.

Pantera se întîlni la scurt timp după aceea, cu bivolul, căruia-i grăi astfel :

— Vai, prietene Bivol ! Coarnele tale sînt așa de lungi, încît atunci cînd mergi pe drum îți este foarte ușor să le agăți în ramurile copacilor. Nu crezi că este prea incomod ? Lasă-mă să te ajut, tăindu-ți din coarne, ce zici ?

Auzind spusele panterei, bivolul nu numai că nu-i luă vorbele de bune, ci se răsti la ea, zicînd :

— Hei, tu, arătare năroadă ! Cum îţi trece prin cap că o să te las să-mi tai coarnele ? ! Am nevoie de ele, ca să mă apăr de animalele de pradă care ar îndrăzni să mă atace, aşa cum eşti tu !

Zicînd acestea, bivolul se şi repezi să o ia în coarne pe panteră, care de abia scăpă cu fuga.

După această întîmplare de demult, nici pînă-n ziua de astăzi pantera nu îndrăzneşte să-l atace pe bivol.

Căpriţa cea isteaţă

Trăia odată o capră sălbatică tare înţeleaptă, care în fiecare zi urca sus la munte, să mănînce iarbă fragedă, şi cobora jos în vale, să bea apă.

Într-o zi, ea dădu în drumul său peste un lup lacom. Lupul vru să o înhaţe, dar nu reuşi. Atunci, îşi luă un glas binevoitor şi o întrebă :

— Hei, căpriţă ! La ce îţi folosesc cele două obiecte lungi şi tari pe care le porţi pe cap ?

Ca să scape de lupul cel lacom şi crud, capra sălbatică îi răspunse tare plină de sine :

— Natura mi-a dăruit aceste două coarne ca să zdrobesc cu ele celelalte animale.

— Chiar aşa de mare putere ai în coarne ? o întrebă lupul neîncrezător. Te rog să mă iei şi pe mine puţin în coarne, ca să mă conving de spusele tale !

— Bine ! Te rog să stai pe loc acolo unde te afli şi să nu te mişti cumva. De îndată o să te strig şi vei afla puterea coarnelor mele.

Lupul rămase nemișcat, iar capra sălbatică veni în fugă și se aruncă sub burta lui, chipurile să-l ia în coarne.

— A, nu ! zise ea înciudată. De data aceasta a fost prea jos ! Hai, încă o dată !

Lupul rămase din nou nemișcat, iar capra sălbatică veni iarăși în fugă și de data aceasta sări pe deasupra lupului.

— La naiba ! zise ea, iarăși cu ciudă. De data aceasta a fost prea sus. Încă o dată ! Numai după ce o să te zdrobesc în coarne, mă potolesc.

Lupul crezu că, într-adevăr, capra vrea să-l zdrobească în coarne și o luă la goană, trecînd peste un pîrîu înghețat. Cînd întoarse capul, însă, o văzu pe capră stînd liniștită pe gheață, fără a părea că are de gînd să alerge după el. Atunci, lupului îi trecu din nou prin cap să o sfîșie pe capră.

Capra sălbatică își dădu seama ce are de gînd lupul să facă și, atunci, îi veni o idee salvatoare. Îl strigă tare pe lup :

— Lupule ! Stai, lupule, nu fugi ! Așteaptă un pic să-mi scot încălțările și să vin la tine să te zdrobesc în coarne !

Îngrozit de moarte, lupul o luă la goană într-o suflare și dispăru fără urmă. Și astfel reuși căprița cea isteață să-și salveze viața.

Iepurele-judecător

S-a întîmplat odată, într-un codru, ca un lup flămînd, care pornise după pradă, să cadă pe neașteptate într-o capcană pusă de vînător. Se smuci el în toate părțile,

încercînd să scape, dar nu reuşi şi începu să strige din răsputeri :

— Ajutor ! Ajutor !

Din întîmplare, tocmai trecea pe-acolo o capră sălbatică, iar lupul îi spuse plîngînd în hohote :

— Căpriţă bună la suflet, salvează-mă, te rog ! Nu contează că eu o să pier aici, dar o să mi se sfîrşească de foame copilaşii acasă.

— Nici nu mă gîndesc, îi întoarse vorba capra. Dacă te-aş salva, m-ai mînca îndată după aceea !

— Îţi jur că nu vreau nimic de la tine, decît să mă salvezi, iar eu nici măcar nu am să te ating, se milogi lupul prins în capcană.

Nemaiputînd să îndure rugăminţile şi bocetele lupului, capra sălbatică se duse să caute o frînghie ; legă un capăt al frînghiei de propriul ei picior, spunîndu-i lupului să se agaţe cu labele, şi astfel îl trase din groapă.

De cum îşi recăpătă libertatea, lupului i se năzări să se repeadă la capră şi să o sfîşie, dar se gîndi că ar fi mai bine să-i spună, totuşi, cîteva vorbe :

— Căpriţă bună la suflet, pentru că mi-ai salvat o dată viaţa, acum'a, cînd sînt gata să mor de foame, te rog să-mi salvezi viaţa pînă la capăt şi să-mi dai voie să te mănînc !

— Cum de-ai putut să juri că nu te vei atinge de mine ? ! strigă capra cu indignare.

— Pe mine aşa m-a făcut natura : să mă hrănesc cu carne, şi nu are cum să-mi fie milă de tine, îi răspunse lupul.

Tocmai cînd era îngrozită că nu mai este nici o scăpare din ghearele şi colţii lupului, capra văzu un iepure care trecea pe-acolo. Îl chemă şi îi vorbi astfel :

— Iepure înţelept ! Te rog să te opreşti o clipă, să judeci pricina dintre noi !

După ce ascultă cele povestite de lup şi de capra sălbatică, iepurele vorbi astfel :

— Aveți amîndoi dreptate, dar eu nu prea cred tot ce-ați povestit, așa încît vă rog să-mi arătați, aici de față, tot ce mi-ați povestit, ca eu, văzînd faptele cu proprii mei ochi, să le pot judeca drept.

Fiind de acord cu hotărîrea iepurelui-judecător, lupul sări în groapa-capcană și începu să o strige pe capră în ajutor. Atunci, iepurele se duse pe marginea gropii și îi vorbi astfel lupului :

— Nerecunoscătorule și neruşinatule ce ești, acuma să aștepți aici frînghia vînătorului, să te salveze el !

Aflată în culmea fericirii, capra sălbatică îi mulțumi din adîncul inimii iepurelui-judecător, care o salvase de lupul cel neruşinat și lacom.

Coada păunului

De mult, tare de mult, într-un codru bătrîn și des de pe un munte trăiau o mulțime de animale.

Într-o bună zi, zeul muntelui le vorbi astfel animalelor :

— Cine crede că are o înfățișare urîtă, să-mi spună, iar eu îl voi ajuta să devină plăcut la înfățișare.

De necrezut și, totuși, nici unul dintre animalele de acolo nu vru să recunoască el însuși a fi urît, căci toate se credeau plăcute la înfățișare.

Văzînd aceasta, zeul o întrebă pe maimuță :

— Tu ești mulțumită de înfățișarea pe care o ai ?

— În ceea ce mă privește pe mine, consider că sînt foarte frumoasă, răspunse maimuța înfumurată și îl arătă cu degetul pe cal, spunînd : Iată-l pe fratele cel mare, calul,

care are o față așa de lungă... așa de lungă... Îl rog, deci, pe zeul cel bun să i-o schimbe puțin, în așa fel încît fratele-cal să nu mai fie așa de urît.

Auzind vorbele maimuței, calul se înfurie la culme și îi trase cîteva copite zdravene, spunînd la rîndul său :

— În ceea ce mă privește, eu sînt mulțumit de înfățișarea pe care o am. Dar iată-l pe fratele cel mare, elefantul, care are o înfățișare tare urîtă cu nasul lui atît de lung. Îl rog deci pe zeul cel bun să găsească un mijloc ca să-i schimbe puțin înfățișarea.

La vorbele calului, elefantul se supără grozav și îl stropi pe acesta cu apă de-l făcu ciuciulete. Tocmai cînd voia să o ia din loc, elefantul văzu deodată într-un copac un păun și vorbi astfel :

— Iată-l pe frățiorul-păun care nu are o coadă prea frumoasă. Cînd mă uit acum la el, văd că este nevoie de ajutorul zeului cel bun.

Păunul, care stătea cocoțat în copac, îi vorbi zeului cel bun astfel :

— Coada mea este scurtă și mică ; fără îndoială că nu este prea frumoasă. Dacă s-ar putea face ceva în privința aceasta, eu aș fi cel mai fericit

Văzînd aceasta, zeul cel bun îl puse pe păun să zboare și, smulgîndu-i coada cea scurtă, i-o înlocui cu o coadă lungă și nespus de frumoasă. Treaba fiind terminată, zeul cel bun părăsi locurile acelea.

Cît îl privește pe păun, acesta zbură într-un copac și își înfoie coada ; atunci soarele îl lumină din plin și îl făcu să sclipească în toate culorile, iar maimuța, calul, elefantul, precum și toate celelalte animale fură cu toate orbite de atîta strălucire. Și începură să strige în cor, încîntați :

— Cît e de minunat ! Ce frumusețe nemaivăzută !

Toate animalele erau invidioase acum pe păun și le părea nespus de rău că nu îl rugaseră și ele pe zeul cel bun să le facă mai frumoase.

Cum s-a certat pisica cu pantera

De mult de tot, pisica și pantera, care, după cum știm, sînt rude, locuiau împreună. Pisica însă era mult mai isteață decît pantera și era în stare de o mulțime de lucruri de care pantera nici nu avea habar. Adesea, pisica o învăța pe panteră cum să facă cutare sau cutare treabă.

Într-o bună zi, pisica îi vorbi astfel panterei :

— Oamenii au în locuințele lor foc. Pentru că noi nu avem, haide să luăm puțin foc de la ei, ca să ne fierbem și să ne prăjim merindele.

Zis și făcut ! Pisica plecă deîndată spre locuințele oamenilor, să le ceară foc. Oamenii îi dădură puțin foc, iar pisica văzu cum pe vatra lor fierbea orez, care mirosea tare bine. Vru să guste și ea puțin, dar pentru că orezul nu fiersese încă, se temu că pantera o așteaptă prea mult acasă cu focul și plecă să-l ducă. Ajungînd în fața ușii, focul se stinse, iar pisica nu avu altceva de făcut decît să se întoarcă și să ceară din nou puțin foc. Dar întorcîndu-se la locuința oamenilor, văzu că orezul nu fiersese încă, și luînd puțin foc alergă iarăși acasă la panteră. În fața ușii focul se stinse din nou și, tot așa, de cîteva ori la rînd, pînă ce, în sfîrșit, orezul s-a fiert.

Oamenii îi dădudă pisicii să guste puțin orez și, ah ! Cît era de bun „Oamenii sînt într-adevăr îndemînatici și deștepți, au și foc, știu să pregătească hrana, ce mai, este grozav " își zise în sinea ei pisica.

De data aceasta, pisica nici nu mai încercă să ia foc cu ea, ci alergă deîndată acasă și îi vorbi astfel panterei :

— Oamenii sînt, fără nici o îndoială, cele mai îndemînatice ființe și, în afară de aceasta, s-au purtat tare frumos cu mine ; așa că eu am de gînd ca de acum înainte să locuiesc în casă la ei și, deci, nu mai pot să stau împreună cu tine.

Pantera însă nu se învoi nici să plece împreună cu pisica la locuința oamenilor, nici să o lase pe ea să plece singură.

„Cum să fac eu ca să mă lase pantera să plec ?“ își zise pisica.

Se gîndi ea... se gîndi... și, pînă la urmă, îi vorbi astfel panterei :

— Vai, draga mea prietenă, eu te-am învățat multe lucruri, dar, nici pînă în ziua de astăzi nu te-am învățat cum să te cațeri în copac. Haide să te învăț chiar acuma !

Convinsă că într-adevăr pisica vrea să o învețe să se cațere în copac, pantera o urmă cum nu se poate mai bucuroasă. De unde să-i dea prin cap că pisica o s-o învețe doar cum să se cațere în copac, nu și cum să se dea jos ?

Și astfel, pisica o învăță pe panteră să se cațere pînă în vîrful unui copac înalt și drept ca un stîlp, de unde nu mai putea să coboare, pe cînd, pisica, cu agilitatea ei bine cunoscută, se agăță de ramurile copacului, sări jos și alergă drept la locuința oamenilor.

Pantera rămase astfel mult și bine în copacul de unde nu mai putea să coboare. Tot zbătîndu-se și agățîndu-se de ramurile copacului, pantera căzu deodată buff ! la pămînt și își rupse gîtul.

De la această întîmplare, pisica și pantera nu mai sînt prietene. Pantera a rămas să locuiască mai departe în junglă, unde obișnuiește să trăiască pe pămînt ; nu știe decît cum să se cațere în copac, nu și să coboare, deoarece pisica nu a învățat-o. De asemenea, ea nu poate să-și țină gîtul drept, de atunci de cînd și l-a rupt căzînd din copac. Tot de atunci, pisica trăiește pe lîngă casa omului, unde-i place să stea în apropierea focului și să mănînce orez bine fiert.

Liliacul înfumurat

Odată, într-o toamnă friguroasă, un liliac zbura de colo pînă colo, văitîndu-se de frig. Auzindu-l vulturul, de care se temeau toate păsările cerului, îl întrebă :

— Ce-i cu tine, liliacule, de eşti mai rebegit ca oricînd, cu toate că nici n-a sosit iarna.

— Sînt un liliac rău de frig. Nu mă vezi ce golaş sînt ? Păsările sînt împodobite cu tot felul de pene, numai eu nu ! îi răspunse trist liliacul.

Vulturul zbură, dar nu mai înainte de a-i fi făgăduit liliacului că nu va uita de durerea lui. Ţinu sfat maimarele păsărilor şi izbuti să le convingă pe toate zburătoarele din jurul lui să se îndure fiecare măcar cu o pană, ca să fie şi bietul liliac ferit de frig. Şi toate în cor se arătară încîntate să-l ajute.

Şi liliacul se pomeni cu stoluri-stoluri de păsări, care mai de care să-i ofere cu generozitate cîte o pană, după cum îi făgăduise vulturului. Aşa că în scurt timp liliacul ajunsese mai frumos şi mai împestriţat ca oricare dintre ele. O mîndreţe de pene diferit colorate, de se putea lua la întrecere cu pasărea paradisului !

În uimirea tuturor păsărilor, se repezi în zbor deasupra celei mai apropiate ape şi se oglindi în ea. Rămase aşa, cu ochii pironiţi, în admiraţia propriei sale înfăţişări. Şi tot privindu-se din ce în ce mai des în apă şi tot admirîndu-se, începuse liliacul să-şi schimbe şi firea, odată cu înfăţişarea. Şi de unde era sfios şi delicat, devenise un înfumurat şi chiar un răutăcios.

Cînd vulturul a aflat de această schimbare, a ţinut din nou sfat cu toate păsările, sfat la care liliacul n-a vrut să vină, rămînînd deasupra apei în care se oglindea. Şi păsările i-au cerut vulturului să le lase să-şi ia penele înapoi, fiindcă liliacul nu le merita. Şi vulturul a consimţit. Aşa cum se grăbiseră ele să-i dea fiecare cîte o pană, tot aşa se grăbeau acum să-şi ia fiecare pana înapoi. Şi, de ciudă, cînd o luau înapoi îl mai şi ciuguleau, ca să se înveţe minte. Neputincios, liliacul se supuse şi se lăsă jumulit pînă la ultima pană. De ruşine, cînd se privi deasupra apei, golaş şi urît cum rămăsese, îşi întinse larg aripile şi zbură departe, departe, ca să se ascundă cît mai bine, şi pînă în ziua de azi el nu mai zboară decît noaptea.

Jack și vrejul de fasole

A fost odată ca niciodată o văduvă sărmană, care avea un fecior. Ea și Jack, căci așa-l chema pe băiat, stăteau amîndoi într-o căsuță.

Jack era cam zevzec, cam nechibzuit, dar altfel avea un suflet de aur. Fusese o iarnă grea și-n primăvară biata maică-sa zăcuse de friguri. Jack nu era încă destul de mare ca să muncească, așa că nu trecu mult și-ajunseră săraci de nu mai aveau cu ce-și duce zilele. Văzînd văduva că nu-i chip să iasă la liman decît dacă vîndea vaca, zise într-o dimineață băiatului :

— Sînt tare slăbită, Jack, dragul mamei. Du-te tu în locul meu la tîrg și vinde vaca.

Jack nu-și mai încăpea în piele de bucurie că merge la tîrg să vîndă vaca. Pe drum se-ntîlni cu un măcelar. Omul avea-n palmă cîteva boabe de fasole, grozav de frumoase. Jack se opri să se uite la ele. Măcelarul îi spuse că erau o adevărată comoară și, ce mai încolo-n-coace, îl convinse pe prostănac să facă schimb. Chipurile, fasolea măcelarului făcea cît vaca lui Jack.

Băiatul aduse fasolea acasă și-o dădu maică-sii în locul banilor de pe vacă. Femeia se necăji din cale-afară și vărsă lacrimi amare, dojenindu-l pe Jack pentru prostia lui. Nătăfletul își mușca degetele de necaz, da' ce mai putea face ? În seara aia, mama și feciorul se culcară cu inima zdrobită. Li se năruise și ultima speranță.

În zori, Jack se sculă primul și se duse afară în grădină.

„Cel puțin, gîndi el, am să semăn boabele-astea minunate de fasole. Mama zice că-s niște boabe-acolo, ca multe altele. Or fi, n-or fi, eu tot le semăn."

Așa că luă un băț, scobi cu el în pămînt și băgă boabele.

Seara, cei doi abia avură ce mînca și se culcară amărîți. Știau că a doua zi n-o să mai aibă nici măcar o coajă de pîine. Bietul Jack nu dădu geană-n geană de-atîta supărare. Cum se trezi dis-de-dimineață, se și duse glonț în grădină.

Mare-i fu mirarea cînd văzu cît crescuse fasolea peste noapte. Se tot urcase pînă ce-ajunsese în vîrful stîncii sub care se-adăpostește căsuța și dispăruse în nori ! Vrejurile se răsuciseră ca șerpii și-mpletiseră o scară cu nimic mai prejos decît scările obișnuite.

„Nu-i greu de urcat", zise Jack în sinea lui.

Cum dăduse cu ochii de scară, își și pusese-n minte s-ajungă pînă-n vîrf, că tare mai era iute de picior Jack ăsta al nostru. Totuși, după pocinogul cu vaca, se gîndi c-ar fi mai bine s-o întrebe-ntîi pe maică-sa.

O chemă și se uitară amîndoi cu gura căscată la vrejul uriaș. Nu numai că nu-i dădeai de capăt de sus ce se urcase, dar era și destul de gros ca să-l țină pe băiat.

— Oare unde s-o fi sfîrșind ? Mă bate gîndul să mă urc pînă-n vîrf, îi spuse el maică-sii.

Femeia se cam codea să-l lase s-o pornească pe scara aia ciudată. Dar Jack atîta se-nvîrti pe lîngă fusta ei, tot sporovăind despre fasolea fermecată, că pîn' la urmă maică-sa îi făcu pe plac.

Așadar, Jack se puse pe cățărat. Se urcă el pe scara de vrejuri pînă cînd căsuța, satul și chiar turla cea mare a bisericii se făcură mici cît bobul de mei și dispărură de tot. Da' de-ajuns în vîrf, nici pomeneală

Îl cam prinsese oboseala și-o clipă se gîndi să se-ntoarcă. Știa însă una și bună : dacă vrei să izbutești

nu trebuie să te dai bătut. Se odihni deci puţin şi-o porni din nou.

Şi urcă Jack pînă i se făcu frică să se uite-n jos, nu cumva s-ameţească. În cele din urmă ajunse în vîrful vrejului. Era de-acum într-o ţară minunată, cu păduri frumoase şi lunci smălţate cu flori, pe unde şerpuia un rîu de cristal. Nu departe de capătul vrejului, se ridica un castel mare şi frumos.

Jack se miră nespus, căci n-auzise niciodată de castelul ăsta. Şi cum se gîndea el aşa, văzu că stînca despărţea castelul de sat, de-ai fi zis că fiecare e în altă ţară.

Pe cînd se uita băiatul la castel, din pădure ieşi o femeie cu înfăţişare ciudată şi se-apropie de el. Avea un capişon vătuit, de satin roşu, garnisit cu hermină, iar părul îi cădea în voie pe umeri. Mergea sprijinindu-se-n toiag. Jack îşi scoase tichia şi făcu o plecăciune.

— Fie-mi cu iertare, mătuşico, zise el, asta-i casa dumitale ?

— Nu, răspunse bătrîna, da' vino-ncoa' la mine c-am să-ţi spun toată istoria cu castelul :

Odată demult, în castelul ăsta de la marginea împărăţiei visului trăia un nobil cavaler. Avea o nevastă frumoasă şi ţinea la ea ca la lumina ochilor. Copiii erau şi ei frumoşi de-ţi venea să-i mănînci, nu alta. Vecinii lui, piticii, oameni prietenoşi de n-aveau pereche-n lume, îi dăruiseră multe lucruri scumpe. Şi vestea comorilor ăstora se dusese pînă hăt departe.

O pocitanie de uriaş, rău şi mare cît toate zilele, care sălăşluia prin partea locului, îşi băgase-n cap că trebuie să pună mîna pe ele cu orice preţ. Ademeni cu bani un servitor necredincios ca să-l lase în castel cînd doarme stăpînul şi, cum se văzu înăuntru, îl ucise pe nobilul cavaler. Apoi merse în aripa unde erau camerele copiilor şi-i omorî pe micuţi.

Din fericire, stăpîna nu era acasă. Îl luase pe mezin, care-avea doar două-trei luni, şi se dusese-n vale s-o vadă pe doica cea bătrînă. Furtuna o ţinuse acolo toată noaptea.

A doua zi, cum se făcu lumină, un servitor care scăpase cu viaţă veni să-i spună stăpînei ce nenorocire se-abătuse asupra bărbatului şi copiilor ei. La început, bietei femei nu-i venea să creadă. Vroia cu orice chip să meargă înapoi ca să-mpartă suferinţa cu cei dragi. Dar bătrîna doică o imploră cu lacrimi în ochi să nu facă una ca asta, că mai avea un copil şi era de datoria ei să-şi cruţe viaţa de dragul mititelului nevinovat. Doamna se lăsă înduplecată de vorbele doicii şi se hotărî să rămînă în casa bătrînei, fiindcă era ascunzătoarea cea mai bună. Servitorul îi mai spuse că uriaşul jurase s-o ucidă şi pe ea şi pe copil.

Trecură ani şi ani. Doica muri, lăsînd căsuţa şi cele cîteva lucruri din ea bietei femei, care rămase să stea mai departe acolo. Şi doamna noastră muncea, ca o simplă ţărancă, să agonisească pîinea cea de toate zilele. Roata de tors şi laptele de la o vacă, cumpărată cu banii pe care-i avusese din întîmplare la ea, îi erau de-ajuns pentru ea şi băieţel. Semănase mazăre, fasole şi varză în grădiniţa de lîngă casă. Şi nu se simţea deloc umilită să iasă la cîmp la vremea culesului. Se ducea să strîngă roadele de pe pămîntul pe care trudise, fiindcă avea nevoie de-ale gurii pentru băiat.

Jack, femeia nenorocită de care ţi-am povestit e mama ta. Castelul ăsta a fost cîndva al tatălui tău şi trebuie să fie din nou al tău !

Jack scoase un ţipăt de uimire.

— Mama ! Vai, mătuşico, spune-mi ce-am de făcut ! Bietul tata ! Sărmana mea mamă !

— Se cade să recîştigi castelul pentru mama ta. Dar ce-ai de făcut nu-i deloc uşor şi primejdiile te-aşteaptă la tot pasul. Ai curaj ? Te-ncumeţi la una ca asta, Jack ?

— Nu mă tem de nimic cînd ştiu că fac un bine, spuse băiatul.

— Asta-nseamnă, zise bătrîna cu capişon roşu, că eşti ca voinicii ăia care vin de hac uriaşilor. Trebuie să intri-n castel şi să pui mîna pe găina cu ouăle de aur şi pe harpa vorbitoare. Ce-ai să găseşti acolo-e-al tău după toate legile pămîntului. Să ţii minte asta

Apoi bătrîna se făcu nevăzută. Abia atunci îşi dădu seama Jack că bătrîna care-i spusese toată povestea era o zînă bună şi milostivă.

Băiatul se hotărî cît ai bate din palme. Merse spre castel şi suflă în cornul atîrnat la poartă. Poarta se deschise şi apăru nevasta uriaşului, o arătare înfricoşătoare, cu un ochi cît toate zilele în mijlocul frunţii.

Cînd o văzu, Jack era cît pe-aci s-o ia la fugă, dar dihania îl înşfăcă şi-l trase înăuntru.

— Ha, ha ! rîse ea dogit. Nu te-aşteptai să dai peste mine, nu-i aşa ? Acu' nu te mai las să pleci ! M-am săturat de viaţa asta. Prea am muncit mult şi, la urma urmei, de ce n-aş avea şi eu un paj cum au alte doamne ? ! Ai să fii tu pajul meu. O să speli tacîmurile, să lustruieşti cizmele, să faci focul şi, ca să nu mai lungim vorba, o să mă ajuţi la toate cînd nu-i bărbatu-meu acasă. Cînd e el aici, am să te-ascund. Mi-a mîncat toţi pajii pîn-acum, iar tu, băiete, ai fi o bucăţică bună pentru el.

Şi cum zicea ea asta, îl trase pe Jack în castel. Bietul băiat era tare speriat. Da' parcă eu sau oricare altul am fi fost altfel în locul lui ? ! Nici pomeneală ! El, însă, îşi aduse aminte că frica nu-i stă bine unui bărbat şi se luptă să-şi facă curaj. Pînă la urmă îşi luă inima-n dinţi şi spuse :

— Sînt gata să vă slujesc cu credinţă. Vă rog numai să m-ascundeţi de uriaş că nu vreau să mă mănînce.

— Aşa-mi placi, băiete, spuse matahala dînd din cap. Noroc că n-ai ţipat cînd m-ai văzut, cum au făcut băieţii ceilalţi. S-ar fi trezit bărbatu-meu şi nu i-ai fi ajuns nici

pe-o măsea. Vino-ncoace, intră colea-n dulap. P-ăsta nu-l deschide el niciodată. Poţi să stai liniştit.

Pocitania merse spre dulapul imens din sala cea mare şi-l închise pe Jack acolo. Gaura cheii era aşa de largă că lăsa aer destul să intre şi prin ea vedeai bine ce se petrece afară. Mai tîrziu se-auziră paşi grei pe scări, ca un bubuit, şi-apoi o voce tunătoare strigă :

— Ti, ha, ti, ha, hi,
Simt miros de om pe-aci ?
De-o fi mort sau de-o fi viu,
Vreau pe tava mea să-l ştiu !

Nevastă, mai urlă el, aci-n castel e-un om. Vreau să mi-l găteşti şi să mi-l aduci pe tavă.

— Eşti bătrîn şi prost, ţipă ea din toate puterile. Miroase-a friptură de elefant, fragedă şi bună. Pentru ţine-am făcut-o. Uite-o ! Stai jos şi mănîncă !

Şi nevastă-sa îi puse dinainte o farfurie cît toate zilele, din care ieşeau aburi bine mirositori. Mîncarea îi făcu atîta plăcere uriaşului că-i scoase din minte gîndul c-ar putea să fie vreun om în castel. După ce termină micul dejun, ieşi să se plimbe. Atunci nevastă-sa deschise dulapul şi-l scoase pe Jack s-o ajute la treabă. Băiatul o ajută toată ziua. Ea-i dădu să mănînce bine şi, cînd se lăsă seara, îl băgă din nou în dulap.

Uriaşul se-ntoarse acasă la vremea cinei. Jack îl urmărea cu privirea prin gaura cheii şi nu mică-i fu mirarea cînd îl văzu că ia un os de lup şi bagă-n gură dintr-o dată o găină întreagă. Avea uriaşul ăsta o gură cît o oală !

După ce termină de mîncat, îi ceru neveste-sii să-i aducă găina cu ouă de aur.

— Ouă ca pe vremea cînd trăia nenorocitu' de stăpînu-său, cavalerul, spuse el, ba chiar aş zice că n-a făcut niciodată ouă aşa de mari.

Nevastă-sa plecă și se-ntoarse repede cu o găină roșcată, pe care i-o puse pe masă.

— Ei, acum, dragul meu, zise ea, mă duc să mă plimb, dacă nu mai ai nevoie de mine.

— Du-te, spuse el, o să trag și eu un pui de somn mai tîrziu.

Pe urmă se uită la găina de pe masă și-i porunci :

— Ouă !

Și găina făcu un ou de aur imediat.

— Ouă ! spuse din nou.

Găina mai făcu un ou.

— Ouă ! repetă el a treia oară.

Și iar apăru un ou de aur pe masă. Jack nu mai avea nici o îndoială că aia era găina de care-i vorbise zîna.

Puțin mai tîrziu, uriașul puse găina pe podea. Nu trecu mult și adormi buștean. Sforăia de se cutremurau pereții.

Cum îl văzu dormind tun, Jack împinse ușa de la dulap și se furișă afară. Se duse tiptil și luă găina, vrînd să plece cît mai iute din castel. Știa drumul, iar ușa de la bucătărie era întredeschisă. O deschise de tot, ieși în vîrful picioarelor, apoi o închise și-o ferecă în urma lui. Porni în goană spre vrejul de fasole și se lăsă în jos cît putu de repede.

Cînd îl văzu intrînd în casă, maică-sa începu să plîngă de bucurie. Se temuse că l-au răpit zînele rele sau c-a dat uriașul peste el. Jack îi arătă găina roșcată și-i povesti cum a fost el în castelul uriașului și cîte și mai cîte. Femeia se bucură tare mult de găină. De-acuma-ncolo aveau să fie bogați.

Într-o zi, cînd văduva era la piață, Jack o porni din nou pe vrejul de fasole spre castel. Dar, înainte de asta, își vopsi părul și se îmbrăcă cu alte haine. Zgripțuroaica nu-l recunoscu și iarăși îl trase înăuntru ca s-o ajute la treburi. Tocmai se-auzea uriașul venind. Cotoroanța îl ascunse pe băiat în dulap. Nici nu-i trecea prin cap că el

furase găina. Îi spuse să nu scoată o vorbă că, altfel, o să-l mănînce hapsînul de bărbatu-său.

Dar uite că vine și uriașul, strigînd ca mai 'nainte :

— *Ti, ha, ti, ha, hi,*
Simt miros de om pe-aci !
De-o fi mort sau de-o fi viu,
Vreau pe tava mea să-l știu !

— Prostii ! zise nevastă-sa. E-un taur bine rumenit. M-am gîndit c-o să fie o-mbucătură pe cinste pentru tine. Așază-te că ți-l aduc îndată.

Uriașul se așeză, nevastă-sa aduse taurul pe o tavă cît toate zilele și amîndoi începură să înfulece. Jack rămase cu gura căscată cînd îi văzu scoțînd oasele taurului de parc-ar fi fost oase de ciocîrlie. Terminară de mîncat și scorpia zise, ridicîndu-se de la masă :

— Acuma, dragul meu, cu voia ta, mă duc sus în camera mea să mai citesc din povestea pe care-am început-o. Dacă ai nevoie de mine, cheamă-mă.

— Mai întîi adu-mi sacii cu bani. Vreau să-mi număr galbenii pînă nu mă culc.

Ea se supuse și plecă. Curînd se-ntoarse cu doi saci mari în spinare, pe care-i puse lîngă bărbatu-său.

— Uite-i, făcu ea. Asta-i tot ce-a ramas din banii cavalerului. Cînd dai de fundu' sacilor, trebuie să pui mîna pe vreun castel de baron, că nu mai merge.

„N-apucă el ziua aia cît trăiesc eu", gîndi Jack.

După ce plecă nevastă-sa, uriașul scoase banii de aur și-i numără. Îi potrivi în grămezi pînă se plictisi și pe urmă îi mătură cu palma înapoi în sac. Se tolăni în jilț și căzu într-un somn adînc. Nu se mai auzea nimic de sforăitul lui.

Jack se furișă din dulap și luă sacii cu bani. Ca să fim drepți, erau banii lui, căci uriașul îi furase de la cavaler, tatăl băiatului. Alergă spre vrejul de fasole, coborî cu greu și, în sfîrșit, puse sacii cu galbeni pe masă.

Maică-sa abia se-ntorsese de la oraș și plîngea că nu-l găsise pe Jack acasă.

— Uite, mamă, am adus banii pe care ni i-a furat afurisitu' ăla !

— Vai, Jack, ești un băiat tare bun, da' nu vreau să mai tremur pentru viața ta cînd te știu în castelul uriașului. Spune-mi, cum ai ajuns din nou acolo ?

Și Jack îi povesti totul din fir-a-păr.

Femeia era grozav de bucuroasă că luase înapoi sacii cu galbeni, dar nu vroia să-l piardă pe Jack pentru asta. El, însă, se hotărî să se mai ducă o dată la castel.

Se cățără iar pe vrejul de fasole și suflă în cornul de la poartă. Proasta cu un ochi în frunte îi deschise, dar nu-l recunoscu nici de data asta. Stătu puțin pînă să-l tragă înăuntru, fiindcă se temea să nu dea de cine știe ce bucluc. Fața lui Jack arăta atîta nevinovăție, că nimeni nu-i putea rezista. Și-așa băiatul ajunse din nou în castel și apoi în dulap.

Mai tîrziu veni și uriașul de la drum. De cum trecu pragul, mugi :

— Ti, ha, ti, ha, hi,
Simt miros de om pe-aci !
De-o fi mort sau de-o fi viu,
Vreau pe tava mea să-l știu !

— Măi, nătărău ce ești, îi spuse nevastă-sa. Ți-am făcut o oaie la frigare și asta miroase-așa.

Dihania se așeză la masă și soața îi aduse o oaie întreagă.

— Nevastă, zise el după ce termină de-nfulecat, adu-mi harpa să-mi cînte puțin pînă te plimbi tu.

Ea se supuse și-i aduse o harpă minunată. Rama strălucitoare era bătută în diamante și rubine, iar corzile erau cu totul și cu totul de aur.

— Asta-i una din minunățiile pe care le-am luat de la cavaler, spuse uriașul. Sînt nebun după muzică și harpa

e-un slujitor tare credincios. Cîntă ! spuse el harpei, trăgînd-o mai aproape. Cîntă ! spuse el harpei, trăgînd-o mai aproape.

Şi harpa cîntă o melodie foarte dulce şi tot pe-atît de tristă.

— Cîntă-mi ceva mai vesel !

Şi harpa cîntă un cîntecel vesel.

— Acuma cîntă-mi s-adorm ! mugi uriaşul.

Şi harpa începu un cîntec suav, de leagăn, la ale cărui sunete stăpînul adormi ca un copil.

Atunci Jack ieşi încet din dulap şi se duse în bucătăria cea mare să vadă dacă plecase arătarea aia de soaţă a uriaşului. Nici urmă de ea pe-acolo. Jack merse spre uşă şi-o deschise uşurel, căci se gîndea că n-o s-o poată deschide cu harpa în mînă. Apoi se întoarse în camera uriaşului, luă harpa şi fugi cu ea. Dar nici n-apucă bine să treacă pragul că harpa şi începu să strige :

— Stăpîne ! Stăpîne !

Uriaşul se trezi. Cu un urlet înfricoşător, sări din jilţ şi din doi paşi ajunse la uşă.

Jack, însă, era sprinten, nevoie mare. Fugea cu harpa de-i sfîrîiau călcîiele şi, ştiind-o fermecată, îi şoptea că el e feciorul vechiului ei stăpîn, cavalerul.

Cu toate astea, uriaşul veni pe urmele lui Jack cît ai bate din palme. Întinse laba lui mare să-l prindă, dar, din fericire, chiar atunci călcă pe-o piatră colţuroasă şi se poticni. Căzu şi se-ntinse la pămînt cît era de lung.

Întîmplarea asta îi dădu lui Jack răgaz să încalece vrejul şi s-o pornească în jos. Cînd ajunse în grădina maică-sii, văzu că hapsînul ăla cobora după el.

— Mamă ! Mamă ! strigă Jack. Dă-mi repede o toporişcă !

Maică-sa alergă spre el cu securea-n mînă. Jack luă securea şi lovi cu sete. Dintr-o lovitură, tăie aproape tot vrejul.

— Mamă, acuma fugi de-aici, spuse el.

Mama lui Jack se dădu înapoi și bine făcu, căci, chiar atunci, uriașul se prinse de ce mai rămăsese din vrej. Jack tăie vrejul de tot și-o luă la sănătoasa.

Dihania cea mătăhăloasă căzu în cap, cu o bufnitură puternică, la picioarele femeii pe care o nedreptățise atîta amar de vreme și-și frînse gîtul.

Nici n-apucară Jack și maică-sa să se dumirească bine după toată povestea cu uriașul, că le și apăru în față o femeie frumoasă.

— Jack, spuse ea, te-ai purtat ca un fiu de viteaz adevărat și meriți să iei înapoi tot ce-a fost cîndva al tatălui tău. Du-te la castel și fă cum crezi tu că-i mai bine.

Jack o rugă pe zînă să-i arate drumul spre castel, căci vrejul de fasole era acuma la pămînt. Ea-i spuse că o să-l ducă acolo cu caleașca ei trasă de doi păuni. Băiatul îi mulțumi și se așeză lîngă zîna cea bună și frumoasă.

Zîna îl duse o bucată bună de drum, pînă cînd ajunseră într-un sat de la poalele unui deal. Acolo văzură adunată o mulțime de oameni ca vai de ei.

— Prieteni ! grăi ea, oprind caleașca. Uriașul cel rău, de la care-ați pătimit atîta, că v-a mîncat toate turmele și cirezile, s-a dus pe lumea cealaltă. Flăcăul ăsta de lîngă mine v-a scăpat de el. E băiatul stăpînului vostru, cavalerul.

Oamenii începură să chiuie de bucurie și strigară că sînt gata să-l slujească pe Jack cum îl slujiseră și pe tatăl lui. Zîna îi chemă s-o urmeze la castel. Cînd ajunseră, Jack suflă în corn.

Bătrîna stătea-n turnul castelului. Era tare speriată. Simțise ea că bărbatu-său pățise ceva. O porni pe scări în mare grabă, dar rochia i se agăță într-un cui și hîrca. se duse de-a rostogolul pînă jos, rupîndu-și gîtul.

Cînd văzură că nu le deschide nimeni, cei de-afară luară niște drugi și dădură poarta în lături. Da' nu găsiră

nici ţipenie de om pe-acolo. Doar hîrca zăcea lată în sala cea mare, lîngă scări.

Astfel Jack ajunse din nou stăpînul castelului. Zîna o adusese pe mama băiatului, cu găina şi harpa. Jack îi ajută pe nedreptăţiţi să-şi ia înapoi ce le furase uriaşul.

Înainte de-a pleca în împărăţia visului, zîna îi mărturisi lui Jack că ea îl trimisese pe măcelar să-i iasă înainte cu boabele de fasole şi să-l farmece în aşa chip încît să-şi piardă capul. Vrusese apoi să vadă dacă era băiat deştept şi curajos.

— Dacă te-ai fi uitat la vrejul uriaş de fasole şi doar te-ai fi minunat prosteşte, spuse ea, te-aş fi lăsat aşa cum te-a bătut soarta ta nenorocită. M-aş fi îndurat numai de maică-ta şi i-aş fi dat vaca înapoi. Dar mi-ai arătat că ai minte ageră şi mult curaj. Cînd te-ai căţărat pe vrejul de fasole, ai urcat de-a dreptul spre norocul tău.

Apoi zîna îşi luă rămas-bun de la Jack şi de la maică-sa şi dispăru în zare.

Tom Tit Tot

A fost odată o femeie care avea o fată. Într-o zi făcu ea cinci plăcinte şi, cînd le scoase din cuptor, văzu că le lăsase prea mult şi aveau coaja cam tare. Aşa că-i spuse fetei :

— Fată, pune plăcintele-astea pe policioară şi lasă-le acolo un pic. S-or face ele bune de mîncat.

Vroia să spună c-o să li se mai moaie coaja.

Dar fata ce-şi zise ? „Păi, dacă s-or face bune de mîncat, am să le mănînc acuma.“ Se puse pe treabă şi mîncă pînă nu mai rămase nici o fărîmă din ele.

Cînd veni vremea mesei, maică-sa îi spuse :

— Du-te şi adu-mi o plăcintă. Doar s-or fi muiat de-atîta timp.

De dus, se duse ea şi se uită, dar ce era să găsească ? ! Tava goală ! Se întoarse deci şi-i spuse maică-sii :

— Nu s-au muiat destul.

— Nici una ? întrebă femeia mirată.

— Nici una, zise fata.

— Ei, moale sau tare, spuse mama, tot o să mănînc una.

— Cum ai să mănînci, dacă nu se poate ? sări fata.

— Foarte bine, spuse maică-sa. Du-te şi adu-mi-o pe cea mai bună.

— Le-am mîncat pe toate. N-am cum să-ţi aduc nici pe cea mai bună, nici pe cea mai rea.

Biata femeie se înfurie de-a binelea. Îşi luă furca de tors şi ieşi la poartă. Începu să toarcă şi să cînte aşa :

— *Fata mea a mîncat cinci plăcinte, cinci plăcinte azi,*
Fata mea a mîncat cinci plăcinte, cinci plăcinte azi.

Regele tocmai venea în jos pe uliţă şi o auzi cîntînd. Neînţelegînd ce cînta femeia, se opri şi-o întrebă :

— Ce tot spui acolo, femeie ?

Femeii îi fu ruşine să-i povestească regelui ce făcuse fata ei şi începu să cînte din nou :

— *Fata mea a tors cinci fuioare, cinci fuioare azi,*
Fata mea a tors cinci fuioare, cinci fuioare azi.

— Ce spui, soro ! se minună regele. N-am mai auzit una ca asta. Ascultă, zise el mai apoi, vreau s-o iau de nevastă pe fata ta. O să mă-nsor cu ea, da' bagă de

seamă. Unsprezece luni din an o să mănînce ce i-o dori inima, o să pună pe ea ce rochii i-or plăcea și-o să meargă la ce petreceri o vrea. În ultima lună am s-o pun să toarcă cinci fuioare în fiece zi și, de n-o face așa, unde-i stau picioarele, acolo o să-i stea și capul.

— Bine zici, măria ta, spuse femeia, gîndindu-se că așa bărbat nu se găsește pe toate cărările.

Cît despre cele cinci fuioare, cînd o veni timpul, o găsi ea cum să scape și, la urma urmei, poate c-o uita și el.

Făcură nunta. Vreme de unsprezece luni fata mîncă ce-i dori inima, puse pe ea ce rochii îi plăcură și merse la ce petreceri vruse.

Dar timpul trecea și fata începu să se gîndească la fuioare și să se întrebe dacă regele și-o mai aduce aminte de ele. El, însă, nu sufla o vorbă despre asta și ea era sigură că uitase cu totul.

Cînd colo, în ultima zi, o duse într-o odaie pe care nu i-o mai arătase niciodată. Găsiră doar o furcă de tors și-un scăunel.

— Ei, nevastă dragă, zise regele, mîine-am să te-ncui aici și-am să-ți las doar mîncare și niște in. Dacă nu torci cinci fuioare pînă seara, unde-ți stau picioarele, acolo o să-ți stea și capul.

Și se duse după treburile lui.

Fetei îi era tare teamă. Niciodată nu-i stătuse ei capul la ale casei și habar n-avea cum să toarcă. Ce-o să se facă mîine, dacă nimeni n-o s-o ajute ? Se așeză pe un scăunel și începu să plîngă de ți se rupea inima.

Deodată auzi afară un zgomot, jos, lîngă ușă. Se ridică, deschise ușa — și ce-i văzură ochii ? ! Un drăcușor mic și negru, cu o coadă lungă, lungă de tot, se uita curios la ea.

— Da' ce-ai, de ce plîngi ? o întrebă el.

— Ce-ți pasă ? zise ea.

— Nu-mi pasă, dar vreau să știu și eu de ce plîngi.

— Și la ce mi-ar folosi dacă ți-aș spune ?

— Poți să știi ? zise el, răsucindu-și codița.

— Ei bine, spuse fata. De folosit nu-mi folosește, da' nici n-are ce să-mi strice.

Se sculă în picioare și-i povesti despre plăcinte, despre fuioare și despre celelalte întîmplări.

— Uite, ce-am să fac, zise negriciosul. Vin la fereastra ta în fiecare dimineață, iau inul și ți-l aduc seara tors.

— Și ce-mi ceri ? întrebă fata.

Drăcușorul se uită cu coada ochiului și-apoi spuse :

— În fiecare seară am să te las de trei ori să ghicești cum mă cheamă și, dacă pînă la sfîrșitul lunii nu mi-ai ghicit numele, o să fii roaba mea.

Fata se gîndi c-o să ghicească ea pînă la sfîrșitul lunii, așa că se-nvoi.

— Bine, facem tîrgul.

— Îl facem, spuse drăcușorul.

Să-l fi văzut apoi ce mulțumit și-a răsucit codița !

A doua zi regele-și duse nevasta în odaia cu pricina. Îi lăsă acolo inul și mîncarea pentru o zi.

— Ăsta-i inul, spuse el, și, dacă nu-l torci pînă deseară, am să pun să ți se taie capul.

Apoi încuie ușa și se duse.

Abia plecă regele că se și auzi un ciocănit la fereastră. Fata se sculă de pe scaun, deschise fereastra și, bineînțeles, găsi drăcușorul stînd pe pervaz.

— Unde-i inul ? întrebă el.

— Uite-l, spuse fata și i-l dădu.

Veni seara și iar se-auzi ciocănitul. Fata se ridică, deschise fereastra și iată-l din nou pe Michiduță cu inul tors în brațe.

— Gata, spuse el și-i dădu inul. Ei, acuma spune cum mă cheamă.

— Cum să te cheme ? Poate Bill.

— Da' de unde ! rîse el, răsucindu-şi codiţa.
— Atunci Ned, zise ea.
— Nici, făcu el, îmbîrligîndu-şi din nou codiţa.
— Te-o fi chemînd Mark.
— N-ai ghicit, zise el.
Şi dispăru cu codiţa făcută sfredel.
Cînd veni regele, cele cinci fuioare îl aşteptau gata toarse.
— Văd că n-o să-ţi tai capul astă-seară, draga mea, spuse el. Mîine dimineaţă o să-ţi dau din nou mîncarea şi inul, mai zise el şi dus a fost.
În fiecare zi îi dădea inul şi mîncarea. Drăcuşorul era nelipsit, dimineaţa şi seara.
Iar fata nu făcea altceva decît să se gîndească la tot felul de nume pe care să le spună seara. Niciodată, însă, nu-l nimerea pe cel adevărat. Da, dar luna se apropia de sfîrşit, tuciuriul se făcea tot mai răutăcios şi-şi învîrtea coada tot mai repede, ori de cîte ori fata îi spunea cîte un nume.
Şi iată că nu mai rămăsese decît o zi pînă la sfîrşitul lunii. Împielitatul veni cu inul tors.
— Ei, ai aflat cum mă cheamă ? o întrebă el.
— Nicodim ?
— Nici pomeneală !
— Poate Samuel ?
— Aş !
— Atunci te-o fi chemînd Matusalem.
— N-ai ghicit nici acum.
După asta se uită la ea cu nişte ochi care o îngheţară de-a binelea şi-i spuse :
— Femeie, numai mîine mai e la mijloc, şi-ai să fii roaba mea.
Apoi dispăru în noapte.
Biata de ea nici nu ştia pe ce lume e de-atîta supărare. Pe coridor se auziră paşii regelui.

— Bine, draga mea, îi spuse regele cînd intră şi văzu cele cinci fuioare toarse, aştept să mai torci şi mîine cinci fuioare şi, după cum se vede, capu-o să-ţi rămînă pe umeri. Astă-seară mîncăm împreună aici.

Le aduseră mîncarea şi încă un scăunel şi cei doi se aşezară la masă.

Nici n-apucară să-mbuce de cîteva ori, că regele începu să rîdă.

— Ce e ? întrebă nevastă-sa.

— Stai să-ţi spun, zise el. Azi-dimineaţă eram la vînătoare. Ajunsesem într-un loc pe care nu-l mai văzusem niciodată. Şi-acolo era o groapă. Am auzit un bîzîit ca de albine. Am descălecat şi m-am dus drept spre groapă. M-am uitat şi ce crezi c-am zărit ? ! Un drăcuşor caraghios de mama focului. Nici nu-ţi trece prin gînd ce făcea ! Torcea dintr-o furcă mică repede de te lua ameţeala şi dădea mereu din coadă. Torcea întruna şi cînta :

„Ştiţi, de bună seamă,
Tom Tit Tot mă cheamă".

Ei, cînd auzi fata una ca asta, simţi că nu-şi mai încape în piele de bucurie, dar nu scoase nici un cuvînt.

A doua zi, negriciosul se uită tare răutăcios la ea cînd veni după în. La căderea nopţii fata auzi din nou ciocănitul cunoscut. Deschise fereastra şi împieliţatul apăru din nou pe pervaz. Rînjea cu gura pînă la urechi şi-şi răsucea codiţa.

— Cum mă cheamă ? întrebă cînd îi dădu inul tors.

— Oare Solomon ? zise ea, prefăcîndu-se că-i e frică.

— Prostii !spuse el şi făcu cîţiva paşi spre mijlocul odăii.

— Atunci Zevedei, spuse ea din nou.

— Nici pomeneală, zise drăcuşorul şi începu să rîdă şi să-şi răsucească aşa de tare coada că nici n-o mai vedeai. Bagă de seamă, femeie, încă o dată şi eşti roaba mea, zise el.

Atunci fata făcu un pas înapoi și-i spuse, rîzînd și arătîndu-l cu degetul :

— *Știu, de bună seamă.*
Tom Tit Tot te cheamă.

Cînd auzi una ca asta, împielițatul prinse să se zguduie din toate mădularele și dispăru în noaptea neagră. Și nimeni nu l-a mai văzut de-atunci.

Orbul şi şchiopul

A fost odată un om care avea o livadă cu mere. Om mai iscusit ca el, în lume nu mai era.

„Ce paznici mai potriviţi aş putea găsi ca să-mi păzească merele, decît un orb care să nu le vadă cît sînt de roşii şi de pîrguite şi un şchiop care să nu se poată căţăra la ele, chiar dacă le vede cît sînt de ispititoare ?" Aşa se gîndea iscusitul stăpîn al livezii, făcîndu-şi socotelile cît avea să cîştige în anul acela de pe urma merelor.

Şi făcu întocmai. Paznici ai livezii izbuti să tocmească un orb şi un şchiop.

Şi, într-o bună zi, şchiopul se opri în faţa unor pomi, admirîndu-le fructele atît de frumoase şi de ademenitoare.

— Nicicînd n-am mai văzut aşa mere frumoase ! Ce-ar fi să luăm şi noi vreo cîteva ? îl ispiti el pe orb.

— De ce-mi vorbeşti de frumuseţea lor, cînd ştii prea bine că eu nu am să le admir ? Eu nu le pot vedea şi de aceea nici nu mă ispitesc.

— Nu ştii ce vorbeşti ! Ia adulmecă aroma acestui măr ! Şi şchiopul întinse mai întîi mîna spre un măr crescut pe-o creangă mai joasă, şi apoi i-l puse orbului sub nas. Am o idee năstruşnică. Ascultă-mă ! Tu mă iei în cîrcă şi mergi cu mine după cum te îndemn eu. Eu întind mîna şi culeg un sac de mere. Pe urmă, facem dreapta împărţeală. Că doar n-o să răci stăpînul nostru dintr-atît ! Vrei să faci precum îţi spun ?

— Mai e vorbă ? !

Şi şchiopul sări în cîrca orbului şi începu să culeagă mere. Prinzînd gustul, ei repetară mai multe seri la rînd povestea, pînă cînd stăpînul observă că-i sărăciseră crengile merilor. Nebănuind deloc adevărul, el se aşeză la pîndă într-o seară. Văzînd că înşişi paznicii erau hoţii, încremeni. Revenindu-şi, nu se putu abţine să nu se minuneze cu glas tare : „Uite că iscusinţa a fost biruită de viclenie ! Şi eu care mă credeam cel mai iscusit din lume, iată-mă dus de nas de paznicii aleşi chiar de mine !“ Stăpînul livezii nu era chiar atît de avar, încît să nu rîdă de întîmplare : „Un şchiop merge pe picioarele unui orb, iar orbul vede cu ochii unui şchiop !“

Poznașul, peștișorul auriu și broasca țestoasă

A fost cîndva, demult de tot, o femeie foarte săracă, de nici tăciuni în vatră nu avea. Singura ei bucurie era un fiu poznaș care mai izbutea s-o facă să-și uite necazurile. Și el, într-o bună zi, cînd se plimba pe malul apei de lîngă casa lor, văzu în lumina soarelui un peștișor frumos și auriu, care se zbătea pe uscat.

— Om bun, îi grăi peștișorul, ai milă de mine și aruncă-mă din nou în apă ! se rugă el.

— Bine, bine, îi răspunse tînărul, te arunc eu în apă, dar tu cum mă răsplătești, că în loc să te mănînc fript împreună cu mama mea, îți redau viața ?

— Eu, în schimb, îți dezvălui o mare taină. Ceva mai departe, vei întîlni o broască țestoasă cu care se joacă niște copii, în loc de minge. Dacă o vei scăpa din mîinile lor, ea îți va îndeplini orice dorință ai avea.

— Dacă e adevărat ce-mi spui, mă învoiesc.

Și tînărul apucă delicat peștișorul de codiță și-i dădu drumul în apă.

Deși plecă el cam îndoit de cele spuse de peștișor, iată că la o aruncătură de băț văzu niște copii cum aruncau o broască țestoasă de la unul la altul, chiar ca pe o minge. Ba cîte unul o mai scăpa și pe jos. Nici nu mai stătu pe gînduri și se grăbi să le-o ia din mîini, s-o salveze. În ciuda țipetelor și a nedumeririi copiilor care se mai jucaseră și altădată cu ea, tînărul se făcu nevăzut, cu broască cu tot, pe una din poteci. Ajuns într-un loc tihnit,

îi tămădui micile zgîrieturi şi apoi îşi aminti de spusele peştişorului :

— Broscuţă, broscuţă, este chiar adevărat că ai darurile zînei din poveste ? Mi-ai putea împlini, oare, vreo dorinţă ?

— Dar tu ce-ai vrea, bunăoară ? îl întrebă broasca ţestoasă. Fiindcă m-ai salvat, eu îţi voi împlini orice dorinţă.

— Hai să încep cu ceva serios, deşi nu-mi este în fire. Îndestulează masa mamei mele, care este tare săracă şi tot atît de bună.

— Fie, îi răspunse broasca. Închide o clipă ochii şi o vei vedea în casa ei, aşa cum i-ai dorit tu.

Şi tînărul închise ochii şi pentru o clipă văzu pe mama lui acasă cum se minuna de cîte bunătăţi erau întinse acolo pe masă.

— Am încredere în tine, broscuţo, şi acum hai să facem o minune de care să rîdem amîndoi. Tu prin natura ta eşti cam tristă. Dar te voi face eu să rîzi. Fata împăratului este o înfumurată. Fă să-i apară un neg mare pe vîrful nasului, ca să-i mai piară din fumuri.

— Bine, aşa va fi, răspunse broasca.

Tînărul se piti într-un tufiş cu broscuţa alături şi, cînd să treacă prin faţa lor frumoasa dar trufaşa fată de împărat, iată că se auzi un hohot de rîs nestăpînit al curtenilor. Fetei îi apăruse brusc un neg mare pe vîrful nasului.

Încîntat de reuşita poznei, tînărul îi ceru broscuţei să le apară şi curtenilor cîte o pereche de coarne, că prea erau nemiloşi cu fata de împărat, care plîngea în hohote, de ruşine.

Şi, într-adevăr, cînd rîdeau ei mai cu poftă, iată-i şi pe ei încornoraţi şi ajunşi de rîsul lumii.

Uluit de puterile vrăjitoreşti ale broscuţei, îi mai ceru cîteva trăznăi, dar, în cele din urmă, mîngîindu-i

carapacea aceea tare și respingătoare, îi veni în minte un singur gînd :

— Te rog să te prefaci într-o fată frumoasă și deșteaptă și să devii soția mea !

Și în fața tînărului apăru ca prin farmec o fată frumoasă, deșteaptă și bună după înfățișare și dornică să-i împlinească mai departe orice dorință, dar după puterile oricărei femei iubitoare, nu după puterile unei broscuțe fermecate...

Cocoșul, soarele și luna

Cu mii și mii de ani în urmă, cocoșul, soarele și luna trăiau în împărăția cerului ca trei frați. Cel mai vesel era cocoșul. Cînta de dimineață pînă seara. Nici soarele nu era un posomorît. Mohorîtă și îmbufnată era numai luna...

Într-o zi se înfurie pe bietul cocoș, fiindcă, spunea ea, nu cînta precum îi era ei voia, și nici una, nici două, îl lovi atît de tare, de-l rostogoli din cer drept pe pămînt.

Cînd răsări soarele și auzi cele petrecute, se gîndi să-l răzbune pe bietul cocoș, lipsind-o pe luna cea rea de prietenia lui.

— Uite ce e, lună-nebună, tu care ești veșnic urîcioasă, neliniștită și nemulțumită, și pentru un fleac l-ai alungat pe veselul cocoș de lîngă noi, stricîndu-ne prietenia, să știi că nici cu mine nu vei mai trăi alături, de azi încolo, îi strigă soarele.

— Îmi pare rău, începu luna a se tîngui, recunosc că am fost prea aspră. Dar acum ce să fac ? Pe el l-am

pierdut, dar tu, veşnic strălucitor de căldură şi bunătate, cu sufletul tău de aur, nu mă pedepsi, lipsindu-mă de lumina ta, mult mai sclipitoare şi mai caldă decît a mea.

— Nu mă mai amăgi cu tot felul de cuvinte linguşitoare. De azi înainte, tu vei domni peste noapte, iar eu, peste zi. Nu vom mai trăi unul lîngă altul ca pînă acum. Drumurile noastre se vor despărţi pe vecie. Şi cocoşul va şti aceasta şi va cînta de bucurie şi va bate din aripi o dată cu sosirea mea în zori, şi se va ascunde apoi în grabă, la venirea ta.

Şi luna a amuţit şi s-a întristat tare că şi-a pierdut pe cei doi prieteni deodată. Dar aşa a rămas de atunci şi pînă azi. Cocoşul, de cîte ori simte apropierea soarelui, trîmbiţează zorile, iar cînd presimte apropierea lunii nu mai ştie cum să se ascundă mai repede în culcuş.

Sticletele și broaștele țestoase

Pe cîmpia minunată de pe malul unei ape, pe unde dădeau tîrcoale mai multe broaște țestoase, iată că se auzi un cîntec duios și neobișnuit pentru ele, care își duceau veacul pe acolo, dar așa ceva nu mai auziseră vreodată.

Ce-i drept, era o vietate nou sosită prin părțile acela. O pasăre firavă, cu penele viu colorate și care stîrni simpatia broaștelor, de cum o văzură.

— Rămîi la noi, pasăre frumos cîntătoare, îi vorbiră ele. Aici vei găsi și hrană și cuib și toată prietenia noastră.

Și pasărea rămase acolo. De cum se iveau zorii, sticletele începea să zboare, iar seara le ținea de urît broaștelor, ca a doua zi de dimineață să le trezească cu cîntatul lui și apoi din nou să hoinărească în zbor, în albastrul cerului. După cîtva timp, o broască începu să spună :

— Cred că sticletele stă prea puțin cu noi. Mai tot timpul zboară și ne lasă singure și posomorîte...

— Cam așa e, și ți-e mai mare dragul să-l privești cît e de frumos și ce încîntător cîntă. Ce să facem ca să nu mai zboare și să stea numai cu noi ?

— Am o idee, se repezi alta. Veți vedea !

Și a doua zi începu să-l lingușească pe sticlete, mai rău decît vulpea pe corbul din poveste :

— Tu nu știi cîtă desfătare ne-ai adus, nu știi cît de mult te îndrăgim ! De aceea noi, broscuțele, prietenele

tale bune, te-am ruga să stai toată ziua cu noi şi să ne cînţi întruna !

— Dar şi eu ţin la voi foarte mult şi nu ştiu cum să fac să vă fiu pe plac. Să nu mai zbor ? le întrebă sticletele, emoţionat pînă în vîrful penelor.

— Ei da, răspunse broasca, să nu mai zbori !

— Ei, cum să fac să nu mai zbor, dacă asta mi-e firea ? !

— Există un mijloc, sări broasca ţestoasă. Ca să nu mai zbori, îţi retezi aripile... Iei masa cu noi, te plimbi pe malul apei ca noi şi hoinăreşti pe iarbă, pe toată cîmpia asta minunată, ţopăind mereu alături de noi...

Peste măsură de mişcat de atîta dragoste, sticletele ascultă orbeşte de sfatul broaştei. Îşi reteză aşadar aripile, fericit să ţină de urît toată ziua broaştelor ţestoase, care-l iubeau şi-i ascultau vrăjite cîntecele lui vesele.

Totul mergea de minune, cînd deodată apăru o nevăstuică haină, care izbucni în hohote de rîs în faţa acelui spectacol ; un sticlete lipsit de aripi ţopăind pe lîngă broaştele ţestoase şi, căutînd să le bucure cu cîntatul lui ! Plină de dispreţ şi rea pînă în vîrful cozii... harşt ! şi cu o labă o şi prinse pe biata zburătoare fără aripi. Lipsit de orice putere de apărare, sticletele i-a căzut uşor pradă.

Degeaba au plîns ţestoasele cu lacrimi de crocodil. Prea tîrziu şi-au dat seama că nu trebuie să se împotrivească naturii niciunei vieţuitoare. Dacă ar fi avut aripile sale, sticletele ar fi zburat şi şi-ar fi salvat viaţa.

Supărarea maimuţei

Cîndva, o maimuţă s-a privit într-o oglindă rezemată de podea şi oglindindu-şi doar mîinile şi picioarele, s-a

gîndit la atîtea viclenii de care era în stare, s-a gîndit la puterea ei, și s-a socotit, așadar, la fel cu omul, dacă nu ceva mai mult decît el. Dar, cum nu era lipsită de gust, cînd și-a zărit și chipul, s-a dat bătută, recunoscîndu-și urîțenia de netăgăduit.

Chibzuind îndelung, peste măsură de mîhnită de ceea ce-i văzuseră ochii, deodată îi veni în minte că vinovăția o purta oglinda, și nu adevăratul ei chip. Nu-și închipuia că ar putea fi atît de pocită, se înfurie nespus :

— Fii blestemată, oglindă nerușiantă ! strigă ea. Numai tu ești de vină ! Nu mi-ai arătat adevăratul meu chip ! Cine știe cît sînt eu de frumoasă, și tu mă înșeli ! Cine-i pocitania asta ? !

Și luînd un drug de fier, se apucă să dea în oglindă, făcînd-o bucățele. Rîsul răutăcios al maimuții se prefăcu într-un rînjet de mare amărăciune, deoarece, văzuse un chip de pocitanie în oglinda cea mare, și acum, pe unde se uita, pe unde se învîrtea, dădea mereu, de aceeași pocitanie, în nenumăratele cioburi de oglindă din jurul ei.

Răzbunarea-i nedreaptă se întorsese asupra ei, nemiloasă. Dar adevărul, oricît de dureros ar fi fost el, a potolit îngîmfarea fără noimă a maimuței, care se crezuse pînă atunci asemenea omului, dacă nu chiar mai mult decît el.

Crocodilul și maimuța

Cîndva, demult, chiar pe țărmul oceanului, creștea un bananier. An de an, crengile lui se umpleau de fructe mari și frumoase. În bananierul acela își ducea traiul o maimuță.

Într-o zi, din ocean ieși un crocodil uriaș, care se întinse pe nisipul cald, drept sub copac. Văzîndu-l, maimuța îi spuse :

— Te poftesc să fii oaspetele meu, crocodilule ! Gustă din bananele mele. Nu există în lumea toată fructe atît de dulci.

Și pe loc rupse cîteva dintre cele mai frumoase banane și le aruncă crocodilului.

Acestuia bananele îi plăceau foarte mult. Mîncă de îndată vreo cîteva și păstră două pe care i le duse soației sale.

Soața crocodilului mîncă bananele și se gîndi : „Dacă toată viața ei maimuța se hrănește cu fructe atît de dulci, înseamnă că și ea trebuie să fie foarte dulce și gustoasă. Și, desigur, nimic nu poate fi mai dulce ca inima de maimuță".

Așa chibzui ea și îi spuse crocodilului :

— Să-mi aduci inima maimuței. Dacă n-o aduci, să piei din ochii mei pentru totdeauna !

Oricît a stăruit crocodilul s-o îmbuneze, ea nu se lăsă înduplecată. N-a avut crocodilul încotro, și a plecat să aducă inima maimuței.

De cum se apropie de țărm, maimuța îl întîmpină ca pe un vechi prieten. Îl ospătă cu banane și-l întrebă dacă soaței sale i-au plăcut bananele.

— Îți mulțumesc, maimuțo ! îi răspunse crocodilul. Soața mea n-a mîncat de cînd e ea ceva mai bun ca bananele tale. Iar acum dorește să vii la noi, în ospeție.

— Cum aș putea, oare, să vin în ospeție ? se minună maimuța. Voi trăiți în apă, departe de țărm, iar eu îmi petrec toată viața în copaci.

— Nu-i nici un necaz, îi răspunse crocodilul. Așază-te pe spinarea mea și te duc eu pînă la casa noastră. Ai să vezi că acolo e un adevărat palat, poți merge oriunde vei vrea, poți sta unde ți-o plăcea.

Maimuța se gîndi puțin și se învoi să plece. Culese pentru soața crocodilului cele mai coapte banane, se așeză pe spinarea crocodilului și porniră împreună pe apele oceanului.

După ce se depărtară binișor de țărm, crocodilul începu să rîdă.

— De ce rîzi ? întrebă maimuța.

— Mă bucur de șiretenia mea ! răspunse crocodilul. Soața mea are poftă să mănînce inimă de maimuță. Mă temeam că n-am să te pot prinde niciodată și, cînd colo, te-ai vîrît singură în gura mea. Ha-ha-ha !

Maimuța se sperie. Țărmul rămăsese departe, de înotat nu știa să înoate. Ce era de făcut ? Fusese prinsă în capcană.

Mai apoi se gîndi însă : „Numai proștii se miră de cît sînt ei de deștepți și de șireți". Și se hotărî să-l păcălească pe crocodil.

— O, bietul meu crocodil ! se văită maimuța. O, ce milă mi-e de tine ! O, ce-ai să pățești tu de la soața ta ! De ce nu mi-ai spus din timp ?

— Ce tot vorbești acolo ? întrebă crocodilul neliniștit. Ce s-a întîmplat ?

— S-a întîmplat, răspunse maimuța, că mi-am lăsat inima în vîrful bananierului. Pentru că mi-am zis în sinea mea : „De ce s-o iau cu mine ? Dacă se udă ?“ Așa că mi-am lăsat inima mea cea dulce în copac. Of, of, ce-ai să-i spui soației tale ?

Crocodilul se întristă :

— Ce pot face eu acum ?

Maimuța îi răspunse :

— Mi-e milă de tine. Hai, fie, întoarce-te la țărm. O să-mi iau inima și voi merge apoi în ospeție la nevasta ta.

Bucuros nevoie mare, crocodilul luă calea înapoi. Curînd ajunse la țărm. Maimuța sări din spatele crocodilului și, cît ai clipi, se cățără în bananier.

Așteptă ce așteptă crocodilul cel prost, apoi începu s-o cheme în gura mare pe maimuță. Ea ședea fără nici o grijă în copac și rîdea pe înfundate.

— Dacă vrei să mănînci inimă de maimuță, strigă ea în cele din urmă, trebuie mai întîi să găsești o maimuță fără cap !

— Bine, spuse crocodilul, dacă așa stau lucrurile, am să caut. Și o porni la drum .

Dar nici pînă în zilele noastre n-a reușit crocodilul să găsească o maimuță mai proastă decît el.

Mătușa leopardului

Întîmplarea aceasta s-a petrecut cu mult, mult timp în urmă, pe cînd luna se abătuse din calea ei și se apropiase de soare. Se făcuse atît de cald, încît toate animalele de pe lună, ca să nu le pîrjolească dogoarea, săriră care încotro apucă.

Şi iată că atunci, cu o bufnitură puternică, se prăvăli din lună pe pămînt leopardul. Bufnitura făcu să se cutremure pămîntul, să se clatine munţii şi pădurile. Iar leopardul scoase un asemenea răget, încît toate animalele şi păsările pădurilor se înfiorară de spaimă.

Leopardul căzuse într-un cîmp întins. Lumina puternică a soarelui îl orbi de-a dreptul : nu vedea nimic în jurul său şi răgea fără contenire.

Noroc că tocmai atunci se apropia o pisică.

— Ţine-ţi firea, prietene, îi spuse ea leopardului şi ia aminte : s-ar putea să vină aici niscaiva oameni, şi atunci s-a zis cu tine !

Leopardul întrebă :

— Cine eşti tu ?

— Eu sînt mătuşa ta, deşi tu nu mă cunoşti, îi răspunse pisica. Semănăm foarte mult. E adevărat, eu sînt mult mai mică, dar cu nimic mai prejos decît tine. Iar acum, pentru că eşti orbit de atîta lumină, ţine-te cu dinţii de coada mea şi urmează-mă. Ai grijă, însă, nu cumva să mă muşti !

Leopardul făcu întocmai şi porni pe urma pisicii. Ea îl conduse în jungla cea umbroasă. De cum scăpă de lumina puternică din cîmpie, leopardul începu iarăşi să vadă bine ; se uită la pisică şi exclamă uimit :

— Oho ! Nu ştiam că eşti atît de mititică !

Pisica îi aruncă o privire furioasă şi începu să-l ocărască.

Leopardul trebui să rabde ocările, pentru că aici, pe pămînt, toate erau noi pentru el şi trebuia să înveţe totul de la capăt, sub îndrumarea mătuşii lui, pisica.

În scurt timp, pisica îl învăţă pe tînărul leopard foarte multe lucruri, încît leopardul ieşea acum la vînătoare fără ajutorul ei.

Într-o zi, pisica stătea tolănită la umbra unui copac şi se odihnea. Leopardul se apropie de ea şi o întrebă :

— Mătușico, tu chiar m-ai învățat tot ce trebuie, sau a mai rămas ceva ce eu nu știu ?

— Da, răspunse pisica, te-am învățat tot ce știu cu însămi. Ce-ai mai vrea ?

Leopardul privi neîncrezător la pisică și spuse :

— Nu cumva mă minți, mătușico ?

— De ce te-aș minți, prostule ? îi răspunse pisica.

„Dacă știu totul, mătușica nu-mi mai e de nici un folos, așa că pot s-o mănînc", gîndi leopardul. Și se repezi furios la pisică. Într-o clipă însă ea sări în copac.

Cînd pisica era cățărată tocmai în vîrful copacului, leopardul își ridică botul spre ea și spuse :

— Mătușico, pe mine nu m-ai învățat să mă cațăr în copac !

Pisica zîmbi și grăi astfel :

— Nesocotitule ! Din capul locului am văzut cu cine am de-a face. Dacă te-aș fi învățat să te cațeri în copac, astăzi m-ai fi mîncat.

Elefantul și berbecul

La poalele unui munte, sub veghea copacilor, trăiau odată un elefant și un berbec. Viețuiseră în bună înțelegere pînă într-o zi cînd prinseră să se împăuneze care din ei doi mănîncă mai mult. Elefantul privi la berbec din înaltul staturii lui și spuse :

— Uite ce mare sînt eu : bineînțeles că eu mănînc mai mult.

Berbecul mormăia cu încăpățînare :

— Ba eu mănînc mai mult, ba eu mănînc mai mult, ba eu mănînc mai mult !

S-au certat cît s-au certat, pînă au căzut la învoială să se ia la întrecere și să se dovedească astfel care din ei doi mănîncă cel mai mult.

Elefantul apucă degrabă cu trompa sa lungă : iarbă, frunze căzute, ramuri, le adună toate în snopuri mari și le îndesă în burta-i uriașă.

Berbecul, ai fi zis că și el se grăbește să mănînce cît mai mult ; alerga de colo colo și rupea din fugă vîrful ierbii. Apoi se dădu de-o parte, pe un teren pietros, fără pic de verdeață, se cățără pe un bolovan mare și începu să-și rumege mîncarea.

După ce mîncă toată iarba și toate crengile pe care le găsise în preajmă, elefantul se apropie de berbec. Elefantul își burdușise așa de tare pîntecul cu iarbă, încît abia își mai tîra picioarele. Văzînd că berbecul stă lungit pe bolovan și mestecă mereu, îl întrebă :

— Ce mănînci ?

Berbecul răspunse :

— Nu vezi ? Am mîncat toată iarba din jur, acum mănînc pietroiul ăsta, iar apoi am să te mănînc pe tine.

Speriat, elefantul căzu pe gînduri. „Dacă berbecul a mîncat toată iarba din jur și mai poate mînca și pietroiul ăsta mare, să știi că mă mănîncă și pe mine".

Se sperie și o luă la fugă, iar berbecul continuă să-și rumege iarba.

Fatima și dervișul

Trăia odată în orașul Cașmir un derviș [1] viclean. Adunase în jurul său tineri învățăcei, care se învîrteau pe lîngă casa lui, întrecîndu-se care mai de care să-l

[1] Derviș — monah pribeag, trăind din pomeni.

laude. Ei le spuneau tuturor că învățătorul lor e un adevărat sfînt înțelept.

Mulți dintre oamenii sărmani credeau toate acestea și veneau la derviș să-i ceară sfatul. Pentru fiecare sfat, însă, bieții de ei trebuiau să-i aducă fel de fel de daruri, așa încît vicleanul derviș se îmbogățea văzînd cu ochii.

Și iată că într-o zi sosi la el un țăran sărac. Se înclină smerit și, cu ochii plini de lacrimi, spuse :

— Ajută-mă, o, dervișule ! Am o fiică, o fată frumoasă de nespus și nu știu ce să fac cu ea : ca soață n-o ia nimeni — cine să se uite la fiica unui sărăntoc ? Ajută-mă să aflu ce soartă o așteaptă. Învață-mă ce să fac pentru ea ?

Dervișul se prefăcu a cugeta adînc, apoi rosti :

— Du-te acasă, fătul meu, și fii fără grijă. Mă voi ruga pentru fiica ta, iar mîine eu însumi voi veni la tine. Pregătește-te să mă primești cum se cuvine.

A doua zi de dimineață, țăranul, abia sculat din somn, își aruncă ochii în curte și-l văzu pe derviș. De îndată, toți ai casei prinseră să alerge de colo-colo, să forfotească, fiecare dorind să-l întîmpine cît mai bine pe înaltul oaspete. Doar nu era puțin lucru — însuși dervișul se milostivise să le calce pragul ! O cinste nemaiîntîlnită pentru un om sărman !

Nevasta scuturâ repede de praf scoarța cea veche și o așternu afară, la umbră. Fiii mai mici aduseră din grădină cele mai pîrguite poame și le puseră lîngă derviș. Iar frumoasa Fatima pregăti ea însăși o băutură răcoritoare și șerbet, pentru ca oaspetele să-și astîmpere setea. Și, pe cînd dervișul ședea la umbră și se ospăta, Fatima zbura ca o pasăre din casă în grădină, servindu-l cu mare sîrg.

Dervișul mîncă și bău pe săturate și fu atît de mulțumit de bucatele Fatimei, de sprinteneala și dibăcia ei, încît chibzui în sinea sa s-o facă roabă în casa lui. „O să

mă slujească pe mine, își zise el. Ce altă soartă poate aștepta fata unui sărăntoc ?"

Dar de cum aduse vorba despre asta, țăranul începu să dea din mîini, de parcă se ferea de o viespe :

— Nu și nu ! O fi ea săracă Fatima mea, dar roabă nu va fi. Nici eu nu voiesc, și nici ea n-ar cădea la asemenea învoială. Nu și nu !

Dervișul se înfurie. „Bine, se gîndi el. Las' că vă păcălesc eu."

Se prefăcu atunci că se roagă, apoi îi spuse țăranului :

— Ascultă, fiule ! Am avut un vis și în vis am văzut soarta fiicei tale. Trebuie să meștерești o ladă mare, trainică, s-o așezi pe Fatima în ea, și să-i dai drumul pe rîu în jos. Valurile rîului sfînt îți vor duce fata spre fericire. Cel care o va găsi pe Fatima va fi stăpînul ei, soarta ei.

Țăranul crezu în vorbele dervișului, îi mulțumi, îi dete un dar și-l petrecu pînă acasă cu mare smerenie.

— Îți mulțumesc, dervișule, spuse el la despărțire. Chiar mîine seară voi îndeplini întocmai tot ce mi-ai poruncit.

Îndată ce țăranul plecă, dervișul bătu din palme și își chemă învățăceii.

— Feții mei, le spuse el, am avut un vis ciudat. Mîine, după asfințitul soarelui, va pluti pe rîu o ladă mare în care se află un duh rău. Voi trebuie să scoateți lada pe mal și să o aduceți la mine. Eu mă voi închide în casă cu duhul cel rău și-l voi sili ca prin descîntece, rugăciuni și biciuire să-l prefac într-o roabă supusă, care să mă slujească numai pe mine și să nu mai pricinuiască nimănui vreun rău. Va trebui ca în timpul acesta, voi să stați în jurul casei, să bateți în gong și în tobe și să cîntați cît mai tare. Și oricît ar striga duhul cel rău și orice-ar face, să nu luați seama la nimic. Cîntați rugăciuni, bateți gongul și tobele.

Între timp, țăranul cam credul din fire, fără să bănuiască vreo uneltire, îndeplini întocmai ce îi spusese dervișul : își luă rămas bun de la Fatima, o așeză într-o ladă mare și trainică, închise capacul și-l zăvorî cu lacătul, apoi îi dădu drumul pe rîu. Lada porni să plutească la vale, legănată de valuri.

În același timp, la asfințitul soarelui, dervișul le spuse învățăceilor săi :

— E timpul, feții mei ! Dați fuga cît mai repede la pod, dincolo de pădurice ! Pe acolo seara nu-i nici țipenie de om și nimeni nu vă va sta piedică să trageți lada la mal. Aveți grijă însă : nu cumva să ridicați capacul ! Altminteri duhul cel rău va sări la voi și vă va ucide.

Învățăceii se înclinară smerit și porniră la drum. Străbătură orașul și ajunseră pe poteca din pădure. Aici își iuțiră pasul. Se grăbeau ca nu cumva să le scape lada. Cînd, deodată, îl zăriră venind către dînșii pe tînărul vînător Misher, însoțit de ciinii lui. Și avea Misher niște zăvozi mari și fioroși, ca niște tigri.

— Aoleu ! țipară învățăceii dervișului. Ține-ți ciinii, tîlharule ! altfel ne vor face bucăți-bucăți.

Vînătorul Misher izbucni în rîs :

— Și, mă rog, unde vă grăbiți așa ? La ceasul acesta tîrziu, alergați prin pădure parcă ați fi o haită de șacali. Mai bine am face un foc, am sta, mi-ați povesti ce mai e nou și mi-ați ura apoi vînătoare bogată...

— Aoleo, nu ne abate din drum ! strigară învățăceii dervișului. Pe rîu plutește o ladă, iar în ladă e un duh rău, trebuie negreșit să prescuim lada și s-o ducem dervișului. Cheamă-ți mai repede dulăii ! Nu ne mai ține din drum, împielițatule !

— Bine, șacalilor, ștergeți-o ! Ciinii mei nu vă vor face nici un rău, spuse rîzînd Misher. Iar în sinea lui își zise : „Ce duh din ladă o mai fi născocit hoțomanul bătrîn ? Trebuie să văd chiar eu cu ochii mei".

Şi, îndată ce învăţăceii dervişului dispărură după cotitură, Misher o luă la goană, nu ocolit, pe potecă, ci de-a dreptul prin pădure, pînă la rîu.

Ajuns la ţărm, Misher văzu că într-adevăr pe rîu plutea o ladă mare. Din ladă se auzea un plîns încetişor, cu suspine. Vînătorul se aruncă în apă, apucă lada şi o aduse la ţărm. Făcu repede un foc bun, căci începuse să se întunece, şi la lumina flăcărilor se puse să desfacă lacătul. Suspinele din ladă încetară. În cele din urmă, Misher sălţă capacul şi rămase mut de uimire. În ladă se afla o fată nespus de frumoasă, cu un chip strălucitor ca o lună plină.

Misher scoase fata din ladă, o aşeză lîngă foc şi porni s-o iscodească :

— Cine eşti ? De unde eşti ? Cum ai ajuns să fii închisă în lada asta ?

— Mă cheamă Fatima, răspunse fata. Tatăl meu e ţăran. M-a închis în ladă şi mi-a dat drumul pe rîu în jos, sfătuit de derviş. Mai mult nu mai ştiu nimic. L-am auzit însă pe derviş spunînd aşa : „Cel ce mă va găsi va fi stăpînul şi soarta mea."

Tare s-a mai bucurat vînătorul cel tînăr auzind-o. Păi cum ? O fată atît de frumoasă nu mai găseai în toată lumea ! Îşi aminti însă de derviş şi se făcu foc de supărare : „Deci asta pusese la cale hoţul bătrîn ! Ei, las' că vezi tu pe dracu... ! Spunea că în ladă e un duh rău ? Va avea parte chiar de el !"

Misher şi-a chemat cel mai rău şi mai fioros cîine, l-a băgat în ladă, a încuiat-o la loc şi a împins lada în rîu. Iar el s-a aşezat lîngă Fatima şi i-a vorbit cu blîndeţe :

— Nu te teme de mine, frumoasa mea ! Dervişul a vrut să te înşele, să te facă roaba lui. Dară nu el, ci eu te-am găsit. Eu îţi voi fi însă prieten credincios nu stăpîn.

Iar Fatima, auzind vorbele tînărului, îi zîmbi :

În timpul acela, învățăceii dervișului ajunseră lîngă pod și se puseră pe așteptat. În sfîrșit, văzură o ladă plutind pe valuri. Din ladă se auzeau niște urlete atît de înfiorătoare, încît fură cuprinși de groază. Era limpede că acolo se afla un duh rău.

Învățăceii dervișului începură să cînte rugăciuni, să bată în tobe, apoi aruncară o funie și traseră lada pe pod. „Duhul cel rău" din ladă urla și se zbătea din toate puterile. Învățăceii luară iute lada în spinare și se grăbiră să o ducă dervișului. N-avea decît să îmblînzească el un asemenea duh fioros !

Aduseră lada în casa dervișului, o puseră jos și traseră cu urechea : „Duhul cel rău" amuțise : nu mai urla și nici nu se mai zbătea.

Învățăceii dădură să-i povestească dervișului cum se petrecuse treaba, dar el nu stătu să-i asculte.

— Ieșiți ! strigă el. Afară ! Mă răfuiesc eu cu duhul ăsta ! Dați-mi biciul ! Plecați și țineți minte : oricît ar striga, oricît s-ar preface, nu-l băgați în seamă. Cîntați rugăciuni și bateți cît mai tare în gong și în tobe. Așa trebuie.

Învățăceii s-au înclinat, au părăsit casa, au închis pe dinafară toate ușile și geamurile, așa cum le-a poruncit dervișul, și s-au pus pe rugăciuni.

Iar dervișul, de cum rămase singur, se apropie de ladă cu biciul în mînă : „Ei, gîndi el, acum ți-oi tălmăci eu cu biciușca asta, uite, ce soartă i se hărăzește unei fetișcane de țăran. Ai să slujești cît lumea în casa mea ca roabă ! Scot eu încăpățînarea din tine !"

De îndată însă ce deschise capacul, zăvodul cel fioros sări din ladă și-și încleștă dinții în derviș. Dervișul urla, cuprins de groază, se tăvălea pe jos. Se repezi la ușă, dar ușa era încuiată. Începu s-o zgîlțîie și să bată cu putere, nu-i răspunse nimeni. Din casă se auzeau trosnete, bufnituri, urlete, răgete. Dar învățăceii dervișului își vedeau de

cîntările lor și băteau din ce în ce mai tare în gong și în tobe. Păi, dacă însuși dervișul le poruncise astfel !

Cîntară ei și se rugară pînă aproape în zori, cînd îi răpuse somnul. Iar dimineața, cînd se treziră, ce le văzură ochii ? Una dintre ferestre fusese spartă, iar dinspre casă se vedeau niște urme de parcă ar fi trecut în fugă un ciine uriaș. Învățăceii se uitară pe geam. În mijlocul încăperii, lîngă lada goală, dervișul zăcea mort.

Învățăceii se uitară unul la altul și își spuseră : „Se vede treaba că duhul cel rău a fost mai puternic și l-a biruit pe dervișul nostru. N-ai ce-i face, și pace bună".

Mai zăboviră un timp, chibzuiră ce și cum și se răspîndiră care încotro.

În același ceas al zorilor, tînărul vînător Misher sosi la casa țăranului cel sărac. Frumoasa Fatima pășea alături de el. Ciinii uriași ai lui Misher săreau în jurul fetei și-i lingeau mîinile. Iar frumoasa Fatima zîmbea fericită.

Graurul și bobul de mazăre

A fost odată un graur. Într-o zi, el găsi un bob de mazăre, îl duse la moară și-l sparse în două. Graurul luă o jumătate de bob, dar cealaltă jumătate rămase înțepenită între pietrele morii. Oricît a încercat graurul s-o scoată de acolo, nu reuși.

Se duse la morar :

— Morarule, morarule ! Dărîmă moara și scoate dintre pietre mazărea mea. Altminteri, eu ce-am să mănînc ? Cum am să-mi duc zilele ? Cum am să zbor în țări îndepărtate ?

Morarul îi răspunse :

— Mare lucru un bob de mazăre ! Doar n-o să-mi dărîm moara pentru atîta lucru. Ia șterge-o de aici !

Graurul zbură pînă la palatul rajahului și se plînse :

— Rajahule, rajahule ! Pedepsește-l pe morar : morarul nu vrea să dărîme moara, nu vrea să scoată de acolo mazărea mea. Eu ce-am să mănînc ? Cum am să-mi duc zilele ? Cum am să zbor în țările îndepărtate ?

— Graur prost ce ești ! spuse rajahul. Piei din ochii mei ! Doar n-o să-l pedepsesc pe morar pentru un pic de mazăre !

Graurul zbură la rani, soția rajahului :

— Rani, rani ! Roagă-l pe rajah să-l pedepsească pe morar : morarul nu vrea să dărîme moara, nu vrea să scoată dintre pietre mazărea mea. Eu ce-am să mănînc ? Cum am să-mi duc zilele ? Cum am să zbor în țări îndepărtate ?

Rani spuse :

— Mare lucru puțină mazăre ! Doar n-am să-l supăr pe rajah pentru un pic de mazăre !

Zbură graurul la șarpe și-l rugă :

— Șarpe, șarpe ! Mușc-o pe rani : rani nu vrea să-l roage pe rajah, rajahul nu vrea să-l pedepsească pe morar, morarul nu vrea să dărîme moara să scoată de acolo mazărea mea. Eu ce-am să mănînc ? Cum am să-mi duc zilele ? Cum am să zbor în țări îndepărtate ?

Șarpele îi răspunse graurului :

— Ce spui, frate ? Ia te uită ce-mi cere ! Mare lucru o mazăre ! Doar n-o s-o muşc pe rani pentru un pic de mazăre !

Graurul zbură la băț :

— Bățule, bățule ! Bate-l pe șarpe : nu vrea s-o muște pe rani, rani nu vrea să-l roage pe rajah, rajahul nu vrea să-l pedepsească pe morar, morarul nu vrea să dărîme moara, să scoată mazărea mea. Eu ce-am să

mănînc ? Cum am să-mi duc zilele ? Cum am să zbor în ţări îndepărtate ?

Băţul răspunse :

— Astă-i bună ! Doar n-o să mă apuc să-l bat pe şarpe pentru un pic de mazăre !

Graurul zbură la foc :

— Focule, focule ! Arde băţul : băţul nu vrea să bată şarpele, şarpele nu vrea s-o muşte pe rani, rani nu vrea să-l roage pe rajah, rajahul nu vrea să-l pedepsească pe morar, morarul nu vrea să dărîme moara, să scoată mazărea mea. Eu ce-am să mănînc ? Cum am să-mi duc zilele ? Cum am să zbor în ţări îndepărtate ?

— Nu, n-am să ard băţul pentru un strop de mazăre, răspunse focul.

Graurul zbură pînă la mare :

— Mare, mare ! Stinge focul : focul nu vrea să ardă băţul, băţul nu vrea să bată şarpele, şarpele nu vrea s-o muşte pe rani, rani nu vrea să-l roage pe rajah, rajahul nu vrea să-l pedepsească pe morar, morarul nu vrea să dărîme moara, să scoată dintre pietre mazărea mea. Eu ce-am să mănînc ? Cum am să-mi duc zilele ? Cum am să zbor în ţări îndepărtate ?

Marea îi răspunse graurului :

— Ah, graurule, graurule ! Ce-mi ceri tu mie ? Cum o să sting focul pentru un pic de mazăre ?

Graurul părăsi marea şi zbură la elefant :

— Elefantule, elefantule ! Soarbe apa mării : marea nu vrea să stingă focul, focul nu vrea să ardă băţul, băţul nu vrea să bată şarpele, şarpele nu vrea s-o muşte pe rani, rani nu vrea să-l roage pe rajah, rajahul nu vrea să-l pedepsească pe morar, morarul nu vrea să dărîme moara, să scoată mazărea mea. Eu ce-am să mănînc ? Cum am să-mi duc zilele ? Cum am să zbor în ţări îndepărtate ?

Elefantul se răsti mînios :

— Pieiei din ochii mei ! Doar nu-ţi închipui că am să sec marea pentru un bob de mazăre !

Graurul zbură la liană și se rugă de ea :

— Liană, liană ! Tu ești atît de puternică, încît poți cuprinde și înfășura chiar și cel mai mare copac, și el nu va mai avea scăpare. Înfășoară-i elefantului picioarele și trompa și sugrumă-l : elefantul nu vrea să sece marea, marea nu vrea să stingă focul, focul nu vrea să ardă bățul, bățul nu vrea să bată șarpele, șarpele nu vrea s-o muște pe rani, rani nu vrea să-l roage pe rajah, rajahul nu vrea să-l pedepsească pe morar, morarul nu vrea să dărîme moara, să scoată mazărea mea. Eu ce-am să mănînc ? Cum am să-mi duc zilele ? Cum am să zbor în țări îndepărtate ?

— Cinstite graur, îmi pare rău, dar nu-ți pot îndeplini rugămintea. Auzi acolo, pentru un bob de mazăre !

Graurul zbură la șoricel :

— Șoricelule, șoricelule, du-te și roade liana, liana nu vrea să sugrume elefantul, elefantul nu vrea să sece marea, marea nu vrea să stingă focul, focul nu vrea să ardă bățul, bățul nu vrea să bată șarpele, șarpele nu vrea s-o muște pe rani, rani nu vrea să-l roage pe rajah, rajahul nu vrea să-l pedepsească pe morar, morarul nu vrea să dărîme moara, să scoată mazărea mea. Eu ce-am să mănînc ? Cum am să-mi duc zilele ? Cum am să zbor în țări îndepărtate ?

Șoricelul răspunse :

— Ce tot spui acolo, graure ? Nici vorbă ca pentru o biată mazăre să rod liana !

— Bine ! O să-ți pară rău, spuse graurul și zbură la pisică.

S-a nimerit ca pisicii să-i fie foame. Cum a auzit de șoricel, au prins a-i sclipi ochii.

— Să mergem, să mergem cît mai repede ! îl îndemnă pisica pe graur și plecară amîndoi la șoricel.

De cum îi văzu șoricelul pe pisică și pe graur, se cutremură de spaimă și spuse :

— Pisică, pisică, nu mă mînca ! Alerg să rod liana !

Cînd liana îi văzu pe graur și pe pisică, venind la ea începu să tremure și să se roage :

— Șoricelule, șoricelule, să nu mă rozi ! Alerg să sugrum elefantul !

Elefantul îi zări de departe pe graur și pe liană și zbieră tare :

— Liană, liană, să nu te agăți de picioarele mele ! Merg îndată să înghit marea !

Marea îl zări pe elefant, care pășea în urma șoricelului, și începu să vuiască :

— Elefantule, elefantule, să nu-mi bei apa ! Am să sting chiar acum focul !

Focul îl zări pe graur, văzu și marea și începu să se tînguie :

— Mare, mare, nu-mi stinge flacăra ! Mă duc să ard bățul !

Bățul îl văzu pe graur sosind împreună cu focul și strigă :

— Focule, focule, nu mă arde ! Am să-l cotonogesc pe șarpe !

Șarpele, văzînd bățul, șuieră :

— Bățule, bățule, nu mă bate, nu mă bate ! Am s-o mușc pe rani.

Iar rani, văzînd fiorosul șarpe, se rugă :

— Șarpe, șarpe, nu mă mușca, nu mă mușca ! Am să-l rog pe rajah.

Și rani îl rugă pe rajah să-l pedepsească pe morar.

Rajahul îl chemă la sine pe morar și-i porunci să dărîme moara și să scoată dintre pietrele ei mazărea.

— Dacă n-o dărîmi, spuse rajahul, te voi pedepsi foarte aspru.

— O, rajahule, nu mă pedepsi, voi îndeplini întocmai porunca ta ! spuse morarul.

Se duse de îndată, dărîmă moara și scoase dintre pietrele ei jumătatea de bob de mazăre.

După ce-şi redobîndi mazărea, graurul îşi luă zborul spre mare, iar de acolo spre ţările îndepărtate, unde era rostul lui să-şi aducă puii pe lume.

Papagalul cel înţelept

Un negustor ţinea de multă vreme, închis într-o colivie, un papagal.

Într-o zi, negustorul se hotărî să plece în Bengal după cumpărături. Înainte de plecare, îi chemă la sine pe toţi ai casei şi le spuse :

— Eu plec. Spuneţi-mi ce daruri vreţi să vă aduc din Bengal ?

Fiecare dintre ei spuse ce anume ar dori să primească, iar negustorul făgădui să le împlinească întocmai toate voile. Apoi îşi luă rămas-bun de la ai săi, dar cînd să iasă pe uşă se răzgîndi şi se apropie de colivia papagalului.

— Ţie ce să-ţi aduc ? îl întrebă negustorul pe papagal.

— Mulţumită ţie eu nu duc lipsă de nimic, răspunse papagalul, şi totuşi am să-ţi fac şi eu o rugăminte. Iar de crezi că poţi să mi-o îndeplineşti, ţi-o spun îndată.

— Ce dorinţă ai ? întrebă negustorul, zîmbind. Dacă stă în puterile mele, mă voi strădui să ţi-o îndeplinesc.

Atunci papagalul spuse :

— În Bengal, nu departe de oraşul în care mergi tu după cumpărături, este un cîmp. În mijlocul lui e un copac mare în care îşi au cuiburile o mulţime de papagali. Te rog, du-te pînă la copacul acela şi spune-le papagalilor

din partea mea „salam" ![1] Apoi vorbește-le astfel : „Papagalul meu, care stă în colivie, mă roagă să vă spun că voi zburați liberi prin păduri și grădini și nu vă gîndiți la cei obidiți. Aveți inimi de piatră. Iar atunci cînd arareori vă abateți din zbor deasupra celor captivi, abia dacă priviți o clipă spre ei și plecați mai departe în drumul vostru. Dacă nu ne veți ajuta, vom muri între gratiile coliviilor noastre". Ei vor trebui să-ți răspundă, iar tu să-mi aduci răspunsul lor. În felul acesta îmi faci un mare bine.

— Am să-ți îndeplinesc dorința, îi răspunse negustorul.

Odată ajuns în Bengal, negustorul cumpără toate mărfurile de care avea nevoie, și, înainte de a porni spre casă, se duse în cîmpul de care-i vorbise papagalul. Privi cu luare-aminte și văzu un copac mare de tot și foarte bătrîn, pe ramurile căruia era așezat un stol de papagali. Negustorul se porni să strige :

— Ei, papagalilor ! Papagalul meu vă transmite prin mine „salam".

Apoi rosti mesajul papagalului său și așteptă răspunsul. Dar n-apucă să termine, că, unul după altul, papagalii căzură morți la pămînt. Negustorul se minună. „Desigur, se gîndi el, papagalii aceștia au fost cîndva prietenii cei mai apropiați ai papagalului meu. Cum au auzit de el, au și murit".

Privi îndelung la papagalii morți, apoi se întoarse în oraș și porni spre casă.

Ajuns cu bine între ai săi, le împărți tuturor darurile aduse, fiecăruia ce și-a dorit. Numai papagalului n-avea cum să-i dea răspunsul cerut și, cum se temea să-i aducă vestea morții prietenilor lui, nu-i spuse nimic.

Papagalul așteptă un timp și, în cele din urmă, întrebă :

[1] Salam — salut.

— Stăpîne, ai uitat oare să le spui „salam" prietenilor mei ? De ce nu-mi spui care a fost răspunsul lor ?

— Ba le-am spus „salam" din partea ta, răspunse negustorul, dar n-am primit nici un răspuns.

Mîhnit peste măsură, papagalul spuse :

— Povestește-mi tot ce-ai văzut acolo.

Și așa, negustorul fu nevoit să povestească în ce fel sau petrecut lucrurile.

— Am ajuns în cîmpul de care mi-ai vorbit. Am zărit copacul în care stăteau papagalii. Dar abia am apucat să le spun ce m-ai rugat tu și, dintre ramuri, rînd pe rînd, au căzut cu toții morți la pămînt. Iată de ce nu ți-am putut aduce nici un răspuns.

Cum termină negustorul de grăit toate acestea, papagalul se clătină și căzu mort, de pe legănușul său, pe fundul coliviei.

Negustorului i se strînse inima de mila papagalului și se gîndi : „N-ar fi trebuit să-i povestesc de moartea prietenilor lui".

Luă papagalul de picioruțe și-l azvîrli pe geam.

Papagalul își întinse însă aripile și își luă zborul !

Negustorul pricepu atunci că papagalii cei liberi nu muriseră, se prefăcuseră doar a fi morți, învățîndu-l în felul acesta pe tovarășul lor captiv ce trebuie să facă pentru a-și dobîndi libertatea.

Negustorul și maimuțele

Un negustor se oprise odată la umbra unui copac, să-și mai tragă sufletul, lăsîndu-și coșul cu mărfuri alături. Coșul era plin-ochi cu fesuri roșii, pe care negustorul

avea de gînd să le vîndă în orașul vecin. Purta și el pe cap tot un fes roșu. Șezu el ce șezu sub copac, apoi se lungi de-a binelea. Adia un vînticel plăcut, negustorul începu să moțăie și, în cele din urmă, adormi buștean.

Deasupra lui, între crengile copacului, niște maimuțe se holbau în liniște la negustor. Îndată ce acesta adormi, maimuțele săriră din copac, înhățară toate fesurile și se cățărară înapoi. Își îndesară fesurile pe cap și începură să sară de pe o creangă pe alta, făcînd o larmă de răsuna jungla.

Negustorul fu și el trezit de țipetele lor și văzu coșul gol — nici urmă de fesuri. „Ce ispravă ! — se gîndi el. Unde mi-au dispărut fesurile ? Doar nu le-o fi furat cineva !" Privi în sus și zări maimuțele gătite cu fesurile lui, țopăind încîntate de pe o creangă pe alta.

Încercă să le sperie, strigă la ele — dar degeaba — nici vorbă să-și recapete bunurile. Furios foc, omul își smulse fesul din cap și, dînd cu el de pămînt, strigă :

— Încaltea, na, luați-l și pe ăsta ! Ce să fac cu un singur fes ?

Maimuțele, trebuie s-o spunem, imită cu mare hărnicie gesturile omului. N-a apucat bine negustorul să-și trîntească fesul la pămînt, că de îndată maimuțele își smulseră și ele fesurile din cap și le aruncară pe jos. Negustorul le adună repede, le așeză în coș și-și văzu mulțumit de drum.

Postmoni

Trăia odată, pe țărmurile rîului sfînt Gange, într-o colibă înjghebată din frunze de palmier, un pustnic înțelept. Zilele lui se scurgeau liniștite, toate la fel : din

zori și pînă seara pustnicul stătea pe malul rîului cugetînd, iar seara, după ce își făcea o fiertură săracă, mînca și se culca.

Pustnicul își ducea traiul singur de tot, în apropiere nu se mai afla nici un om. Se aciuise în coliba lui doar un șoricel, care se hrănea cu firimiturile pe care i le arunca pustnicul. În timpul zilei șoricelul alerga prin colibă, iar seara se culca la picioarele pustnicului.

Pustnicul se deprinsese cu șoricelul și-l iubea atît de mult, încît îi povestea bucuriile și necazurile lui, ba chiar se și sfătuiau împreună.

Așa treceau zilele, una după alta. Într-o seară, pe cînd pustnicul ședea la masă, șoricelul îi spuse :

— Stăpîne, ești atît de bun cu mine, încît m-ai învățat chiar și graiul tău. Dacă nu ți-ar fi cu supărare, te-aș ruga să-mi faci un hatîr.

— Ce vrei să mă rogi ? Vorbește, n-o să mă supăr.

— Tu pleci toată ziua de acasă. Cînd lipsești, vine pe aici o pisică, iar eu aproape că mor de frică. Dacă n-ai fi tu, de mult m-ar fi mîncat.

— Ce-ar trebui să fac pentru tine ? întrebă pustnicul.

— Dacă ai vrea, ca să pot fi și eu liniștit, preschimbă-mă în pisică.

— Bine, spuse înțeleptul, vei fi pisică.

El stropi șoricelul cu apă fermecată și, cît ai clipi din ochi, șoricelul fu preschimbat în pisică. Ba chiar de îndată începu să miaune : „Miau-miau, miau-miau".

Trecură astfel cîteva zile. Odată, pustnicul îl întrebă pe șoricel :

— Ei, ești mulțumit că ești pisică ?

— Tu ești așa de bun, răspunse el, dar să vezi...

— Ce vrei să spui ? se miră pustnicul.

— Cîteva zile am fost fericit, spuse șoricelul. Dar iar am dat de necaz ! Cînd tu nu ești acasă, de undeva, nu știu de unde, vine un cîine rău și se uită la mine atît de fioros, încît îmi îngheață sîngele în vine.

— Şi ce-ai dori acum ? întrebă pustnicul.

Ghemuindu-se la picioarele lui, şoricelul-pisică spuse :

— O, dacă ai putea să mă prefaci în cîine, aş fi fericit.

— Bine, răspunse pustnicul.

Stropi cu apă fermecată pisica şi rosti :

— Fii cîine !

Abia rosti cuvintele acestea, şi şoricelul-pisică se prefăcu într-un cîine mare.

Iar a mai trecut o zi, apoi alta, şi şoricelul-cîine veni la pustnic.

— Trebuie să te supăr din nou, spuse el.

— De data asta ce s-a mai întîmplat ?

— Vezi tu, stăpîne, nu-mi pare bine că m-am prefăcut în cîine. Cîinele e un animal mare şi nu se poate sătura cu mîncarea puţină pe care mi-o laşi tu. Dacă m-ai preface în maimuţă, aş trăi fără nici o grijă. Aş sări de pe o creangă pe alta şi m-aş hrăni cu tot felul de poame ; aici sînt sumedenie. Ştiu că tu eşti bun şi de aceea am cutezat să te rog să mă prefaci în maimuţă.

Pustnicul îl stropi iarăşi cu apă fermecată şi spuse :

— Vei fi maimuţă !

Şoricelul-cîine se prefăcu în maimuţă şi începu să zburde prin copaci. Acum se simţea chiar fericit.

Dar nici fericirea aceasta n-a durat mult. A trecut iarna, a trecut şi primăvara şi a venit vara cea toridă. Gangele îşi împuţină apele şi le strînse în albia sa, canalele şi heleşteele secară. Era atît de cald, că numai o blană de maimuţă mai lipsea...

„Dacă aş putea ajunge pînă la Gange să beau apă... visa şoricelul-maimuţă. Dar ce te faci că la rîu sînt nori de ţînţari care te înţeapă fără milă".

Au mai trecut cîteva zile şi şoricelul-maimuţă se aşează iarăşi la picioarele pustnicului, zicînd :

— Nu, stăpîne, nu mai pot îndura !

— Iarăşi s-a petrecut ceva rău ?

— Mor de sete. Ei, dacă m-ai preface într-un ţînţar ! încheie el oftînd.

Înţeleptul îşi iubea şoricelul şi nu putea să nu-i împlinească rugămintea. Îl preschimbă în ţînţar.

De îndată, şoricelul-ţînţar zbură pînă la Gange şi bău cu nesaţ din apele lui. De cum îşi potoli setea, se simţi fericit.

Şi iarăşi trecu o zi, apoi alta. În cea de-a treia zi, zburînd deasupra potecilor din vecinătate, şoarecele-ţînţar văzu un cortegiu măreţ : rajahul se ducea la vînătoare. În fruntea cortegiului, călare pe un elefant uriaş, mergea rajahul, avînd-o alături pe rani, soţia lui. Colţii lungi de fildeş ai elefantului erau împodobiţi cu diamante şi mărgăritare, pe cap avea o diademă de aur, iar pe spinare un valtrap de brocart ţesut cu aur. Slugile îl apărau pe rajah şi pe elefantul său, alungînd ţînţarii cu nişte evantaie uriaşe, încît unul n-ar fi putut să se apropie.

Întîlnirea cu acest cortegiu pompos îl umplu de amărăciune pe şoricelul-ţînţar. Cine era el ? Ia, acolo, un biet ţînţar ! Nimeni nu-l bagă în seamă, nimeni nu-l dezmiardă, nu-l împodobeşte ca pe elefant.

Trist, amărît, şoricelul-ţînţar se duse la pustnic. Pustnicul îl zări şi se miră :

— Nădăjduiesc că acum eşti mulţumit, spuse el.

— Nu, stăpîne, răspunse şoricelul. Ce mare mulţumire să fii ţînţar ! Dacă m-ai preface în elefant, asta da ! Aş purta valtrap aurit, iar pe spatele meu ar şedea rajahul însuşi !

Pustnicul surîse şi spuse :

— Nu face să te întristezi pentru atîta lucru. Te voi preface în elefant.

Într-o clipă, şoricelul se preschimbă în elefant, dar nu într-un elefant oarecare, ci într-unul împărătesc.

De îndată, ca din pămînt, se iviră slugile rajahului şi-l luară cu ei.

Şi ce-l mai dezmierdau pe elefant ! Zece slujitori aveau grijă de el. Ziua îl hrăneau şi-l dichiseau, iar noaptea vegheau şi alungau ţînţarii din preajma lui.

„Ce bine e ! se bucura şoricelul-elefant. Păi eu trăiesc ca un rajah !"

Trecură astfel cîteva zile.

Într-o dimineaţă, rani se pregăti să meargă la Gange, să se scalde. Rajahul hotărîse ca rani să călărească elefantul cel nou şi porunci să fie adus de îndată. Cînd rajahul se aşează în şa, elefantul nu-şi mai încăpu în piele de mîndrie şi de bucurie.

„Ce cinste pe mine, îşi spuse el, însuşi rajahul şade pe spatele meu."

Apoi se sui rani pe spinarea elefantului. Elefantul fu cuprins de furie : „La urma urmelor, rani e doar o femeie şi e ruşinos pentru mine să port în spate o femeie".

Îşi aplecă grumazul şi-şi scutură cu atîta putere trupul său uriaş, încît rani zbură din şa. Slugile alergară într-un suflet. Rajahul, da, da, chiar rajahul ! se dădu jos din şa. O ridică pe rani şi porunci să fie adus un covor. El o aşeză pe rani uşurel pe covor şi începu să-i sufle colbul de pe haine. Şi cu cîtă dragoste, cu cîtă gingăşie făcea toate astea ! Arătînd spre elefant, rajahul spuse :

— Duceţi-l de aici, legaţi-l lîngă grajd. Daţi-i jos valtrapul şi pedepsiţi-l cum se cuvine.

Elefantul se întristă peste măsură. Şi nu pentru că urma să fie pedepsit şi i se lua strălucitorul brocart de pe spinare, ci pentru că văzuse cît de mult o iubea rajahul pe rani, mai mult decît îşi iubea elefantul.

„Ei, dacă aş fi eu rani..." se gîndi şoricelul-elefant.

Noaptea, pe cînd slujitorii dormeau, şoricelul-elefant dădu fuga la pustnic.

— Ei, în sfîrşit, eşti mulţumit de soarta ta ? întrebă acesta.

— Nu ! spuse şoricelul-elefant. Nu, pentru că am văzut că rajahul o iubeşte pe rani mai mult decît îşi iubeşte elefantul.

— Doar n-ai vrea să fii rani ? se minună pustnicul.

— Ba da, stăpîne, rosti şoricelul-elefant şi, stînjenit, îşi lăsă trompa în jos.

— Ei, răspunse pustnicul, ce vrei tu nu mi-e nici mie cu putinţă a îndeplini. De unde vrei să scot eu o împărăţie şi un rajah care să-ţi fie soţ ? Nu, nu te pot face rani. Dacă vrei însă, pot să te prefac într-o fată frumoasă. Ce zici ?

— Vreau, sigur că vreau, se bucură şoricelul-elefant.

Pustnicul cel înţelept îl stropi cu apă fermecată şi într-o clipă şoricelul-elefant se prefăcu într-o fată foarte frumoasă. Înţeleptul îi dădu numele de Postmoni [1].

Postmoni rămase în coliba pustnicului. Culegea poame şi flori, împletea coroniţe, asculta ciripitul păsărilor.

Într-o seară, pe cînd Postmoni şedea în colibă şi împletea o coroniţă, apăru în prag un străin, îmbrăcat în straie foarte scumpe şi frumoase.

— Cine eşti tu ? întrebă Postmoni. După straie, nu eşti din partea locului.

— Am pornit la vînătoare. Goneam după un cerb, dar cerbul mi-a scăpat. Sînt tare înfometat, de aceea am intrat în prima colibă pe care am întîlnit-o. Bucuros aş fi dacă mi-ai da ceva de mîncare.

— Intră, spuse Postmoni. Noi sîntem foarte săraci, dar îţi voi da bucuros tot ce se găseşte pe aici. În veşmintele tale bogate pari asemenea unui rajah.

Oaspetele rîse fără să spună o vorbă. El era într-adevăr rajah. Postmoni îi aduse un ulcior cu apă, apoi plecă în pădure şi repede se şi întoarse. Culesese un fruct neasemuit de frumos şi-l oferi străinului.

[1] Specie de mac din care se extrage drogul numit opiu.

— Îmi pare bine că am ajuns în pădurea aceasta! se bucură străinul. O fată atît de frumoasă și de bună merită să fie soție de rajah.

Cînd se întoarse pustnicul, rajahul îi mărturisi că o ia pe tînăra fată de soție.

O duse pe Postmoni în palatul său, unde sărbătoriră nunta. Rajahul o iubea nespus de mult pe frumoasa lui soție și îi îndeplinea toate voile.

Toate bune și frumoase, Postmoni era acum fericită. Doar că sufletul și năravurile ei tot șoricești erau, și curînd ele ieșiră la iveală.

Într-o zi, pe cînd se plimba, Postmoni se opri lîngă o fîntînă adîncă și se privi în apa ei. Și deodată, inima ei de șoarece se strînse de frică. Postmoni simți că totul se învîrtește în jurul ei și căzu în fîntînă.

Îndurerat, rajahul porunci ca fîntîna în care căzuse Postmoni să fie acoperită cu pămînt, iar deasupra ei să se ridice un mormînt. În scurtă vreme, pe mormînt crescură niște flori minunat de frumoase, numite Postmoni.

Erau atît de frumoase florile de postmoni, încît nu-ți puteai lua ochii de la ele. Dar florile acestea au pricinuit oamenilor mari nenorociri, semințele lor fiind tare vătămătoare. Cei ce fumează postmoni dobîndesc cele mai urîte trăsături, asemănătoare animalelor în care s-a întruchipat șoricelul cel nemulțumit și fricos; sînt agresivi, precum cîinele, murdari ca maimuțele, răi ca țînțarii, cu pleoapele umflate și ochii mici ca ai elefanților.

Bărbierul cel sărac

Trăia odată în India un bărbier sărac, care avea o nevastă foarte arțăgoasă. Toată ziua îl cicălea pe bietul om că nu cîștigă destui bani.

— Cînd eram la taica acasă, turuia fără contenire femeia, mîncam de trei ori pe zi, şi ce bucate gustoase aveam : orez, peşte, legume... De cînd m-am măritat cu tine, o dată nu m-am săturat şi eu ca oamenii. Dacă ştiai că nu-ţi poţi ţine nevasta, nu trebuia să te însori ! Şi se mai spune că numai vădanele stau nemîncate ! Da' eu ce să zic ? Eu nu sînt lihnită de foame ? Şi asta numai din vina bărbatului meu !

Şi o ţinea tot aşa, zi de zi. Cît poate răbda un om ? I se făcu lehamite bărbierului şi se hotărî să-şi ia lumea în cap. Puse într-un sac foarfecele cele mari şi cele mici, oglinda, briciul, piatra de ascuţit, lighenaşul de aramă şi-i spuse nevestei :

— Dacă am să cîştig bani, mă întorc, de nu, mă duc unde m-or duce picioarele...

Trecu bărbierul dintr-un sat în altul, iar seara sosi într-o pădure. Se aşeză sub un copac stufos să se odihnească şi începu să cugete în sinea sa : „De ce, oare, m-am născut eu sub o stea fără noroc ? De cînd mă ştiu n-am avut şi eu o singură zi bună".

În timpul acesta, chiar în copacul sub care se aşezase bărbierul se afla cătărat un drac. Văzîndu-l pe om, coborî binişor pe pămînt. Se proţăpi în faţa bărbierului şi, desfăcîndu-şi larg braţele-i mari ca două crengi de copac, se porni să vorbească fonfăind :

— A, tu erai, bărbierule ! Ce-ai spune dacă te-aş mînca ? Eşti în mîinile mele, nu-i nimeni pe aici care să-ţi vină în ajutor !

Bărbierul încremeni de spaimă. Şi cum să nu se sperie ? Avea dracul nişte colţi mari şi strîmbi ! „Ce să mă fac ?" se gîndi omul. Vezi, însă, că nu degeaba bărbierii au faima de a se număra printre cei mai şireţi şi mai isteţi oameni.

— Ei, drace, spuse bărbierul, ia vîră-te în sacul ăsta ! Tocmai pe tine te căutam, dinadins m-am oprit aici. Vreau să scot untul din draci, d-aia şi umblu cu sacul după

mine și strîng toți dracii din țară. Dacă nu crezi, uită-te în sac.

Spunînd acestea, bărbierul desfăcu doar puțin gura sacului în care se afla oglinda. Se uită dracul și vede că așa era : în sac stătea un drac cu niște brațe tot atît de mari și cu niște dinți tot atît de strîmbi ca ai lui.

Acuma fu rîndul dracului să încremenească de spaimă. „Ei, drăcie, își spuse el. Am vrut și eu să mănînc un om, și, cînd colo, am picat eu în mîna lui."

— Ei, cum facem ? Te vîri singur, întrebă bărbierul cu asprime, sau trebuie să-mi suflec eu mînecile ?

Dracul își încrucișă mîinile pe piept :

— Domnule bărbier, cruță-mă, te rog, se milogi el. Am să-ți fiu slugă credincioasă, am să fac tot ce-mi vei cere...

— Cine ar sta să creadă ce spune dracul ? se miră bărbierul. În toată India nu găsești mincinoși mai mari decît voi. Cînd dați de necaz, făgăduiți marea cu sarea, dar cînd e să vă țineți de cuvînt, ia-i de unde nu-s !

— Nu, nu, stăpîne, spuse dracul în timp ce lacrimile-i curgeau șiroaie, eu nu mint ! Crede-mă, eu n-am mințit în viața mea... n-am înșelat pe nimeni. Dacă vrei, pune-mă la încercare. Poruncește-mi orice vrei și, dacă nu ți-o plăcea cum îți îndeplinesc porunca, vîră-mă în sac.

— Bine, se lăsă înduplecat bărbierul. Adu-mi o mie de bani de aur. Și mai vreau ca încă în seara asta să apară în curtea mea un hambar, iar pînă mîine în zori hambarul să fie plin cu orez. Ei, poți să-mi îndeplinești porunca ?

— Da, da, pot, spuse dracul dînd iute din cap.

Și plecă urîtul și curînd se ivi cu un sac plin cu bani. Așeză sacul lîngă bărbier și așteptă tăcut, cu capul plecat ; îi era frică măcar să și ridice ochii la bărbier.

Acesta strînse banii în poala hainei și-i legă cu un nod strașnic.

— Ia aminte, spuse bărbierul pregătindu-se de cale-ntoarsă, dacă astă-noapte nu construiești hambarul și nu-l umpli pînă sus cu orez, o pățești !

Bărbierul se întoarse mulțumit acasă, răsturnă monedele de aur în fața nevesti-si și-o întrebă :

— În casa lui taică-tău ai văzut vreodată atîta bănet ?

De mirare, nevastă-sa nu putea scoate o vorbă — monedele din fața ei erau de aur curat. Bărbierul le numără și rîse pe înfundate :

— Sînt o mie în cap !

Pentru prima dată, după amar de vreme, nevasta bărbierului îi zîmbi. Îi aduse apă, prosop, un evantai și îi spuse drăgăstos :

— Spală-te și odihnește-te, eu mă duc să cumpăr de mîncare.

Și toată ziua fu foarte iubitoare cu el.

Dimineața, nevasta bărbierului se uită afară pe geam și se minună : în curte apăruse un hambar nou. Se uită în hambar — era plin cu orez.

— Ce-i asta ? De unde a apărut ? își întrebă ea bărbatul.

— Eu, cu iscusința mea le-am cîștigat, răspunse bărbierul fălos.

Apăru în fugă și dracul și, de cum dispăru stăpîna casei, se apropie de bărbier și-l întrebă :

— Ce poruncă ai să-mi dai, domnule bărbier ?

— Uite ce-i, răspunse bărbierul, adă-mi sare, ulei, legume și două vaci. Și mai am o treabă pentru tine : în fiecare seară să-mi aduci un sac de orez.

— Bine, spuse dracul, cu ochii în pămînt.

Așa trecea zi după zi. Bărbierul se îmbogățise și era foarte fudul. Nu mai umbla prin casele bogătașilor să-i radă, să-i pieptene, stătea toată ziua picior peste picior, ca un boier. Iar nevasta lui nici mîncare nu mai gătea, nici odăile nu le mai deretica, toată treaba o făceau slugile.

Odată, pe cînd dracul se apropia cu sacul de orez în spinare de casa bărbierului, se întîlni cu unchiu-său, fratele mamă-si. Unchiul ducea o oaie pe care o furase de pe o pîrloagă.

Dracul cel bătrîn văzu că nepotu-său cără un sac în spinare și se înfurie :

— Ce mai e și asta ? Un drac să care un sac așa de greu ! Pentru cine te trudești așa ?

— E sacul stăpînului meu.

— Al stăpînului tău ? se miră dracul cel bătrîn. Și cine, mă rog, e stăpînul tău ?

— Bărbierul.

— Un om ? se mînie el. Vai de capul nostru, ți-ai făcut neamul de rușine. Unde s-a mai văzut ca dracul să-l slujească pe om ? Dacă dracii află de rușinea asta, nu mai poți da ochii cu ei.

— Habar n-ai ce fel de om e bărbierul ! Umblă prin pădure și prinde dracii. Cu ochii mei am văzut unul în sacul lui.

— Vai, vai, vai, rîse dracul cel bătrîn, că tăntălău mai ești ! Da' tu crezi că se poate scoate unt din draci ? Bărbierilor le-a mers buhul de cît sînt de vicleni. El a ghicit imediat că ești prost și te-a pus să-l slujești. Merg eu acum cu tine, să văd și eu ce bărbier e ăsta care ține draci în sac.

— Păi, face să-l vezi, spuse dracul cel tînăr. Dar du-te singur, nu țin să-l mai întîlnesc vreodată. Mie, numai cît mă uit la el și-mi sare inima în piept ca pasărea în colivie !

Dracul cel bătrîn plecă singur la bărbier.

Iar în timpul acesta, bărbierul stătea la geam și-și aștepta dracul să-i aducă orezul.

Deodată văzu pe poteca de lîngă salcîm o umbră mare.

„Mi se pare mie că e dracul, gîndi bărbierul. Dar e alt drac, nu-i cel care mă slujește pe mine. Iar ăsta nu vine el de florile mărului."

Bărbierul mai întîi se sperie, apoi însă se socoti repede cum să scape. Scoase oglinda din sac, o propti pe marginea ferestrei şi strigă :

— Ei, cine-i acolo ?

Dracul cel bătrîn se uită să vadă dincotro vine glasul şi zări la fereastră un drac bătrîn şi urît. Scoase un strigăt şi o luă la sănătoasa cît îl ţineau picioarele.

În scurt timp, toţi dracii luară cunoştinţă de bărbierul cel grozav. De atunci nici un drac nu s-a mai arătat vreodată în satul bărbierului, afară, se înţelege, de cel ce-şi îndeplinea slujba de slugă.

Întrecerea între un crap și o vulpe

Într-o bună zi, o vulpe, mergînd de-a lungul apei, care curgea prin mijlocul unei poieni, văzu pe margine un crap nemișcat.

Mai mult ca să se convingă că e viu și nu se lasă înhățat, vulpea intră în vorbă :

— Crăpceanule, nu mă mir că lîncezești, jumătate în apă și jumătate pe uscat ! Am auzit că ești cel mai leneș dintre toți ai tăi, că nu ești în stare să alergi defel. Să fie oare adevărat ?

Spre necazul vulpii, crapul se trezi din amorțire și-i răspunse destul de repede :

— Flecăreli, cumătră vulpe ! Ca totdeauna... alerg la fel de iute ca și tine, îi răspunse crapul.

— Nu te cred, îi vorbi din nou vulpea, decît dacă primești să ne luăm la întrecere.

— Pun rămășag că sînt mai vioi ca tine, se sumeți crapul.

Și-au fixat mai întîi locul unde aveau să se oprească, deoarece de pornit o porneau chiar de acolo, și după aceea s-a hotărît ca vulpea să alerge de-a lungul apei, iar crapul... firește, prin apă.

Crapul era renumit de leneș, asta o știa bine vulpea, dar ea nu mai știa că el în schimb, era isteț la minte. Așadar, de îndată ce s-a cufundat în apă, a și dat de

veste și toți crapii — cît ai zice pește — au aflat de rămășag și au hotărît să-i joace o farsă vulpii.

Gîfîind din greu, vulpea, după ce alergase o bună bucată de drum, strigă înspre apă :

— Crapule, m-ai ajuns ?

— Iată-mă, aici sînt ! îi dădu răspunsul crapul din dreptul ei.

Vulpea continuă să fugă, dar, după cîteva minute, iar se opri să întrebe :

— Crapule, m-ai ajuns ?

— Iată-mă, o dată cu tine ! îi răspunse, bineînțeles alt crap, care se afla în dreptul ei.

Și tot așa, ea continuă să întrebe, și crapul, aflat în locul cel mai apropiat de ea, îi răspundea neîntîrziat. Pînă cînd ajunse vulpea, mai mult moartă decît vie, la locul hotărît de sosire, abia-abia mai izbuti să întrebe :

— Crapule, unde ești ? Ai ajuns ?

Și crapul de lîngă ea îi răspunse lenevos, tăvălindu-se pe marginea apei :

— Dacă ai ști de cînd te aștept, cumătră vulpe ! Dar, după cum văd, a cam trecut multă vreme pînă să mă ajungi !... Cred că de acum încolo nu te mai iei după flecărelile din jur !

Buimăcită, la început, de oboseală, vulpea nu și-a dat seama ce se petrecuse, dar pe măsură ce ajungea la vizuina ei, se desmeticea și deodată i-a trecut prin minte șiretenia crapului. Dar n-a mai avut ce să facă. Răzbunarea a fost doar că din ziua aceea n-a mai deschis gura să stea de vorbă cu crapii, iar dacă a mai deschis-o vreodată, a făcut-o doar ca să-i înhațe !

Ciocănitoarea și vulpea

O cioară își făcuse cuibul printre ramurile unui copac. În el își depusese trei ouă, din care ieșiseră trei puișori fără pene, cu trei ciocuri mititele. O vulpe din împrejurimi, prinzînd de veste, se grăbi să ajungă acolo.

— Ei, cucoană cioară ! începu șireata, sînt trimisă aici de stăpînul acestei păduri, cu poruncă să tai lemne anume din acest copac. Ce zici ?

Speriată, biata cioară începu a se tîngui :

— Te rog, îngăduie-mi un răgaz ! Să mai crească puțin cei trei pui ai mei, care abia au văzut lumina zilei, și apoi mă voi duce în căutarea altui copac, unde să-mi fac alt cuib.

— Eu, una, mă încred în făgăduiala ta, dar cum să-l fac pe stăpînul meu să mă creadă ? Poate-mi dai un zălog, să-l conving că-ți vei ține vorba. Ai trei pui ; ce-ar fi să-mi dai unul din ei, să-l duc stăpînului ?

Cioara, nu prea isteață din fire, cîrîi ea ce cîrîi, dar, în cele din urmă, se lăsă în voia viclenei, și-i dădu un pui.

Dar după vreo două, trei zile, vulpea veni iar lîngă copacul cu pricina.

— N-am ce-ți face, coană cioară, stăpînul m-a trimis din nou să tai copacul ăsta și chiar aici ! strigă vulpea.

Mai speriată, cioara cîrîi și mai tare, rugînd-o fierbinte s-o mai păsuiască și, fără ca vulpea să-i mai ceară alt pui, i-l dădu de bună voie.

— Nu mă alunga de aici, şi drept mulţumire du-i stăpînului tău alt pui de-al meu.

Vulpea făcu nazuri, c-o fi, c-o păţi, dar prefăcîndu-se înduioşată, la urmă primi tîrgul. Şi, luînd puiul, îi îngădui bietei zburătoare să mai stea un timp în cuibul ei.

La cîteva zile după această întîmplare, iată că pe deasupra cuibului de cioară zbura o ciocănitoare. Văzînd-o pe surată atît de amărîtă şi cu un singur pui alături de ea, îi strigă :

— Ei, coană cioară, ce ţi s-a întîmplat de eşti atît de posomorîtă ?

Şi cioara îi povesti toate cele întîmplate cu vulpea.

— Eu sînt sigură că toată povestea cu tăiatul copacului e numai o născocire de a vulpii, ca să-ţi înghită puii. Dacă o mai veni, ia-o la goană şi spune-i că nu crezi o iotă din scornelile ei. Şi, mai ales, nu te mai lăsa păcălită să-i mai dai vreun pui !

Nu trecu mult şi vulpea, învăţată la ospăţ de pui de cioară fără prea mare strădanie, apăru din nou, depănîndu-i aceiaşi poveste, ameninţînd că de data asta chiar avea să înceapă să taie copacul. Dar cioara îi răspunse precum o învăţase ciocănitoarea.

Înfuriată la culme de cutezanţa ciorii, devenită peste noapte îndrăzneaţă, vulpea îi strigă înveninată :

— Nu poate să fie din capul tău tot ce spui tu acum. Bănuiesc c-ar fi ciocănitoarea, înţeleapta care ţi-a deschis ochii... dar lasă, c-o învăţ eu minte ! Şi de nu m-oi răzbuna eu pe ea şi pe toţi puii ei...

Şi alergă în goană mare.

Deodată se întinse pe iarbă şi se prefăcu moartă. Şi cine zbură tocmai atunci pe acolo ? Chiar ciocănitoarea cu buclucul. Ca să se încredinţeze că vulpea era într-adevăr moartă, începu s-o pigulească. Dar cînd să ajungă la cap, vulpea căscă o gură cît toate zilele şi... haţ ! o prinse. Cu o ultimă speranţă, ciocănitoarea o întrebă :

— Ce rău ți-am făcut eu ție, de mă ții între fălci cu atîta străşnicie ?

— Mai întrebi ce rău mi-ai făcut ?...

Dar n-apucă să-şi termine vorba, că, de cum deschise mai bine botul să vorbească, ciocănitoarea țîşni cît mai sus pe copacul cel mai apropiat. Vulpea, păcălită, încercă să sară după ciocănitoare, dar tot căţărîndu-se pînă pe la jumătatea copacului, alunecă şi muri de-a binelea. Părea să fi fost o răsplată binemeritată.

Cei doi măgăruși

Într-o bună zi, doi măgăruși se pomeniră legați de gît cu o sfoară, siliți astfel să stea unul lîngă altul, ca doi oameni parcă, legați de aceeași soartă. Cum stătea unul cu spatele la celălalt, unul se uita la răsărit, în timp ce celălalt se uita la apus. La o oarecare distanță de ei, în cele două părți opuse, se aflau două grămăjoare frumoase de fîn proaspăt cosit. Mirosul fînului gîdilîndu-le nările, din ce în ce mai îmbietor, ei începură să tragă pe rînd, cînd unul și cînd celălalt, unul într-o parte și celălalt în partea opusă, fiecare vrînd să ajungă la fînul cel proaspăt cosit. Dar cum amîndoi erau la fel de puternici, și sfoara scurtă, nici unul din cei doi măgăruși nu izbuti să ajungă la fînul aflat în fața fiecăruia din ei.

Pe măsură ce timpul trecea, creștea și foamea lor, și crescîndu-le foamea le creștea și forța cu care trăgeau. Cît pe-aci să moară strangulați, mai înainte de a muri de foame, în fața fînului neatins, cînd unul din măgăruși încercă să-i spună cu sfială celuilalt :

— Tu nu crezi că ar fi o idee bună să mergem așa unul lîngă celălalt și să ne apropiem de prima grămăjoară de fîn, apoi să facem la fel și cu a doua ?

— Năstrușnică idee ! Cum de ți-a venit așa deodată ? ! Dacă nu vrem să murim sugrumați, cred că numai așa putem face. Hai să încercăm ! se învoi fără zăbavă măgărușul.

Și, ca doi frați buni de suferință, se așezară cu încredere unul lîngă altul și isprăviră cît ai clipi prima

grămăjoară de fîn, și tot alături unul de altul se apropiară de cealaltă grămăjoară. După ce se ospătară bine, primul întrebă :

— Iar acum, dacă am pornit-o tot așa, unul lîngă altul, mergem spre rîu să ne potolim setea ?

— Mergem.

Și într-adevăr, măgărușii au pornit-o tot împreună, legați de aceiași sfoară, spre rîu. S-au răcorit și s-au plimbat pe marginea apei, fericiți că își uniseră puterile, în loc să tragă unul într-o parte și altul într-alta, pînă la nimicire.

repovestită de ADRIANA LĂZĂRESCU

Vulpea și corbul

Cîndva, de mult de tot, o vulpe își avea vizuina lîngă scorbura unui copac, în vîrful căruia își făcuse cuibul un corb puternic și isteț. Cîtăva vreme, fiecare și-a văzut de propria sa viață, fără să-i pese de vecini. Niciodată nu-i trecuse prin minte corbului să afle cum o ducea vulpea, cu ce anume se hrănea ea, după cum și cumătra vulpe, găsind destule de-ale gurii în pădurea în care trăia, nu mai avea de ce să se gîndească la corbul din vîrful copacului. Cînd vulpea își îngrămădea proviziile în scorbură, aproape că și uita de vecinul ei, corbul. Și-au dus-o astfel multă vreme, pînă cînd, într-o bună zi, adică rea pentru vulpe, se întoarse acasă frîntă de oboseală și lihnită de foame. Nu înhățase nici o pradă. Ajunsă în vizuina ei, toată noaptea se frămîntase în fel și chip cum să-și facă rost de hrană. Și iată că o străfulgerare a minții ei agere îi veni în ajutor ! Corbul ! Vecinul ei ! Ce-i drept, în lumea animalelor i se dusese vestea de isteț, dar oare ea, vulpea, nu avea renume de mare șireată ? O atrăgea întrecerea cu corbul, așa că trecu dis-de-dimineață la faptă.

— Cumetre corb, începu ea să intre în vorbă, trăim de atîta timp în dulce vecinătate, și totuși, pînă acum, nu ne-am împrietenit. Măcar de acum încolo am putea-o face.

— Cumătră, tare ademenitoare ești cu glasu-ți mieros, dar după atîtea pățanii prin cîte au trecut cei din neamul meu, care s-au ciocnit mereu cu cei din neamul tău, mă cam îndoiesc de sinceritatea ta. Prea sîntem deosebiți

ca să putem lega o prietenie. Tu vînezi, iar eu sînt vînat. Prin urmare...

— Nu înseamnă că dacă sîntem două fiinţe diferite nu putem fi totuşi prieteni. Cine ar fi crezut vreodată că un purice ar putea fi prietenul unui şoricel ? Îi cunosc pe amîndoi şi ştiu ce bine o duc împreună în casa unui bogătaş, ajutîndu-se unul pe altul. Cînd bogătaşul are un caş în mînă, puricele îl înţeapă ; şi cînd bogătaşul lasă caşul ca să caute puricele, şoricelul îi ia caşul, şi aşa mai departe. Deşi sînt atît de diferiţi, iată că trăiesc într-o bună prietenie şi înţelegere.

— Nu mă îndoiesc că putinţa de a se ajuta o au toate vieţuitoarele. Totul este să vrei să faci bine şi să gîndeşti curat. Dar firea ta, cumătră vulpe, o cam ştie toată lumea. Nu prea s-a dovedit sinceră şi nici prea darnică, din cîte ştiu. Tare mi-e teamă că nu prea ţi-a mers bine în ultimele zile şi acum te gîndeşti la vreun şiretlic...

— Mă crezi deci o vicleană şi atît ! Dar tu greşeşti, deoarece şi un uliu de-ai fi fost, tot aş fi ţinut să ne împrietenim, mai încercă vulpea.

— Şi-ai fi făcut rău, deoarece cine face ceva la întîmplare riscă să păţească cum a păţit pasărea cea îngîmfată.

— Ce pasăre ? întrebă vulpea uluită.

— Odată, o pasăre îngîmfată, zburînd deasupra unei turme, văzu un uliu cum îşi înfige ghearele într-un miel şi cum zboară cu el în văzduh. Crezînd că şi ea era în stare de aşa ceva, îşi încercă puterea. Dar gheruţele ei rămaseră încîlcite în spinarea mielului pe care-l ochise drept pradă şi păstorului nu i-a fost greu s-o prindă şi s-o mănînce friptă. Ca să nu-ţi mai amintesc de cîţi strămoşi de-ai mei s-au lăsat păcăliţi de strămoşii tăi. Aşa că tu să-ţi cauţi alţi prieteni, fiindcă eu ştiu prea multe despre cei din neamul tău şi ştiu să mă feresc.

Luîndu-și coada la spinare, vulpea nu-și putu stăpîni un scrîșnet de necaz, dîndu-se de gol.

— Cumătră vulpe, numai pentru că nu ți-am încredințat prietenia mea, scrîșnești atît de dușmănos ? răbufni corbul.

— Scrîșnesc, da, de necaz c-am dat de un corb mai deștept ca o vulpe !

Și vulpea se pierdu în desișul pădurii, roasă mai mult de ciudă, decît de foame.

Ursul și țințarul

Într-o bună zi, în vremuri îndepărtate și de mult uitate, un urs stătea la taifas cu un țințar. Și ursul îl întrebă :

— Țințarule, tu, care nu faci altceva toată ziua decît să înțepi animalele și să le sugi sîngele, ia spune-mi și mie : care e mai gustos ?

— Fără îndoială, sîngele de om, îi răspunse țințarul.

— Asta înseamnă că și carnea de om e la fel de gustoasă, se gîndi ursul cu glas tare.

Și o porni în căutarea omului. Se întîlni cu un băiețaș :

— Tu ești un om ? îl întrebă ursul.

— Încă nu, dar în curînd voi deveni, îi răspunse mîndru băiețașul, nebănuind nici pe departe tîlcul întrebării.

— Nu vreau să știu nimic din ce va fi ; eu acum am nevoie de un om.

Mergînd mai departe, ursul întîlni un cerșetor :

— Tu ești un om ? îl întrebă ursul.

— Oi fi fost eu cîndva, dar nu-mi mai amintesc de cînd am ajuns o zdreanță, răspunse bietul cerșetor.

— Nu vreau să știu nimic din ce a fost și nu mai este, pe mine mă interesează să am un om acum, mormăi supărat ursul.

Dar tocmai trecea pe acolo un voinic pe un armăsar alb și ursul se repezi să-i vorbească :

— Tu nu cumva eşti un om ?

— Şi încă ce om ! Stai să vezi !

Şi cînd ursul dădu să se repeadă la el, voinicul de pe cal îl răni cu vîrful spadei pe bietul urs, care abia, abia se mai tîrî pînă la vizuina lui.

Cînd îşi mai veni în fire, după o zi—două, îi spuse ţînţarului :

— O fi bună carnea de om, dar cu omul adevărat nu-i de glumit. Ştie să se apere mai bine decît tine. Am scăpat ca prin minune, să nu mă străpungă !

Şi de atunci ursul n-o mai porneşte aşa, la drumul mare, în căutare de oameni, ci preferă să trăiască ceva mai singuratec, sau lîngă ai lui, ca mai toţi urşii...

Brățara de aur

Demult, demult, pe vremea cînd plopul făcea pere și răchita micșunele, cînd timpul curgea ca apa, sub albastrul cerului — pe suprafața pămîntului trăia o familie de țărani : bărbatul, nevasta și fata lor.

Erau tare sărmani și își duceau zilele lucrînd pămîntul unui agă hapsîn. Într-o zi, femeia căzu bolnavă la pat. Puterile îi slăbiră de tot, rămase numai piele și os și nici un leac nu-i era de folos. Într-o altă zi, îl chemă la căpătîiul ei pe bărbat și îi zise :

— Noi nu prea am dus-o ușor, bărbate. Măcar fata noastră de ar trăi mai bine. Vinde tot ce ai și ia-i fetii o brățară de aur. Iar de nu vei putea, să-și aleagă de soț un flăcău care să-i dăruiască o brățară de aur.

Nu zise bine acestea, că și închise ochii.

Dar cei rămași nu aveau alt bun pe lume decît să trudească spre a-și duce zilele. Veni vremea strînsului recoltei : bietul om puse de-o parte cele cuvenite pentru el și fata lui, ca să le ajungă pînă în primăvară și mai puse și un sac pentru femeia lui, care nu mai era pe lumea asta. Ce rămase duse la conacul agăi, zicîndu-și că este partea ce i se cuvenea ca zeciuială. Dădu binețe smerit și înșiră în fața stăpînului sacii cu grîu, orz, secară și ovăz. Dar numărul lor nu-l mulțumi pe agă. Hapsînul strigă la țăran :

— Atît e partea mea ?

— Atît, stăpîne, spuse țăranul.

— Crezi că nu știu cîtă recoltă ai strîns ?

— Din cît am strîns, am pus de-o parte pentru iernatul nostru, al meu și al fetii, iar restul l-am adus în fața domniei-tale.

— Ce-mi pasă mie de iernatul vostru ! Să dai numaidecît socoteală ce ai făcut cu sacul ascuns în hambar ! tună aga.

Țăranul se temu că a fost prins cu minciuna. Răspunse cu fereală :

— Sacul este pentru femeia mea.

— Pentru femeia ta care a murit ? ! Unde s-a mai auzit așa ceva, spune ! De cînd au început morții să mănînce pîine ? !

— Stăpîne, nevastă-mea a lăsat cu limbă de moarte să vînd ce se poate vinde și să-i iau fetei noastre o brățară de aur. Cer iertare.

— Să piei din ochii mei ! tună aga. Afară ! Te alung de pe pămînturile mele, pentru că nu-mi dai ascultare. Să nu te mai prind pe aici de mîine, ai înțeles ?

Cînd săteanul ajunse acasă, fata pricepu că s-a întîmplat ceva cu tatăl ei.

— De ce ești îngrijorat, tată ?

— Dacă eu nu sînt, cine să mai fie ? Stăpînul ne-a alungat de pe pămînturile lui.

— Ne-a alungat ?

— Da.

— De ce ?

— Ține morțiș să-i dau sacul pe care l-am pus la păstrare, așa cum a fost voința bietei maică-ta.

— Nu i-l da, tată.

— Și dacă nu i-l dau, ce ne facem ? Nu ne mai îngăduie pe pămînturile lui.

— Să plecăm pe alte pămînturi.

— Crezi că acolo nu este un agă ? Nu există sat fără stăpîn.

— Poate că alții n-or fi așa de nemiloși ca al nostru. Haĭ să plecăm !

— Nu se poate, fata mea frumoasă ! Dacă un stăpîn nu te rabdă, cum ai vrea să te rabde altul ? Corb la corb nu-și scoate ochii.

— Să mergem încotrova, unde nu există stăpîni.

— Dar unde s-a mai pomenit așa ceva ?

— La oraș, tată. Să ne luăm ce avem aici și să plecăm în lume.

— Că bine zici ; așa putem să ne ținem făgăduiala față de maică-ta și o să-ți iau brățara de aur.

Își strînseră puținul avut, sacul răposatei și hrana lor pentru iarnă, încărcară totul pe samarul de pe spinarea măgarului lor fără urechi și cu ochii negri și o porniră spre oraș. Merseră drum de vară pînă-n seară, cale lungă să le-ajungă și poposiră la oraș, dar, numaidecît îi cuprinse mirarea : case, înșirate una lîngă alta, piețe, iar în piețe, dughene, tot una lîngă alta și ateliere de meseriași. Ditamai hanurile, băile, conacele, seraiurile ; în conace stăteau beii, în seraiuri, pașalele. După ce le trecu mirarea, îi cuprinse grija : unde or să doarmă ? Bani n-aveau să tragă la han, nici rude sau vreun cunoscut, ca să le dea adăpost. Orașul nu semăna cîtuși de puțin cu sătucul lor. În casă încăpeau numai stăpînii ei, așa că se întristară și mai tare.

Dar așa cum lumina zilei împrăștie negura nopții, speranța răsări și în sufletul lor. Pentru că pe lume mai sînt și oameni buni ; astfel, o fată, care-i văzuse rătăcind pe străzile orașului, îi întrebă :

— De ce bîjbîiți ca pasărea care s-a rătăcit de cuib ?

— Ah, fată dragă, bine mai zici : cuib nu mai avem, printre străini ne aflăm și unde să punem capul, nici vorbă.

— Veniți și împărțiți sărăcia cu mine. Am învățat de la ai mei că trebuie să-l ajuți pe omul în suferință.

— Care ți-e numele, fată bună ?

— Gülpembe.

— Eşti o făptură cu suflet tare bun, dar mi-e teamă ca vecinii tăi să nu vadă asta cu ochi răi.

— Dumneata vei ţine locul părintelui meu şi o să-ţi spun tată, iar fata dumitale va fi sora mea.

Omul nostru se întoarse spre fata lui :

— Ce spui, Gülizar, ce să facem ?

— Spusele lui Gülpembe îmi merg drept la inimă. Dacă aş fi avut o soră, mi-aş fi dorit-o pe Gülpembe.

— Atunci spuneţi-vă una alteia soră.

Acasă la Gülpembe, fetele se împăcau tare bine şi se îndrăgeau ca nişte adevărate surori.

Într-o zi, Gülizar, fata săteanului, îi spuse celeilalte :

— Surioară Gülpembe, n-o să uit binele ce mi-ai făcut. Ne-ai ajutat cînd ne era cel mai greu. Îţi dau un fir de păr din cosiţele mele : ascunde-l bine. Cînd ţi-o fi mai greu, dă-i foc. Oriunde-aş fi atunci, simţind mirosul, am să alerg ca pasărea în zbor în ajutorul tău.

— Îţi mulţumesc, surioară Gülizar. Şi eu îţi dau un fir din cosiţele mele. Cînd ţi-o fi cel mai bine şi cel mai bine, dă-i foc. De unde o să fiu atunci, o să zbor ca să-ţi împărtăşesc fericirea.

În timp ce fetele puneau la loc sigur firele de păr pe care şi le dăruiseră una alteia, tatăl lor îşi vedea de necazuri. Mai întîi, căută ceva de lucru, dar nu găsi. Apoi căută de-ale gurii şi nu găsi nici asta. Deznădăjduit, vîndu măgarul cel fără urechi şi cu ochi negri. Apoi, înstrăină şi hrana pe care o pusese de-o parte pentru iernat, iar la sfîrşit vîndu şi sacul ce fusese lăsat cu limbă de moarte de răposata lui soţie. Venind acasă, zări faţa înnegurată a fetei sale, Gülizar, şi o întrebă :

— Ce ţi s-a întîmplat ?

— Ce să mi se întîmple, nimic, zise fata şi-i puse în faţă vasul cu fiertura de fiecare zi.

— Dar voi de ce nu mîncaţi ? îşi întrebă omul fetele.

— Nu mi-e poftă, răspunse Gülizar, iar Gülpembe sări și ea :

— Dacă surorii mele nu i-e foame, nici mie nu mi-e.

— Ia veniți mai bine să mîncăm tustrei.

Fetele îi dădură ascultare tatălui lor și se așezară la masă. Doar o lingură înghiți Gülizar, a doua nu mai merse. Atunci tatăl o îndemnă :

— Ia de mănîncă !

— Nu pot să înghit.

— De ce nu poți să înghiți ?

— Pentru că nu ne-am ținut făgăduiala făcută mamei.

— Ai dreptate, răspunse omul, și i se tăie pe dată și lui pofta. Ai dreptate, fata mea frumoasă și cu gînduri luminoase. Ca să ne ținem făgăduiala față de măicuța ta, ne-am împotrivit agăi și el ne-a alungat din sat. Acum, să ne ținem măcar pe jumătate cuvîntul dat.

A doua zi, omul nostru se duse drept la atelierele bijutierilor și se opri la unul din ei :

— Așa cum a fost voia răposatei mele femei, vreau să-i prind la încheietură fetei mele o brățară de aur.

Bijutierul cumpăni spusele lui și-i răspunse :

— N-ai nimerit bine, prietene. Noi vindem și încercăm aurul, dar nu facem brățări de aur. Du-te în piața meșteșugarilor.

Săteanul se duse drept în piața meșteșugarilor. Era o cogeamite piață, unde meșteșugarii, de-o parte și de alta, unul bătea arama, altul bătea fierul, unul făcea încălțări, altul făcea samare. Era o vînzoleală... Și meșterii toți, muncind din greu, nu-i aruncară o privire măcar omului nostru, așa erau de cufundați în lucrul lor.

Săteanul îl găsi pe starostele meșteșugarilor, care avea barba albă, iar în preajma lui lucrau meșterii și calfele. Săteanul dădu binețe, iar starostele meșteșugarilor răspunse fără a-și întrerupe lucrul. Apoi îl întrebă ce-l adusese acolo. Săteanul îi spuse durerea lui și ultima dorință a nevestei sale.

— Cum, întrebă starostele, atîta doar ? Ce este copilul căruia trebuie să-i pun brățara, fată sau băiat ?

— Fată e și nemăritată.

— Ei, dacă e așa, să știi că n-ai nimerit bine. Noi facem aici numai brățări de aur pentru încheieturile bărbaților viteji. Tu, ca să izbîndești, du-te de-ți tocmește mai întîi niște încălțări.

Săteanul se îndreptă acum spre prăvălia pantofarului. Îi povesti acestuia cele ce-i spusese starostele. Pantofarul zise :

— Vino peste trei zile, să-ți iei încălțările.

Omul nostru tare se mai minună :

— Ce încălțări ? ! Eu vreau brățară de aur.

— Ascultă, omule, îi răspunse pantofarul, starostele a poruncit să-ți fac încălțări. Se vede treaba că nu știi ce înseamnă cuvîntul starostelui. O să-ți fac o pereche de încălțări pe cinste, care îți vor purta noroc. Cui i se vor potrivi încălțările, aceea îți va fi soție. Du-te și să-ți fie drumul luminat.

Săteanul se întoarse după trei zile, luă încălțările, le duse acasă după care plecă la treburi. O vecină le sfătui pe cele două surori :

— Fetele mele, starostele l-a îndrumat greșit pe tatăl vostru. Mai mare peste acest staroste este starostele fierarilor : ce a făcut starostele pantofarilor nu poate desface decît starostele fierarilor. Mergeți de-l găsiți.

— Noi sîntem două fete fără mamă, nu cunoaștem pe nimeni, cum să facem să-l aflăm pe starostele fierarilor ?

Femeia le sfătui ce și cum, iar cele două fete merseră la starostele fierarilor și primiră de la el o colivie și niște opinci de fier, pe care le făurise acesta.

Într-o zi, pe cînd fata săteanului, Gülizar, plecase să aducă apă de la cișmea, Gülpembe găsi prilejul cel

mai bun să încerce opincile de fier, care, se vede treaba, erau fermecate, că îndată ce le-a încălțat dusă a fost.

Cînd Gülizar se întoarse de la cișmea, văzu că ușa era dată de perete, iar în casă nu se simțea nici o suflare.

— Surioară, unde ești, Gülpembe ?

Dar nu primi nici un răspuns. Văzu apoi că dispăruseră opincile de fier și înțelese crudul adevăr. O cuprinse tristețea : era ziua cea mai nenorocită de cînd se prăpădise măicuța ei. „Ce-ar fi dacă, își zise, în loc s-o chem pe Gülpembe în cea mai fericită zi, aș chema-o în cea mai tristă ? Ce mult aș vrea să fie acum lîngă mine."

Plîngea și se ruga de colivia de fier :

— Ajută-mă, numai tu mă poți ajuta !

Stătu așa ore în șir, mîngîind colivia. Cînd, ce să vezi, se deschise o ușiță care da într-o mică ascunzătoare. Gülizar încălță condurii aduși de tatăl său, se strecură în ascunzătoare și încuie ușița. Pasămite, așa făcuse meșterul coliviei să nu se poată încuia decît pe dinăuntru, iar pe din afară să nu se deschidă cu nici un chip.

Cînd se făcu seară, omul nostru veni acasă. Căută în dreapta, căută în stînga, nimic ; căută prin toată casa, nimic. Întrebă vecinii, nimeni nu văzuse și nu auzise nimic. „Dacă fetele nu mai sînt, mie nu-mi mai trebuie nimic. La ce bun să mai țin în casă colivia ? Ia s-o arunc !" Zicînd acestea, o luă și o lăsă la poalele unui munte.

Locul acela era plin de vietăți : iepuri, potîrnichi, prepelițe. În ziua aceea, doi feciori de agă, ai căror tați stăpîneau peste două sate învecinate, ieșiseră la vînătoare. Feciorii aceștia se înțelegeau bine, erau buni prieteni. Ca de fiecare dată, ieșiseră la vînătoare cu calul, cînd, deodată, văzură că ceva strălucește puternic în depărtare. Unul dintre cei doi flăcăi era însurat, iar celălalt, nu. Cel însurat zise :

— Prietene, ce se vede în depărtare ? Dacă e însuflețit, al meu să fie !

Celălalt zise și el :

— Iar dacă e neînsufleţit, al meu să fie !

Mînară caii în galop ; cîştigă cel neînsurat, care duse colivia la conac. Aici slujeau două fete foarte frumoase, care aveau grijă în fiecare zi de curăţenia conacului : rînduiau cele de trebuinţă şi, cînd venea vremea de culcare, pregăteau şi patul stăpînului. Cînd feciorul de agă intra în aşternut, stingeau lumînările şi ieşeau fără o vorbă din încăpere. La fel şi în seara aceea... După ce plecară slujnicele, cînd feciorul fu cuprins de un somn adînc, Gülizar deschise încuietoarea şi ieşi din ascunzătoare ; schimbă locul lumînărilor şi se încuie din nou în colivie.

Dimineaţa, stăpînul — Beyoglu se numea — văzu că lumînările erau puse altminteri. Se înfurie, chemă slujnicele, le ceru socoteală, dar ele răspunseră cu sfială :

— Stăpîne, noi am făcut totul după rostul dintotdeauna.

În seara următoare, se întîmplă întocmai ca în seara dinainte. Din nou se făcu dimineaţă, dar acum lumînările erau pe colivia de fier. Beyoglu le certă din nou pe slujnice, dar hotărî să dezlege singur taina lumînărilor. În cea de a treia noapte, Beyoglu începu să aştepte, prefăcîndu-se că doarme. La miezul nopţii, Gülizar ieşi din ascunzătoare, şi, tocmai cînd se pregătea să schimbe din nou locul lumînărilor, Beyoglu o apucă de mînă.

— Ce eşti tu, spiriduş sau fiinţă omenească ?

— Nu sînt spiriduş, sînt fiinţă omenească.

— Tu schimbi locul lumînărilor ?

— Da, eu.

— De ce le schimbi ?

— Am vrut să te pun la încercare.

Beyoglu înţelese pe dată că fata era foarte înţeleaptă. Cît despre frumuseţe, era mai strălucitoare ca luna. Simţi cum sufletul i se aprinde de dragul lui Gülizar şi îi zise :

— Am o amintire scumpă de la mama mea : e un inel cu briliante ; vrei să-l primeşti ca semn al logodnei noastre ?

— Cum să nu, de primit l-aş primi, dar să ştii că mie mama mi-a lăsat cu limbă de moarte să-mi fie sortit să am un logodnic care să-mi dăruiască o brăţară de aur.

— Primeşte mai întîi inelul, iar restul va fi mult mai uşor.

— Pînă nu-mi dăruieşti brăţara de aur, de la mine să nu speri nimic, Beyoglu.

— Ştiu să aştept, dar, pînă atunci, primeşte inelul.

În vremea asta, ce-şi spuseră cele două slujnice ? „Ce-ar fi să scăpăm de colivie ? Ea e pricina necazurilor noastre, să-i dăm foc ! Aşa îl scăpăm pe Beyoglu, dar şi pe noi". Zis şi făcut : cînd stăpînul plecă la vînătoare, încercară, dar colivia nu luă foc. Mai trebuie spus că Gülizar acum rămăsese de tot înăuntru, din pricină că încuietoarea se stricase. Văzînd că nu arde, slujnicele o duseră cît mai departe de conac, într-un loc pustiu.

La căderea serii, Beyoglu se întoarse de la vînătoare, dar, văzînd că a dispărut colivia, de parcă o înghiţise pămîntul, începu s-o caute cu înfrigurare. Beyoglu nu mai mîncă şi nu mai bău, căzu tare bolnav. Cîte leacuri nu fură încercate, în zadar ! Beyoglu slăbea văzînd cu ochii.

A doua zi, la ivirea zorilor, un flăcău, care-şi mîna turma la păscut, bucuros că găsise un loc cu iarbă grasă, auzi deodată un geamăt. „Ce poate să fie ?" îşi spuse şi zări pe dată colivia fermecată. Dinăuntru se auzi un glas care zicea rugător : „Scapă-mă, scapă-mă !" Flăcăul nostru se opinti ce se opinti, apoi, cu mult meşteşug, numai el ştie cum, deschise încuitoarea : dinăuntru ţîşni o fată frumoasă ca luna.

— Ce cauţi aici, fată frumoasă ?

— Nu mă întreba, ciobănaşule.

— Se vede treaba că ai tras multe, dar eu, un biet cioban, cum să-ţi fiu de vreun folos ? Socot că nu se

cuvine să te las aici, la poale de munte, așa că te poftesc să vii cu mine.

— Dacă vrei să mă iei, vin bucuroasă.

Mama ciobănașului, mirată foarte de întoarcerea feciorului așa degrabă, se liniști numaidecît, iar fata, Gülizar, le era de mare folos la treburile gospodăriei. O duceau tare bine împreună. Într-o zi, ciobănașul se întoarse supărat de la păscutul turmelor. Pricina supărării era îmbolnăvirea stăpînului celui tînăr, care îi era și prieten.

— E departe Beyoglu ăsta, de care spui că a căzut bolnav ?

— În satul vecin ; în mijlocul satului e un conac fălos, care se vede tocmai de departe, așa de tare strălucește. Prin conac forfotesc slujitorii. Beyoglu, feciorul de bei, stă el acolo, dar e stăpîn și peste satul ăsta.

— Dar ce s-a întîmplat cu feciorul de bei ?

— A căzut bolnav din pricină că are un foc la inimă. Se zice că și-a dăruit inima unei fete frumoase, dar cine e acea fată, nimeni nu poate spune. A fost văzută o singură dată și atît ! Fata a fugit din conac în mare taină, iar din ziua aceea Beyoglu este bolnav fără leac.

Gülizar înțelese : cea care dispăruse în mare taină era chiar ea, iar Beyoglu era cel care-i dăruise inelul.

— De ce te macini atît, doar nu ești tu cel bolnav ?

— Păi, dacă-și cheltuiește pentru aflarea leacului averea, înseamnă că pămînturile noastre vor fi înstrăinate.

Fata chibzui la spusele flăcăului Mehmet, căci așa îl chema. Își puse în minte să dea o mînă de ajutor acestei familii care-o primise în mijlocul ei.

— Măicuță, se obișnuiește ca un bolnav să fie vizitat. Ia să pregătim noi o ciorbă și să i-o ducem lui Beyoglu.

— Știu eu, fata mea, se cuvine oare să ducem noi ciorbă unui ditamai bei ? O să mănînce el din ciorba noastră ?

— Sigur că o să mănînce. O să pregătesc chiar eu ciorba, măicuță.

— Bine, fetițo, iar eu o să i-o duc.

Fata pregăti ciorba, o turnă într-un vas și apoi, fără ca măicuța lui Mehmet ciobanul să bage de seamă, puse înăuntru inelul primit de la Beyoglu ; la sfîrșit, potrivi bine capacul.

— Gata, măicuță.

Măicuța luă drumul spre conac. Slujitorii de la conac n-o lăsară să intre, dar ea stărui :

— Am auzit că beiul nostru e bolnav. Mi-am zis să vin și eu să-l văd.

— Cum îndrăznești ? Cine ești tu ?! Ia vezi-ți de drum, că înăuntru nu te lăsăm !

— Poate că i-aș putea fi de vreun folos beiului.

— Haide, bătrînico, vezi-ți de drum ! N-au găsit ei cogeamite doctorii leac pentru beiul nostru, și îl găsești tu !

— Am venit cale lungă, așa că nu mă mișc de aici pînă nu-l văd pe beiul nostru.

— Vezi-ți de cale, ți-am mai spus o dată !

Gălăgia și forfota au ajuns la urechile bolnavului. „Ce se întîmplă acolo, afară ?“ a dorit el să afle. Slujitorii i-au dat de știre :

— E afară o bătrînică tare încăpățînată, care vrea să-ți tulbure odihna, stăpîne. N-am putut s-o mișcăm cu nici un chip din fața ușii.

— Lăsați-o să intre !

Măicuța intră. Beyoglu o întrebă :

— Ce-i, măicuță, ce s-a întîmplat ?

— Am auzit cum că ești bolnav și am venit să-ți urez sănătate, dar pentru că sînt o femeie sărmană, nu m-au lăsat înăuntru. Iacă, ți-am adus o ciorbă din puținul meu. Să guști, puiule.

— Mulțumesc.

Feciorul de bei nu vru s-o supere pe măicuță, așa că luă o lingură și-i plăcu. Mai luă una, iar la a treia, apăru inelul. Se uită el, se uită, era chiar inelul lui, cel pe care-l dăruise fetei îndrăgite, inelul pe care-l avea de la mama lui.

— Cine a gătit ciorba ?

— Avem acasă o fată, e a nimănui, am primit-o să-mi fie ca o fiică și ne e de mare ajutor. Ea a pregătit ciorba.

Beyoglu își veni pe dată în fire. Fața i se însenină și, însănătoșindu-se, dădu poruncă :

— Mergeți pe dată la măicuța și aduceți-mi fata care se află acolo. Pe cel care va veni cu ea, cu aleasă inimii mele, am să-l răsplătesc cu daruri bogate.

Oamenii beiului încălecară și ajunseră ca vîntul și ca gîndul la casa măicuței, îndeplinind întocmai porunca stăpînului. La vederea iubitei, feciorul de bei, de bucurie, vru s-o îmbrățișeze, dar fata îl opri :

— Vin de departe și sînt osteniță. Nu am uitat dorința mamei mele : să am o brățară de aur.

— Nimic mai ușor, răspunse Beyoglu.

Se aruncă în șaua calului și plecă glonț la oraș. Colindă ce colindă pe la bijutieri, dar nu găsi ce căuta. După ce trecu și pe la ultimul bijutier, zise :

— Ce fel de bijutieri mai sînt și ăștia care nu vînd brățări de aur !

Bijutierul îi răspunse :

— Se vede că vii de la țară și nu știi rostul lucrurilor. Du-te la piața breslașilor, ei să-ți dea brățara de aur !

Zis-și făcut.

— Bună ziua, meșteri mari, le dădu bineț Beyoglu.

— Bună, feciorule.

— Mă tot învîrt pe aici după o brățară de aur, am auzit că ar fi la domniile voastre.

După ce-l cercetară din cap pînă-n picioare, un meșter îi zise :

—

— Ai venit prea tîrziu pentru brățara de aur. Du-te de-ți caută norocul pe la alte porți.

Apoi își văzu de treburile lui. Beyoglu îl rugă cu cerul și cu pămîntul să-i asculte păsul. Dar meșterul lucra în continuare la samarele lui. Beyoglu se îndreptă apoi spre piața pantofarilor. Aici, dughene pe două rînduri. În prăvălii, meșteri mari, calfe, ucenici. Beyoglu dădu binețe și își spuse păsul. Meșterul pantofarilor îi răspunse, după ce-l măsură din cap pînă-n picioare :

— E prea tîrziu pentru brățara de aur ; du-te de-ți potrivește norocul pe la alte porți.

Din nou se înfurie Beyoglu, dar același răspuns primit îl puse pe gînduri. „Să știi că e un tîlc aici", își zise. Apoi pașii îl duseră la piața fierarilor.

Aici, fierarii pe două rînduri ; fiecare cu rostul lui, cu uneltele lui : nicovale, foale, ciocane, iar în mijlocul fiecăriei o vatră înroșită. Meșteri mari, cafie și fierari băteau fierul pe care-l scoteau din foc, îl tăiau, apoi îl călau.

Beyoglu dădu binețe și își spuse păsul. Meșterul fierar îl măsură din cap pînă-n picioare, dar, cînd să-i răspundă, feciorul de bei îi luă vorba din gură :

— Știu, am venit prea tîrziu pentru brățara de aur. Dar eu vreau cu orice preț s-o obțin.

Meșterul rîse :

— Se vede că ai colindat prin multe locuri, dacă ai știut dinainte ce voiam să-ți spun. Pari un om hotărît, așa că du-te la starostele nostru, spune-i ce te doare și om vedea.

Starostele meșterea o bucată de fier înroșit, pe care-l bătea direct cu pumnul. După ce-i răspunse lui Beyoglu la urările de bine, află de la acesta rostul venirii lui și îi răspunse :

— E tare greu să fii stăpînul unei brățări de aur.

— Doar sînt fecior de bei, pentru mine nu e greu.

— Aici, la noi, fiu de boier sau fiu de țăran e totuna. Pentru brățara de aur e nevoie doar de trudă îndelungată, de minte, de iscusință ; și mai trebuie o măiestrie deosebită.

— Staroste al fierarilor, nu-mi lua speranța.

— Pentru cîți ani te-nvoiești să muncești ?

— Voința mea e mare, răbdarea pe măsură, iar dragostea mai mare decît amîndouă. Las numărătoarea anilor pe seama ta.

— Trebuie cel puțin trei ani ; dacă nu, cinci ; dacă nici cinci ani nu sînt de ajuns, trebuie șapte ; dacă nici șapte ani nu ajung, trebuie nouă. Dacă nici în nouă ani nu ajungi s-o capeți, trebuie să te lași păgubaș. Ei, și-acum du-te și fă precum ți-am spus.

Beyoglu plecă spre conacul lui. Vîndu toate cîte le avea, ce nu vîndu dărui. Nu-i rămase nimic-nimic. Doar sufletul îl mai avea, iar în suflet iubirea. În ziua despărțirii, își chemă oamenii care-l slujiseră, le spuse că cine vrea poate să-l urmeze, dar nu vru nimeni. Își luă rămas-bun de la toți cei care-l slujiseră și plecă fără să se uite în urmă. Numai că fata mergea în spatele lui, dar cu jumătate de inimă. Cealaltă jumătate îi rămăsese la băiatul măicuței. Pe cînd pășea ea în spatele beiului, cu suflet temător, auzi un glas : era chiar Mehmet, ciobănașul, feciorul măicuței. Fata mergea, flăcăul în urma ei. Beyoglu auzi și el zgomotul. Privi în spate, iubita îl urma, dar mai era și un flăcău necunoscut alături de ea.

Beyoglu nu știa ce să facă : să se bucure sau să se întristeze. Tare mirat, îl întrebă pe flăcău :

— Cine ești ?

— Ia, un cioban sărman.

— De ce mă urmezi tocmai tu, cînd atîta suflare de slujitori n-a vrut să vină ?

— Sînt unul din cei care v-au lucrat pămînturile.

— Și pentru asta vii după mine ?

— Ani de zile mi-ai luat jumătate din rodul muncii, iar acum îmi iei jumătate din inimă, asta e pricina.

Beyoglu înțelese că și flăcăul ardea de același foc. Se îndreptară toți trei în tăcere spre oraș. Starostele fierarilor îi întîmpină chiar la intrarea în oraș, le arătă locul unde puteau să tragă, le dădu ceva de-ale gurii.

Flăcăul Mehmet nu scoase nici o vorbă, dar Beyoglu nu mai răbdă și îl întrebă :

— Bine, staroste, dar eu cînd voi obține brățara de aur ?

— Cine întreabă în grabă nu află nimic ! Ascultă-mă cu băgare de seamă : mergeți amîndoi drept la piața fierarilor și intrați în prima fierărie care vă iese în cale ; acolo vă veți începe ucenicia. Veți afla cum se bate fierul, apoi cum se călește. În ziua în care ați deprins meșteșugul, veți încerca săbiile pe care le veți face voi, cu mîinile voastre, cu săbiile pe care vi le-am așezat aici pe pat. Cel care va reuși să facă o sabie mai tare decît săbiile mele, să vină la mine. Am să-i dau pe dată brățara de aur ; vă las cu îndemînarea și cu priceperea voastră.

Nici nu și-a terminat bine spusele, că s-a și făcut nevăzut. Beyoglu și Mehmet au muncit un an. Apoi au mai muncit unul. Au încercat săbiile care, încă de la prima atingere cu celelalte lăsate de starostele fierarilor, s-au făcut bucăți-bucățele. Cu toate că au muncit și al treilea an, nu au putut face o sabie mai de ispravă : toate se făceau fărîme. Ce s-a gîndit atunci Mehmet ? „De ce-ți trebuie ție spadă, cînd tu ești un flăcău sărman și muncitor ? Ia mai bine fă un fier de plug“ își zise.

Și așa și făcu. Avu grijă să călească oțelul. Duse fierul de plug, care strălucea de mama focului, scoase sabia de la staroste și o încercă : la prima atingere, fierul de plug fu doar puțin știrbit. Dar la a treia încercare, sabia starostelui fierarilor se făcu bucățele, iar fierul de plug rămase neatins.

Feciorul de bei pricepu toate cîte se întîmplaseră şi mai înţelese că a pierdut întrecerea.

Mehmet-ciobanul duse pe dată fierul de plug starostelui. Acesta cercetă tăişul de oţel, apoi, mîngîindu-şi îndelung barba colilie, glăsui astfel :

— Te-ai făcut un meşter pe cinste ! Acum n-ai decît să te-ntîlneşti cu aleasa inimii. Gülizar va fi soţia ta.

Starostele le mai spuse :

— Brăţara de aur este meşteşugul, meseria. Pămînturile, turmele, cirezile şi toată avuţia au rămas departe, în urmă. Acum tu nu mai eşti Beyoglu, fecior de bei, eşti doar o calfă de fierar. Iar tu, flăcăule, nu mai eşti doar un flăcău sărman, ci eşti un fierar în toată puterea cuvîntului. Fierăria, meşteşugul pe care l-ai deprins, este brăţara ta de aur. Oriunde te-ai duce, ea îţi va aduce pîinea cea de toate zilele. Dorinţa din urmă a mamei fetei a fost ca ea să ia de bărbat pe acela care-i va dărui o brăţară de aur.

În toată vremea asta, starostelui fierarilor nu-i scăpă întristarea lui Gülizar, aşa că o întrebă :

— De ce eşti necajită ? Tocmai astăzi, în cea mai fericită zi a vieţii tale ?

— Supărarea mea se trage, mărite staroste, din aceea că tocmai astăzi, în cea mai fericită zi a vieţii mele, sora mea Gülpembe nu se află aici.

Starostele o îndemnă :

— De ce nu o inviţi la nuntă, aşa cum se obişnuieşte ?

Nici nu termină starostele de spus ultimul cuvînt, că Gülizar îşi aminti de firul de păr dăruit de Gülpembe, fata care-i găzduise cînd plecaseră din sătucul lor, ea şi tatăl ei. Scoase bucuroasă firul de păr şi-l aruncă în focul din vatră. Apăru pe dată o fată tare sfioasă. Starostele o întrebă :

— Ce e, fetiţo, îţi cauţi drumul ca un porumbel rătăcit ?

— Am auzit că are loc o nuntă aici, nunta unei fete numită Gülizar.

— Așa este. Dar de ce întrebi ?

— Pentru că am un dar pentru mireasă.

— Dacă vezi mireasa, o cunoști ?

— Sigur că o cunosc.

Starostele i-o arătă fetei pe Gülizar.

— Seamănă oare cu Gülizar, cea pe care o cunoști ?

Gülpembe o văzu și o recunoscu pe dată pe Gülizar. De bucurie și de mirare, de dor, fetele începură să plîngă. După ce-și mai veniră în fire, Gülpembe îi dădu ca dar de nuntă prietenei sale Gülizar perechea de opinci de fier, iar Gülizar, mireasa lui Mehmet-ciobanul, îi dădu lui Gülpembe o pereche de conduri făcuți de mult la starostele pantofarilor, urîndu-i să-i poarte noroc. Gülpembe îl privi cu multă duioșie pe Beyoglu, care și el nu-și mai lua ochii de la fata cea sfioasă.

Atunci starostele fierarilor îl prinse de mînă pe Beyoglu, care acum era calfă de fierar, iar cu stînga o luă de mînă pe Gülpembe :

— Fata mea, acest voinic este calfă de fierar. Îți va face în curînd o brățară de aur. Și, de acum încolo, va avea grijă de tine. Este norocul tău, îl vrei de soț ?

— Mărite staroste, răspunse Gülpembe, primesc, dacă și el dorește să-i fiu soție.

Nu fu uitat nici tatăl fetelor. Petrecerea celor două nunți ținu șapte zile și șapte nopți încheiate. Și, chiar dacă fostul Beyoglu nu o cunoscuse mai înainte pe Gülpembe, a avut tot timpul să o îndrăgească după nuntă. Numele lor au rămas pentru totdeauna alături în povestea noastră, împreună cu cel al lui Gülizar și al lui Mehmet-ciobanul.

Din pom au căzut trei mere : unul pentru mine, altul pentru tine, iar ultimul pentru cei care ascultă.

CUPRINS

Petre Ispirescu

Greuceanu 5

Poveşti argentiniene
repovestite de DOINA LINCU 17
Măgarul şi tigrul 17
Maimuţa care a domesticit un tigru 25
Cerbul cel rău 29
Legenda lui Chouí Chouí 35

Poveste albaneză
repovestită de ADRIANA LĂZĂRESCU . . . 39

Păstorul şi hoţul 39

Poveste canadiană
repovestită de VALENTIN NEGOIŢĂ 41

Băiatul cel destoinic şi flamura fermecată . . 41

Poveste cehă

Cocoşul şi vulpea 51

Poveşti chineze
repovestite de EUFROSINA DOROBANŢU . 53

Prinţesa şi păstorul 53
Curcubeul şi cinci culori 57
Zeiţa care-şi caută bărbatul 63
Sticluţa de jad 70

Poveşti chineze
repovestite de VAIDA-HU MUNHUAN şi CRISTINA MEIŢĂ 71

Vulpea şi broasca ţestoasă 77
Lăcomia şi maimuţa 79
Cum a fost furată vaca 80
Darul vulpii 81
Bătul cu cap de taur 83
Cum a fost pedepsită cumătra vulpe 84
Răzbunarea iepuraşului 86
Vulpoiul păcălit 88
Cum a încercat pantera să-l păcălească pe bivol 90
Căprița cea isteaţă 91
Iepurele-judecător 92
Coada păunului 94
Cum s-a certat pisica cu pantera 96

Poveste daneză
repovestită de ADRIANA LĂZĂRESCU . . . 98

Liliacul înfumurat 98

Poveşti engleze
repovestite de CARMEN PAŢAC 100

Jack şi vrejul de fasole 100
Tom Tit Tot 111

Poveste germană
repovestită de ADRIANA LĂZĂRESCU . . . 118

Orbul şi şchiopul 118

Poveşti greceşti
repovestite de ADRIANA LĂZĂRESCU . . . 120

Poznașul, peștișorul auriu și broasca țestoasă . . . 120
Cocoșul, soarele și luna 122

Povești indiene

repovestite de ADRIANA LĂZĂRESCU . . . 124

Sticletele și broaștele țestoase 124
Supărarea maimuței 125

Povești indiene

repovestite de MARGARETA ȘIPOȘ 127

Crocodilul și maimuța 127
Mătușa leopardului 129
Elefantul și berbecul 131
Fatima și dervișul 132
Graurul și bobul de mazăre 138
Papagalul cel înțelept 143
Negustorul și maimuțele 145
Postmoni 146
Bărbierul cel sărac 152

Poveste italiană

repovestită de ADRIANA LĂZĂRESCU . . . 158

Întrecerea între un crap și o vulpe 158

Poveste olandeză

repovestită de ADRIANA LĂZĂRESCU . . . 160

Ciocănitoarea și vulpea 160

Poveste polonă

repovestită de ADRIANA LĂZĂRESCU . . . 163

Cei doi măgărași 163

Poveste scoțiană
repovestită de ADRIANA LĂZĂRESCU . . . 165
Vulpea și corbul 165

Poveste siberiană
repovestită de ADRIANA LĂZĂRESCU . . . 168
Ursul și țințarul 168

Poveste turcă
repovestită de LILIANA IONESCU 170
Brățara de aur 170

Lector : **Ioana Ricus**
Tehnoredactor : **Elena-Doinița Nanu**
Bun de tipar : 04.01.1990
Apărut : 1990
Coli tipar : 6
Comanda nr. 90 387
Combinatul Poligrafic București
Piața Presei Libere nr. 1
ROMÂNIA

ISBN 973-25-0247-9

Lei 15